

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Gospodarstvo in politika

Na razpravo o dopolnitvi k slovenski ustavi je Medobčinska gospodarska zbornica za Gorenjsko povabila nad 100 gospodarstvenikov oziroma ljudi, ki bi skozi razumna in logična "gospodarska očala" ocenili dopolnila. Lep del vabljenih se razprave ni udeležil, večina tistih, ki pa so v Kranj prišli, pa je molčala in nemo spremljala uvodno razlago pogleda Gospodarske zbornice Slovenije na osnutek dopolnil k slovenski ustavi, ki jo je podal generalni sekretar slovenske zbornice magister Marjan Kocbek. Zanesljivo drži, in to je nasploh zadnja ustavna razprava v Sloveniji pokazala, pa to priznamo ali ne, da se vsi ne zanimamo za politiko (ustavna razprava je bila po moje preveč vzeta kot ozko politična in premalo strokovna) in da smo s takšnimi in podobnimi razpravami že temeljito zasičeni.

Mogoče bo res držalo, da politična kramljanja niso uglasena na gospodarska ušesa, vendar je verjetno vzrok tudi druge, v preteklosti. Politika je bila prepogosto gluha za pobude gospodarstva, ni mu dala, vsaj odkrito, prav, ko je terjalo svobodo, selekcijo med dobrim in slabim, deregulacijo, odločilno besedo v gospodarstvu. Mogoče gre že za naveličanost prosjačiti za milost in je tu, vsaj na osnovi kranjske razprave sodeč, vzrok za molčečnost.

Tokrat bi moralo slovensko gospodarstvo še odločnejše zastaviti besedo za sodobnejšo vsebino ustave in v tem primeru ne gre za ločevanje politike in gospodarstva, ampak za sopotništvo. Kolikor sodobnejši bo politični del, toliko več prostora bo za gospodarske rešitve. Ni se dogajalo redko, ko je gospodarstvo samo opozarjalo, da bi se lahko drugače organiziralo in spretnije poslovalo, če ne bi bila ovira do skrajnosti administrativna ustava. Takšne pasti grozijo tudi sedaj. Nekaj primerov. V temeljnih načelih ustave še vedno piše, da je trg nekaj drugega, da je TOZD vse, da je delo vse, lastnina pa nič, v praksi, pa tudi deloma v zvezni ustavi pa gradimo na celovitem trgu, da je glavni gospodarski subjekt podjetje, da ima vsaka lastnina, tudi družbena svoje ime in lastnika, itd. Zakaj gospodarstvo ne bi odločnejše zahtevalo spremembo temeljnih načel slovenske ustave, ki so lahko, brez sprememb, velika, tudi ideološka, ne samo ustavnopravna, ovira. To kaže poudariti tudi zato, ker bi nadaljnji ideološki prepri peljali samo v slepo ulico in verjetno v poraz zagovornikov celovitega trga, vključno s trgov delovne sile, in je treba storiti pragmatični korak: novosti je treba v ustavo zapisati. Tako približno ravna Ante Marković, ki je enostavno predlagal tržne zakone v sprejem, ideološko diskusijo pa je opustil. Odločnejšo besedo bi, po moji sodbi, gospodarstvo moralo reči glede interesnih skupnosti. Predlagane so sicer štiri inčine, vendar pričakujemo, da bodo v razpravah o predlogu dopolnil stališča do tega jasnejša. Jasnejša tudi pri gospodarskih dopolnitvah, ki bi jih mirne duše skrčili v nekaj točk in napisali samo tisto, kar je prepovedano.

KRATKE Z GORENJSKE

Nova komisijska trgovina

Brnik - Minulo soboto so na Zgornjem Brniku odprli novo komisijsko trgovino Lipa, ki jo vodi Anica Marko. V trgovini bo moč kupiti in prodati dobro ohranjeno ali novo tehnično blago ter druge izdelke. Kar zadeva poslovanje ima Anica bogate izkušnje, saj je bila 17 let zaposlena v Centromerkurju v Ljubljani. (kj)

Večer pod lipo

Moste pri Komendi - KUD Jurij Bobič iz Most pri Komendi prireja drevi (petek) ob 20.30 na dvorišču Barkeljnov domačije v Mostah Večer pod lipo ob 60-letnici gasilskega društva Moste. V kulturnem programu bodo nastopili dramska skupina, mešani pevski zbor, folklorna skupina, jazz balet skupina Flash, likovna skupina, domači godci in pevci. Gost na citrah bo Tomaž Plahutnik. Če bo slabo vreme, bo prireditev prihodnji petek. A. Ž.

Pastirski dan

Podlublje - Turistično društvo Podlublje pripravlja za jutri (sobota) od 17. ure dalje pravi

Pastirski dan. Ne bo vam treba na vrh planin, saj bodo obiskovalce majerčice sprejele v avtokampu v Podlublju z vsemi dobrotami s planin. Ob letošnjem jubilejnem dnevu obljublja polno presenečenj; tudi razstavo kruha. Lačni in žejni ne boste in čeprav ne bo vstopnine, bodo cene zmerne. Igral bo ansambel Ski. A. Ž.

Semanji dan na Mestnem trgu

Škofja Loka - Mladi člani društva Gong v Škofji Loki so vzeli zares sporočilo, da smo turizem ljudje. Danes (petek) in jutri bodo razgibali mestno življenje s Semanji dneva. Od 9. ure do mraka bodo na Mestnem trgu prireditve: glasba, pokušnja pršuta in mortadele MIP iz Nove Gorice, povabili pa so tudi zasebnike, da predstavijo svojo ponudbo. Tudi izdelkov domače obrti ne bo manjkalo.

Tradicionalno srečanje

Kranj - Društvo za pomoč duševno prizadetim vabi člane na tradicionalno srečanje ob zaključku šolskega leta. Srečanje bo danes (petek) ob 15. uri na dvorišču pred osnovno šolo Helene Puhar.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vožlič (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Ocena ustavne razprave na Gorenjskem

Trdnejša republika, vendar ne siromašnejša občina

Kranj, 13. junija - Medobčinski svet Socialistične zveze delovnega ljudstva za Gorenjsko (v razširjeni sestavi) je v torek strnil dosedanja javno razpravo o osnutku dopolnil k republiški ustavi na Gorenjskem. Razprava je imela dve glavni značilnosti: udeležba na javnih razpravah je bila slaba, razen na nekaterih tematskih razpravah, največje soglasje pa je bilo o dopolnitvah, ki utrjujejo slovensko enakopravnost in samostojnost ter pravice človeka in državljanov.

Kot je uvodoma dejal predsednik Medobčinskega sveta Marjan Gantar, so bile v razpravi izrazite zahteve po racionalizaciji delegatske sistema in sisov (bile so tudi zahteve po ukinitvi, kar pomeni, da v ustavi o njih sploh ne bi pisali), političnem pluralizmu, širjenju svoboščin in pravic ter prepovedi uvedbe izrednega stanja, če tako ne ocenijo slovenska skupščina. Ekonomska dopolnila bi morala imeti še več ekonomske in tržne duše, volitve naj bodo neposredne, tajne in demokratične, ustavna določila morajo biti usklajena z mednarodnimi pakti, ki jih je podpisala Jugoslavija, predvsem glede svoboščin in človekovih pravic, temeljna načela pa bi kazalo nadomestiti s kratko preambulo, jasni pa so bili tudi dvomi, ali ne bo republika pod plaščem racionalizacije izničila položaj občine in jo spustila na raven krajevnih skupnosti.

V razpravi na seji sveta je bilo temu vprašanju namenjene precej pozornosti, strnjena ocena pa bi bila, da Gorenjska ne nasprotuje racionalizaciji in centralizaciji nekaterih za narod vitalnih področij (izobraževanje na primer), da republika zagotavlja osnovne programe, vendar takšna pot ne sme zavezati roke in blagajne občinam, da bi kaj skladno s svojimi možnostmi

nadgradile, obogatile in naredile drugače. Glede sisov se gorenjsko razmišljanje nagiba k prostovoljnosti in ne k obveznosti, saj s slednjim dejansko nič ne spreminjamo, če pa sisov ne bo, pa je na potezi država, kot je to v svetu navade. Vendar naj to dela država odgovorno. Za nadaljnji obstoj skupnosti slovenskih občin ni pretiranega navdušenja, sploh pa v ustavo ne tlačimo vsega, ampak uredimo več stvari z zakoni. Skratka, razumeti je, da Gorenjska ni navdušena nad ustavno zajamčeno "republiško centralizacijo", kot je na seji dejal Vlado Kovač iz Radovljice, na isti liniji pa je razmišljati tudi Jordan Blažević iz Radovljice, ki je dodal, da nam še nobena centralizacija ni kaj dobrega prinesla. Stane Lamovšek iz Kranja je upravičeno opozoril, da smo v ustavni razpravi namenili premalo pozornosti političnemu pluralizmu in njegovi vgraditvi v skupščinski sistem, po njegovem pa bi bilo treba razbiti monopolni položaj Gozdnih gospodarstev pri gospodarjenju z gozdovi, pri čemer je sploh neločljivo, zakaj je treba o gozdnih posebej govoriti v ustavi, če to lahko uredimo z zakoni. Bojan Urlep z Gospodarske zbornice je v imenu gospodarstva dejal, da se le-to zavzema za enakopravnost vseh lastnin,

Sme vojska zoper svoje ljudstvo

Štefan Kadoič iz Kranja je predlagal, da bi morali ustavno preprečiti uporabo vojaške sile zoper svoje ljudstvo. Blaž Kujundžič iz Škofje Loke je predlagal, da mora biti izredno stanje izključna pristojnost skupščine, ne pa sveta za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Darja Lavtižar - Bebler, članica izvršnega odbora republiške SZDL, ki je bila na torko seji, pa je povedala, da je javna razprava soglašala z vsebino odprtih vprašanj in terjala, da je poseg v svoboščine možen samo na osnovi sodne odločbe in da utegne SZDL že na prvi seji republiške skupščine predlagati izdajo zakona o pravicah združevanja na nazorski osnovi. Tak zakon je nujen glede volitev prihodnje leto, čeprav utegne dvigniti v Jugoslaviji veliko prahu. Sicer pa je vprašanja suverenosti treba v ustavo napisati, sicer bi utegnili "nepravno ravnati", če bo to treba. Vgraditi je treba tudi čim več varovalk glede človekovih pravic.

za trg delovne sile, za sise na prostovoljni osnovi in za večji poseg ali črtanje temeljnih načel, ki so va nasprotju z normativnim delom. Branko Iskra je dejal, da je sindikat za trg in ekonomske zakonitosti, za gospodarsko in politično demokracijo, vendar mu je treba dati možnost, da je po ustavi skupaj z zbornico lahko samostojni predlagatelj zakonov v skupščini, o čemer so bila na seji sveta deljena mnenja. Očitno je, da so sindikalna stališča premalo vključena v zaključke ustavne razprave na Gorenjskem. Inž. Marko Bezjak iz Radovljice je menil, da glede občin v Sloveniji nismo nič naredili in da se bomo sedaj znašli v praznini. Naš komunalni sistem je slab, o KS še manj vemo kot o občini, treba pa je reči, kaj se bo odločalo v republiki in kaj v občini. Stane

Boštjančič iz Kranja je bil oster. Ocenil je, da je bila razprava ozka in ne javna in da so na razpravah odigrali preveliko vlogo uvodničarji, od katerih ima vsak svoje poglede na ustavo in dopolnila. Z ustavo bi se bilo treba stalno ukvarjati, v ustavo pa naj se glede samoodločbe tudi zapiše tudi pravica do pobude za samoodločbo, da je to ustavna svoboščina, sicer bo to hitro kazni vo dejanje. Če bo republika vzela sodstvo, potem naj vzame vse, tudi stavbe, če se bomo šli podjetništvo, mora imeti tudi občina kaj denarja, delnica pa je delnica in ni delavska ali meščanska. Sem za ukinitve smrtnih kazni v miru, v vojni sem pa zanj, vendar jo mora izreči sodišče, sicer bodo likvidacije brez sodišča. Če bom ubit, je dejal, bom vsaj vedel, da me je obsodilo sodišče!

J. Košnjek

Obetana skladnejša rast plač

Jeseniški učitelji ne bodo štrajkali

Jesenice, 15. junija - »Po zagotovitvi občinske izobraževalne skupnosti, da bodo povečane, po gospodarstvu umerne majske plače, izplačane 9. junija, ostale kot osnova za sproti uravnavanje z gospodarstvom, je prvi del zahtev našega stavkovnega odbora ugodno rešen. Drugi del, ki je dolgoročne narave (enotna 20-urna učna obveznost učitelja, namenska sredstva za amortizacijo in zakonsko pogojene obveznosti), je najmanj toliko kot od razumevanja v jeseniški občini odvisen od razpleta v republiki oziroma sprememb republiške zakonodaje. Vsekakor pa pričakujemo velik napredek v načinu dogovarjanja in razumevanja šolske, zlasti finančne, problematike tudi od skupnega sestanka vseh odgovornih za to področje v naši občini, ki je načrtovan za konec meseca. Skratka, ocenjujemo, da razlogov za stavko, ki smo jo napovedali za ta petek, 16. junija, za zdaj ni, zato stavke ne bo,« je povedala Zdenka Erjavšek iz stavkovnega odbora v osnovni šoli Toneta Čufarja.

Sicer pa so v okviru vseslovenskih zahtev delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti po ustreznem reševanju njihovega položaja in položaja dejavnosti v jeseniški občini 6. junija oblikovali stavkovni odbor na ravni Vzgojno-izobraževalnega zavoda. Predsednik ožjega odbora za Jože Berce iz osnovne šole Prežihov Voranc, ki je zagate jeseniškega šolstva nekoliko širše razsvetlil. »O žgočih finančnih problemih smo se začeli pogovarjati že jeseni, vendar so bile tedaj rešitve podobne gasitvi plamena pred požarom. Problemi so spet postali aktualni na pomlad, ko je podivjana inflacija dobesedno tolkla po plačah in materialnih stroških poslovanja šol. V sindikalni konferenci Viza smo začeli ostro zahtevati izenačitev naših plač z gospodarstvom in nadaljnjo sproti enakomerno rast. Po podatkih "Z ulice" (uradnih, žal, nismo imeli oziroma so pri-

hajali z zamudo, ocene rasti pa so se med republiko in občino zelo razhajale) so naše plače vse bolj zaostajale; vemo pa, da enomesečna zamuda pri usklajevanju v današnji inflaciji pomeni izgubo 30 odstotkov denarja,« je dejal Jože Berce.

»Zdaj nas najbolj skrbi to, ali bodo majske plače kot osnova za nadaljnje sprotne rešitve gospodarstva zdržale. Obljube so. V petek se bo, skupaj s sindikatom, sestali ožji stavkovni odbor, kjer bomo ocenili uresničevanje naših zahtev in se dogovorili za enoten način reševanja problematike, konec junija pa je načrtovan še širši sestanek, kjer bomo videli, kaj je v danih razmerah realno in kaj ne,« je povedal Jože Berce.

Rina Klinar, vodja strokovne službe jeseniških interesnih skupnosti, je dejala, da so v sish v prvem polletju lani, ki je po zakonu osno-

V primerjavi z Železarno, ki v jeseniški občini najodločilneje vpliva na vsa finančna gibanja, so bile plače zaposlenih v Vizu leta 1987 za trinajst odstotkov višje, lani samo še šest, letošnjega januarja pa so že začele zaostajati; najprej za tri odstotke, februarja za šestnajst in marca za sedemnajst. Aprila se je sprožil plaz, ki mu je sledil preobrat, saj je zaostajanje postalo po bilančnih podatkih le preveč očitno. Plače zaposlenih v Vizu so za prve tri mesece usklajili z gospodarstvom, z zadnjimi izplačili v začetku junija pa so ponovno presegle povprečje Železarne, in sicer za dobro desetino.

H. Jelovčan

va za letošnjo porabo, zbrali le slabo tretjino od celoletne vsote, medtem ko so za plače v družbenih dejavnostih dali največ, kolikor je bilo po zakonu mogoče in tako tudi presegle gospodarstvo. Od tod največ razlogov za velika razhajanja oziroma zaostajanja. Probleme intenzivno rešujejo od aprila, vendar pa brez večjih prispevnih stopenj učiteljske plače ne bodo mogle sproti slediti gospodarstvu. Za redni program izobraževanja predlagajo za 0,68 odstotka višjo stopnjo, odstotek pa še za obnovo.

Obrtniki in delavci so se slednjič sporazumeli

Kranj, 13. junija - Po treh letih dogovarjanja so predstavniki obrtnikov in sindikata, ki zastopa interese pri njih zaposlenih delavcev, slednjič podpisali kolektivno pogodbo, ki bo za pet let urejala njihove medsebojne odnose. V Kranju so sklicali posvet o pogodbi, na katerega so povabili izvršilne organe osnovnih organizacij sindikata, obrtnega združenja, sklada za izobraževanje in stanovanjskega sklada delavcev v obrti ter delavce upravnih in inšpekcijskih organov.

Prva kolektivna pogodba o delovnih razmerjih med delavci in samostojnimi obrtniki, sprejeta v začetku 80-ih let, je ob spremembah v zakonodaji zastarela, zato so kar nekaj let pripravljali novo. Obrtniki na eni in sindikat pri njih zaposlenih delavcev na drugi strani pa se zadnja tri leta nikakor niso mogli domeniti o nekaterih spornih postavkah, da bi pogodba vendarle ućakala podpis. Po več arbitražah je bil dokument pred časom vendarle podpisan, pred mesecem dni pa je ugledal beli dan tudi v slovenskem uradnem listu.

In kaj je bilo tisto, kar je najbolj zaviralo podpis kolektivne pogodbe, ki ureja vsa bistvena vprašanja odnosa med zasebnim delodajalcem in delavcem, od pogojev za zaposlovanje delavcev, nastanka delovnega razmerja, trajanja in razporeditve delovnega časa, osebnih dohodkov in nadomestil, do prenehanja delovnega razmer-

ja, uresničevanja pravic delavcev, dela na domu in podobnega. Predstavniki delodajalcev in delavcev se niso mogli sporazumeti glede osebnih izhodišč za osebne dohodeke, glede dela na domu ter navzočnosti predstavnika sindikata pri registraciji pogodbe o delovnem razmerju pred pristojnim občinskim organom. Če si ogledamo le izhodišča za osebni dohodek, kjer sta obe strani le stežka našli skupni jezik: izhodišča osnova za plače delavcev pri obrtnikih je bil zajamčeni osebni dohodek. Sindikat pa je terjala, da se za osnovo pri plačah jemlje za okoli 40 odstotkov višja cena dela, toliko kot znaša v združenem delu najnižji osebni dohodek. Obrtniki na to niso hoteli pristati, češ da sindikat zganja pocieni socialno demagogijo, slednji pa se je skliceval na izenačevanje delavcev pri obrtnikih z delavci v združenem delu. Po arbitraži izvršnega sveta so se slednjič sporazumeli, tako da je zdaj v ko-

lektivno pogodbo vključena tudi tako imenovana sindikalna lista, se pravi minimalne zahteve delavcev glede plač in nadomestil.

O teh okoliščinah je bilo na današnjem posvetu malo govora, bolj so se pogovarjali o tem, kako

bodo v praksi izvajali njena določila. Širši posvet pa nameravajo na isto temo sklicati jeseni, ko bo predvidoma sprejet novi zakon o delovnih razmerjih, ki bo vplival na izvajanje kolektivne pogodbe.

D. Z. Zlebir

Kranjske avto šole se odločajo za skupno nalogo

Izgradnja poligona

Kranj, 7. junija — AMD Kranj predlaga kranjskemu izvršnemu svetu, naj za izgradnjo poligona za poučevanje vožnje motornih vozil nameni del davka, kolikor ga plačajo več kot avto šola pri Delavski univerzi.

Pri AMD Kranj se že nekaj časa jezijo, ker morajo plačati višji davek pri izplačevanju honorarjev inštruktorjem, kot pa je to omogočeno avto šoli pri Delavski univerzi. Razlika je dokajšnja, pri AMD Kranja morajo obračunati 66,68 odstotni davek, pri Delavski univerzi (ki je izobraževalna ustanova) pa le 13,7 odstotnega. Izračunali so, da bi AMD samo v letošnjih prvih štirih mesecih ostalo nekaj več kot 50 milijonov dinarjev, če bi davek obračunali po tako nizki stopnji, kot to lahko naredi Delavska univerza, ki bi sicer plačala 14 milijonov dinarjev davka več, če bi imela tako visoko stopnjo kot AMD.

Porodila se jim je zanimiva ideja, da bi z denarjem, ki je posledica "nepravičnega" razlike, zgradili poligon za poučevanje vožnje motornih vozil, ki ga Kranj potrebuje. Najprej se bodo morale o tem skupnem projektu dogovoriti vse avto šole, občinski izvršni svet pa bo pregledal možnost namenske teh sredstev za izgradnjo poligona.

M.V.

Janez Bohorič: Program je osvežilen, usmeritve so trde, pričakovati je moč odpore in spore

Marković počasi že pripira denarne pipe

Kranj, 14. junija - Podpredsednik slovenske vlade Janez Bohorič je gorenjskim direktorjem na seji izvršilnega odbora Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko razložil letošnje ukrepe ekonomske politike, ki jih predsednik zvezne vlade Ante Marković prav tedaj (v sredo dopoldne) predstavil v zvezni skupščini. Iz Bohoričevih besed je bilo moč razbrati, da slovenska vlada v celoti podpira ukrepe zvezne vlade in da bo Markovićev program 21. junija skoraj zanesljivo podpre deležen tudi v slovenski skupščini. Seveda pa ni rečeno, je dejal Janez Bohorič, da ne bomo imeli posamičnih, konkretnih pripomb, kakor so jo že imeli pri rebalansu zveznega proračuna, ko so zavrnilli povečanje kotizacije s pomočjo novih davkov, niso pa bili proti večjemu zveznemu prometnemu davku.

Na kratko bi lahko rekli: zvezna vlada vztraja pri vsem, kar je Marković na začetku svojega mandata napovedal. Janez Bohorič je program, ki je napisan na 52 straneh, označil kot osvežilen, usmeritve so trde, je dejal, zato je moč pričakovati odpore in spore. Nova ekonomska politika, saj ji lahko tako rečemo, naj bi bila dokončno uzakonjena do sredine prihodnjega leta, zlasti v naslednjih mesecih lahko pričakujemo živahno zakonodajno dejavnost, po 21. juniju pa sprejemanje napovedanih ukrepov.

Uravnoteženi klirinški posli ne bodo omejeni, vsi ostali pa bodo pod drobnogledom

Bistvene spremembe pa bo doživela klirinška menjava, katere presežek je v letošnjih štirih mesecih narasel že za 492 milijonov dolarjev in tako znaša že dve milijardi dolarjev in pol. Zaradi pripetosti na emisijo je presežek klirinške menjave eno največjih žarišč inflacije, v letošnjih prvih štirih mesecih je narekoval trinpolkrat hitrejšo tiskanje denarja, kot je bilo siceršnje. Zvezna vlada napoveduje, da naj bi do konca letošnjega leta odpravili prirast presežka in leto torej zaključili s tolikšnim, kot smo lansko.

Klirinški tečaj naj bi se prav tako ravnal po ponudbi in povpraševanju in ne bo več torej tako trdno pripet na konvertibilni dolar. Pričakujemo torej lahko zmanjšanje, morda celo popolno odpravo razkoraka, ki ga je podpredsednik zvezne vlade Živko Pregl pred kratkim slikovito ponazoril z odstotki: izvoz na konvertibilno tržišče prinese 80 odstotkov, izvoz na klirinško pa 111 odstotkov vrednosti izdelka. Odpori klirinških izvoznikov so potemtakem razumljivi, verjetno bodo veliki.

Razlike v gospodarski razvitosti se v Jugoslaviji povečujejo, je dejal Janez Bohorič, v letih od 1980 do 1986 so se razlike povečale za tri do pet let in se tako povečale na enajst do šestindvajset let. Zanimiva je primerjava s sosednjo Furlanijo, pred dvanajstimi leti je bila Slovenija na isti razvojni ravni, danes pa v Sloveniji družbeni proizvod znaša 6 tisoč dolarjev na prebivalca, v Furlaniji pa 12 tisoč dolarjev.

Klirinški izvozniki so doslej dinarje dobili takoj, poslej bodo morali nanje čakati, finančna operacija pa bo prenesena na poslovne banke. Vsi tisti, ki nimajo uravnotežene klirinške menjave bodo pod drobnogledom, takšen je tudi sovjetski interes, ki je bil z junijem že izkazan v obliki posebnih dovolilnic.

V zraku seveda visi vprašanje, zakaj ne bi konvertibilnega načina plačevanja uvedli tudi s Sovjetsko zvezo. Pri tem je zanimivo, da sovjetski predlogi gredo v tej smeri, pri nas (v gospodarstvu) pa prevladuje stališče, naj v to še ne bi šli, čeprav so bila stališča včasih ravno obratna.

Dodati velja še napoved zvezne vlade, da bo država izstopila iz poslov z deželami v razvoju, ne bo torej več ne posrednik, ne organizator teh poslov, kar je v preteklosti privedlo do nekaj milijard dolarjev dolga, ki prav tako pospešuje inflacijo. Kolikšne razsežnosti ima trenutno ta dolg pove podatek, da bo samo letos zapadla v plačilo milijarda dolarjev.

Janez Bohorič je dejal, da je po njihovi oceni v Jugoslaviji družbeni proizvod napihnen za 30 odstotkov, da ta problem še ni razrešen, čeprav so ga že dostikrat "napadli". Razlog seveda tiči v tem, da družbeni proizvod ni samo informativna stvar, temveč tudi osnova za delitve oziroma obveznosti. Na osnovi družbenega proizvoda izračunajo prispevek za zvezni proračun, za nerazvite... prav zdaj si družbene dejavnosti v Sloveniji prizadevajo, da bi jim bil zagotovljen določen delež družbenega proizvoda. Če družbeni proizvod "odpihne" za 30 odstotkov, se spremene seveda tudi odstotki, potemtakem Slovenija za nerazvite ne prispeva 1,56 odstotka družbenega proizvoda, temveč 2,2 odstotka.

Denarja še nikoli ni bilo toliko in še nikoli ni bil tako drag

Tiskarski stroji na Topčiderskem brdu so pregreti, tako hitro morajo tiskati denar, ki ga je toliko kot še nikoli, hkrati pa je tako drag kot še nikoli. To protislovje nabolje odraža nered na področju denarno posojilne politike. Nič ne pomaga njena restriktivnost, če avtonomni mehanizmi reguliranja denarne mase niso v njenem dosegu. Prav na tem področju pa namerava zdaj Markovičeva vlada napraviti red.

Vlada sodi, da bo morala denarna masa za 30 odstotkov zaostajati za nominalno rastjo družbenega proizvoda, seveda ob hkratni ukinitvi avtonomnih mehanizmov reguliranja denarne mase. Poleg pripetosti klirinške menjave na emisijo so jugo menice drugo poglavito žarišče naše inflacije, ocenjujejo, da sta njena kar dvotretjinska vzroka.

Jugo menice v obtoku do konca letošnjega leta

Menice kot plačilno sredstvo bo v obtoku praktično ostala do konca letošnjega leta. Zvezna skupščina se je ob sprejemu zakona o finančnem poslovanju namreč odločila, da zakon o zavarovanju plačil velja do konca septembra, kar pa praktično pomeni, da se bo jugo menicam življenjska doba iztekla ob koncu leta. Dlje torej, kot je predlagala in kot si želi Markovičeva vlada.

Ob veliki nelikvidnosti se gospodarstveniki zaskrbljeno sprašujejo, kaj bo, ko jugo menic ne bo več. Najbolj zaskrbljeni so seveda tisti, ki so se navadili pisati menice brez blagovne kritje. Toda Markovičeva vlada je odločna, njen argument je seveda močan, saj so analize pokazale, da je kar 40 do 50 odstotkov naših menic nadomestek za denar. Kako odločna je prav v tem pogledu, je navsezadnje že dokazala s postopnim stiskanjem pasu, že junija je namreč za 20 odstotkov bankam zmanjšala možnost za aviliranje menic.

M. Volčjak

K nam, ker ne more drugam

Nemški turist pravi, da se o Italiji, Španiji in Grčiji poje, o Jugoslaviji govori.

Prihajajo vroči dnevi in z njimi dopusti, ko se celo najbolj puisti vsakdanježi odenejo v pisane cunjice in krenejo soncu (morju) in veselju, doživetjem in avanturam, sanjam in hrepenenjem naproti. Pred vsako poletno turistično sezono poslušamo ugibanja, koliko teh sodobnih nomadov bo prišlo k nam, jih pridno štejemo in na koncu ugotovimo, da jih je bilo približno toliko kot lani, da so prišli približno takšni kot lani, da je bil zaslužek približno tolikšen kot lani, vsaj za zadnje desetletje to zanesljivo velja. Ob koncu vsake turistične sezone pa vsivprek razpredamo misli, kako bi Jugoslavija, Slovenija lahko postala bolj vabljiva turistična dežela, vsi vemo, kaj in kako bi se dalo napraviti, spremeni pa se nič.

Ker imamo zadnje čase toliko opraviti sami s sabo, se nam često v razmišljanje vplete občutek, da se je pri nas že marsikaj spremenilo, da smo se spremenili mi in naša dežela. Smo se res? V turističnem pogledu se kaj prida nismo, tako pravi raziskava javnega mnenja, ki so jo pred kratkim napravili med Zahodnimi Nemci, da bi izvedeli, kaj mislijo o Jugoslaviji kot deželi oddiha. V bistvu je šlo za ponovljeno študijo iz leta 1979, primerjava rezultatov pa je pokazala, da se med Zahodnimi Nemci, ki so pri nas najštevilnejši gostje, predstave o Jugoslaviji bistveno niso spremenile.

In kakšne so njihove predstave? Vsi tisti, ki mislijo, da se svet vrsti okoli nas, naj tu prekinejo branje, saj bo prizadeto njihovo samoljubje.

Cena in naravne danosti sta glavna aduta turistične ponudbe Jugoslavije. Nizka cena seveda, zato prihajajo k nam turisti, ki drugam ne morejo. Naši tipični gostje so družine z otroki in odrasli pari, ki jim zadošča preprosta ponudba, morda še tisti, ki ljubijo naravo in mir. Če se pri prvem adutu našega turizma krepko "trudimo", nam je drugi "padel z neba", kvečjemu pokvarili in uničili smo že kakšno naravno lepoto. Toda turizem smo ljudje, celo turistična vzgojna reklama nas uči tako. Kaj si zahodnonemški turisti mislijo o nas? Takole pravijo: "Jugoslavija nudi le to, kar lahko vsaka sredozemska dežela, vendar nič več. V primerjavi z drugimi nudi manj romantike, manj idile, Jugoslavija ni dežela, kjer bi se posveš sprostili. Hrana ti je všeč ali ne in te ne navdušuje. Življenjska radost Jugoslovčanov ni primerljiva z Italijani, Španci in Grki, Jugoslovčan je stvarnejši, obremenjen z vsakodnevnimi skrbmi. Vsekakor se ne hvališ s tem, da si preživel dopust v Jugoslaviji. Medtem ko se o Italiji, Španiji in Grčiji poje, se o Jugoslaviji govori. Jugoslavija ni dežela, o kateri sanjaš in po kateri hrepeniš, lahko si z njo zadovoljen, lahko jo sprejmeš, rad pa je nimaš."

Slavospesva nam torej niso zapeli, ob tem brenkanju na žalostne strune, bi človek pikro dodal, zdaj vsaj vem, zakaj se pri nas toliko govori.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Nova, drugačna banka

Minuli petek so v Ljubljani ustanovili Banko za medrepubliško sodelovanje in razvoj, ustanovilo jo je 25 ozdov, štiri temeljne banke in Združene banke iz sistema Ljubljanske banke. Teh 30 ustanoviteljic je v ustanovnem skladu zbralo 24 milijard dinarjev, z novo banko naj bi preseganje republiških meja temeljilo na novih, kapitalističnih odnosih, kar je bilo doslej pri nas ideološko prepovedano. Hkrati pa so poudarili, da nova, drugačna banka pomeni konec določenega obdobja v Ljubljanski banki in njenega sistema temeljnih bank, ki je bilo polno objektivnih in subjektivnih napak. Nova banka je med prvimi v Jugoslaviji, ki bo poslovala po novih načelih, ki je predvideva nov bančni zakon, ukvarjala pa se bo predvsem z investicijsko in komercialno dejavnostjo, usmerjeno na nerazvita pa tudi na druga področja.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Uspešna sanacija v Gradisu na Trati

Razlogov za prisilno upravo ni več

Škofja Loka, 14. junija - Občinski izvršni svet bo skupščini, ki bo zasedala 28. junija, hkrati s poročilom "sanatorja" Leopolda Ilvarja o delu in poslovnih rezultatih od lanskega julija do zdaj, predlagal, da z iztekom junija, torej ob letu, preneha veljati ukrep družbenega varstva v Lesnoindustrijskih obratih Gradisa na Trati, ker zanj ni več razlogov.

O uspešni sanaciji najbolj zgovorno govore številke. Medtem ko je bilo konec lanskega junija razmerje med celotnim prihodkom in krediti 1 : 3,22, se je to razmerje konec letošnjega maja zasukalo v korist prihodka 1 : 0,55. Gradis ima tačas 4,3 milijarde dinarjev kratkoročnih posojil, na drugi strani pa 4,5 milijarde vezanega denarja. Za "poslastico" pa še podatek, da so v Gradisu uspeli izterjati 600 tisoč dolarjev neplačanih računov v tujini, kar znaša okrog 820 milijard dinarjev; od tega imajo 156 milijard že knjiženih, ostala vsota pa predstavlja lepo rezervo za izboljšanje likvidnosti.

Z lanskih junijskih povprečnih plač 425.008 dinarjev so se v Gradisu letošnjega maja povzpeli na 3.532.096 dinarjev, z nameranim 30 do 35-odstotnim povečanjem junija pa bodo v gorenjski lesnopredelovalni branži v "špiči" z blejskim Lipom. Tudi v okviru matičnega Gradisa in škofojloškega gospodarstva so se že prerinili nad solidno povprečje.

Kot je na včerajšnji seji občinskega izvršnega sveta dejal Leopold Ilvar, je podobno kot finančna, lepo uspešna tudi kadrovska sanacija, zlasti vodstvenih delavcev. Manjka jim le še nekaj novih ljudi za delo v komercialni in raziskavi domačega in tujega trga. In še drobna zanimivost: vsi sestanki družbenopolitičnih organizacij Gradisa so zunaj rednega delovnega časa, delavec, ki zamudi na delo samo pet minut, pa mora to plačati z osmimi odstotki nižjo plačo. Zamudnikov je iz meseca v mesec manj.

Tudi dela, naročil imajo v Gradisu dovolj. Z rahlim zamikom (zaradi smrti glavnega direktorja) se uresničuje le pogodba o izvozu montažnih hiš v ZDA, ki pa vendarle ostaja, ni pretrgana. Poleg malenkostne kadrovske izpolnitve bodo morali v Gradisu (po drugi Ilvarjevi upokojitvi) misliti tudi na tehnološko posodabljanje, se že letos na novo organizirati in doreči smer v prihodnost.

H. Jelovčan

ureja **MARIJA VOLČJAK**

Na Gorenjskem zaposlenost pada, zlasti na Jesenicah in v Kranju

Ob koncu marca brez dela skoraj 2 tisoč ljudi

Kranj, 13. junija - Na Gorenjskem zaposlenost vztrajno pada, zdaj že v vseh občinah, najbolj izrazito pa v jeniški in kranjski. Ker so zaposlitvena vrata vse bolj priprta narašča brezposelnost, konec marca je delo iskalo 1.935 ljudi, kar 39 odstotkov več kot lani v tem času. Brezposelnost je bila tako Gorenjskem 2,31 odstotka in kljub porastu še ni dosegla slovenske, ki je bila konec marca 3,15 odstotna. Med občinami pa so razlike velike, brezposelnost je največja na Jesenicah, kjer je bila 3,25 odstotka in je torej presegala slovensko povprečje, najmanjša pa je v Škofji Loki, kjer je bila konec marca 0,86 odstotka.

Strokovna služba občinskih skupnosti za zaposlovanje Gorenjske vse pogostejše postreže s podatki o zaposlenosti, tako smo zdaj dobili pregled za letošnje prve tri mesece. Ob koncu marca je bilo na Gorenjskem zaposlenih 83.918 delavcev, od tega 47,8 odstotkov žensk. Morda nekaj pove tudi podatek, da se je delež zaposlenih žensk v primerjavi z enakim lanskim razdobjem povečal, pri njihovem deležu pa še vedno vodita tržiška in radovljiska občina.

Zaposlenost se je znižala za 1,8 odstotka (za 1.559 delavcev)

Zaposlenost na Gorenjskem upada, v vseh občinah, čeprav so v škofojloški in radovljiski že načrtovali skromen porast. Po načrtih zaposlovanja naj bi letos upadla za 0,9 odstotka (za 707

delavcev), vendar pa je po treh mesecih ta padec dosti večji, saj se je v primerjavi z enakim lanskim razdobjem znižala za 1,8 odstotka (za 1.559 delavcev), v primerjavi s povprečjem lanskega leta pa je bila nižja za 0,9 odstotka (za 741 delavcev). Že po treh mesecih je bilo torej na Gorenjskem doseženo načrtovano celoletno znižanje zaposlenosti.

Zelo je zaposlenost padla v jeniški občini, kar za 3,5 odstotka (za 516 delavcev), sledi tržiška z 2,7 odstotnim padcem (za 166 delavcev), kranjska z 1,8 odstotnim (za 652 delavcev), radovljiska z 1,5 odstotnim (za 205 delavcev) in škofojloška z 0,1 odstotnim padcem (za 20 delavcev). V jeniški in kranjski občini je zaposlenost padla zlasti v industriji.

V Sloveniji pa se je v letošnjih prvih treh mesecih zaposlenost zmanjšala za 1,3 odstotka, na

Gorenjskem je bil torej padec večji, predvsem na račun zmanjšanja zaposlenosti v industriji. V negospodarstvu pa je Gorenjska ohranila enak obseg zaposlenosti (naposled!), v Sloveniji pa je še vedno rasla in sicer za 0,5 odstotka. Zaposlenost v obrti pa je v Sloveniji povečala za 2 odstotka, na Gorenjskem pa je navkljub načrtom in kopici besed o pospeševanju drobnega gospodarstva padla za 1,1 odstotka.

Brezposelnost na Gorenjskem porasla kar za 39 odstotkov, največ brezposelnih je v Kranju

Ob koncu marca je na Gorenjskem 1.935 ljudi zmanjkalo delo, v primerjavi z lanskim marcem je brezposelnost narasla kar za 39 odstotkov, v primerjavi s koncem lanskega leta za 2,7 odstotkov. Največ brezposelnih je v Kranju, kar 41 odstotkov vseh, jeniški delež je 24 odstoten, radovljiski 21 odstoten, tržiški 8 odstoten in škofojloški 17 odstoten.

Primerjava s Slovenijo kaže, da na Gorenjskem brezposelnost hitreje narašča, saj je bil v Sloveniji konec marca v primerjavi z lanskim marcem porast

M. Volčjak

PREJELI SMO

JAVNI ODGOVOR KOMISIJI ZA PRIPRAVO STROKOVNIH OSNOV ZA PREVERKO REKONSTRUKCIJE CESTE V POLJANSKO DOLINO

Komisija za pripravo strokovnih osnov za preverko rekonstrukcije ceste R 319 na območju mesta Škofja Loka "prizadete" krajeane že drugič vabi na razgovor, ki pa ga odklanjamo iz naslednjih razlogov:

1. Trasa tako imenovane "mestne" ceste nikakor ne more biti samo stvar "prizadetih", ampak celotnega območja PUŠTALA, zato je potrebno, kar prosimo že skoraj dve leti, pa nas nihče ne poslušati, trase predstaviti vsem krajanom tega območja.
2. Že decembra 1988 smo v zvezi s cestno problematiko izpostavili naslednja delegatska vprašanja:
 1. Da se skupščina občine podrobno seznani s sprejetimi dokumenti, ki opredeljujejo izgradnjo Poljanske obvoznice. Iz poročila naj bo razvidno, kdaj in v kakšni vsebini so bili sprejeti sklepi, kdo je izdelal strokovne osnove in kako je opredeljena obvoznica v srednjeročnem planu 1986 — 1990 (družbeni plan, plan OCKS, plan republiške skupnosti za ceste).
 2. Kaj je dosedaj skupščina občine, njeni izvršilni organi, OCKS, naredila, da bi se planirana naloga realizirala. Zahtevamo, da se predložijo pisni dokumenti, ki so bili v ta namen posredovani na republiško skupnost za ceste in bili predmet usklajevanja.
 3. Da se Skupščina občine seznani s sklenjeno pogodbo med RSC in EGS, ki opredeljuje financiranje ceste Jeprca — Gorenja vas — Todraž.
 4. Da se Skupščina občine seznani z zaključnim poročilom Republiške skupnosti za ceste iz leta 1976, kjer je postavljena zahteva s strani republike po izgradnji obvoznice.
 5. Zakaj izvršilni in upravni organi skupščine občine niso opredelili izdelave lokacijskega načrta za sprejeto plansko nalogo in do danes na tem načrtu ni nič narejenega, čeprav smo vrsto aktivnosti na ostalih regionalnih cestah vodili (cesta Žiri, cesta v Selško dolino, cesta Sovodenj — Kladje, Žiri — Idrija).
 6. Kdo je dal komisiji izvršnega sveta pooblastilo, da je mimo sprejetih dokumentov naročil novo idejno študijo, kdo je za to odobril sredstva in kdo je o tem sklepal?
 7. Kdo je dal pooblastilo komisiji izvršnega sveta, da išče že neka soglasja in celo razmišlja, kako bo vodila premoženjske postopke. Od kod je ta pristojnost?
 8. Želimo, da se v Delegatskem obveščevalcu publicira mnenje prof. Fistrarja o idejni študiji, ker je po oceni krajanov njenega stališča, speljati cesto mimo Puštalskega gradu odklonilno.
 9. Zahtevamo, da Kmetijska zemljiška skupnost pojasni, kako je lahko dala soglasje k idejni študiji, saj je bilo ob sprejetju cestnih variant s stališča Kmetijske zemljiške skupnosti Puštalska varianta najmanj sprejemljiva. Čudi nas glede na to, da se je v zadnjih letih veliko naredilo na ohranjanju kmetijskih zemljišč, kako je lahko prišlo do takega soglasja oz. spremenjenega mnenja.
 10. Na podlagi izjav predsednika SO in tov. Dagarina je razvidno, da se išče ekonomsko najbolj opravičljiva varianta. Glede na sprejet dokument cestnih variant je nedvoumno in strokovno ugotovljeno, da je edino opravičljiva in ekonomska varianta opredeljena kot "mestna". Krajeane Puštala zanima, zakaj ni komisija v pretres vzela te trase, če je strokovno in ekonomsko z argumenti dokazano, da je s tega vidika optimalna.

Delegatska vprašanja temeljijo na izjavah predsednika SO Škofja Loka, predsednika komisije izvršnega sveta za rekonstrukcijo ceste in predstavnikov KS Škofja Loka — mesto objavljenih v GLAS-u 25.11.1988. Navedena vprašanja postavlja preko 50 krajanov Puštala, od katerih so zbrani podpisi.

Usoda teh delegatskih vprašanj je bila "zaprt predal". Morda zato, ker so lahko interesi drugega dela KS Škofja Loka — mesto ali članov delegacije za zbor KS drugačni, pa zato enostavno teh vprašanj niso posredovali na skupščino — bojimo pa se, da morda zato ne, ker je to nekdo preprečil.

Da bi prišli do odgovorov, smo delegatsko vprašanje posredovali tudi predsedniku skupščine občine, izvršnemu svetu in predsedniku OK SZDL. Toda tudi od tistih, ki bi v prvi vrsti morali skrbeti za izvajanje delegatskega sistema, pozitivnih reakcij ni bilo. Menimo, da dokler ne dobimo odgovorov na doslej postavljena vprašanja, tudi ne moremo razpravljati o novem predlogu in ocenjujemo izdelavo idejnega projekta za nelegalno dejanje.

3. Zahtevamo, da se realizira sprejeta "obvoznica", ki sta jo po pogodbi dolžna realizirati Republiška skupnost za ceste in Elektrogospodarstvo Slovenije.

Ne strinjamo se, da bi z novo "mestno" cesto reševali problem tako, da bi med drugim dodatno obremenili tudi škofjeloško združeno delo, saj bi se mestna cesta financirala po ključu — polovico občina, polovico republiška skupnost za ceste.

Dvomimo, da bi loško gospodarstvo, ki je že tako dovolj obremenjeno, pristajalo na nove obremenitve, za katere ve, da so obveznost drugih.

4. Zavedamo se, da je sedanje neurejeno vprašanje mestnega prometa potrebno rešiti, vendar kje je odgovornost tistih, ki želijo po nelegalni poti rešiti ta problem tako, da bi ga iz bremen enih prenesli samo na bremena drugih?

5. Nenazadnje opozarjamo, da se cel svet zaveda ekoloških vprašanj. Dajmo se jih vsi skupaj tudi mi!

Krajeane Puštala
P. s. sledi 15 podpisov

OSNOVNA ŠOLA KOKRŠKEGA ODREDA KRIŽE

Razpisna komisija pri Svetu osnovne šole Kokrškega odreda Križe razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

Kandidat mora izpolnjevati splošne pogoje, določene z zakonom o združenem delu, z zakonom o osnovni šoli in družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v občini Tržič.

Imeti mora pedagoško izobrazbo, najmanj 5 let delovnih izkušenj ter dosegati delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal naloge pedagoškega vodje šole. Mandat traja 4 leta.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako: »Za razpis ravnatelja« na naslov: Osnovna šola Kokrškega odreda Križe, 64294 Križe.

Prijave z dokazili sprejema komisija do 23. 6. 1989. Kandidate bomo obvestili o izidu razpisa v 30 dneh po preteku razpisa.

Dušan Šinigoj, predsednik republiškega izvršnega sveta na pogovoru na Jesenicah:

Avtocesta mimo Jesenic ima prednost v slovenskih cestnih planih

Jesenice, 15. junija - Jeseniška magistralna cesta, ki je hkrati tudi lokalna, ne more sprejeti povečanega prometa leta 1991, ko bodo odprli karavanski predor, so poudarili predstavniki jeseniške občine na pogovoru s predsednikom republiškega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem. Predor je objekt, ki je namenjen hitremu pretoku potnikov in blaga. Pričakujejo povečan tranzitni promet.

Minuli ponedeljek se je s predstavniki jeseniške občine, družbenopolitičnih organizacij, predstavniki Cestnega inženiringa Ljubljane, karavanske poslovne skupnosti, republiške skupnosti za ceste in projekta karavanski predor na Hrušici pogovarjal Dušan Šinigoj, predsednik slovenskega izvršnega sveta. Na obisku na Jesenicah je bil s sodelavci, pogovora pa se je udeležil tudi Janez Zemljarič, predsednik delovne skupine pri republiškem izvršnem svetu, skupine, ki se ukvarja z gradnjo avtocest.

Predsednik jeseniškega izvršnega sveta Tomaž Keršmanec je uvodoma dejal, da so se priprave na izgradnjo avtoceste mimo Jesenic začele prepozno, saj je bila lokacijska odločba izdana šele zdaj, natančno v ponedeljek, 12. junija. Projektni biro v Kranju zagotavlja, da je pripravljenih 60 odstotkov projekta za izdajo gradbenega dovoljenja. Na območju, kjer naj bi potekala avtocesta, sta dve komasacijski območji, zbori skupščine občine Jesenice pa bodo še ta mesec sklepali o tem, da se s komasacijskim postopkom začne tudi v Žirovnici. V okviru nadomestnih gradenj je zgrajenih 24 stanovanj in zagotovljene so za večino primerov nadomestne lokacije.

Tomaž Keršmanec je med drugim tudi dejal, da so zahteve jeseniških delegatov v zborih skupščine bile vedno nedvoumne in jasne: trasa avtoceste mora biti gotova tedaj, ko bo stekel promet skozi karavanski predor na Hrušici!

Jeseničane je predvsem strah velikega prometa, ki ga s seboj prinaša predor, saj tega magistralna cesta skozi Jesenice ne bi prenesla. Od bolnice do Koroške Bele je pet kilometrov in pet krajevnih skupnosti z 18.000 prebivalci, na ceste se priključuje tudi promet z Blejske Dobrave in Tomšičeve ceste. V primeru, če avtocesta mimo Jesenic ne bi bilo, potem bi kot servisni cesti lahko usposobili le Tomšičevo cesto in Cesto 1. ma-

ja. Ob eni sami prometnici so trije zdravstveni domovi, štiri osnovne šole, gimnazija, štirje vrtni, poteka promet za vso preskrbovalno mrežo, transport iz jeseniške Železarne pa obremenjuje tri mestna križišča. Ob prometnih konicah je na magistralni, ki je obenem tudi lokalna cesta, 5.000 delavcev. Ocenjujejo, da na dan vozi skozi Jesenice 6.500 avtomobilov, kar je že zdaj izjemno veliko in dodatnega prometa cesta zanesljivo ne bi prenesla.

Na trasi bodoče avtoceste na pobočju Mežakle bo treba porušiti 19 objektov, 22 energetskih vodov, zgraditi tri kanalizacijske kolektorje in dve vodovodni zajetji. Cesta tako križa 14 omrežnih zvez, zgraditi bo treba tri viadukte v Podmežakli, na Lipcah in čez Savo, cesta dvakrat križa železniško progo, tretjina 13 kilometrov dolga avtocestnega odseka pa je izvedbeno zelo zahtevna. Tretjina trase poteka po mostovih, ima 13 podvozov, prestaviti je treba 1.500 metrov Save in zgraditi 6,5 kilometra protihrupne zaščite, v Podmežakli pa še zaščititi območje pred plazovi in kamenjem. Gradbeni strokovnjaki ocenjujejo, da gradbenih del ni mogoče prej zaključiti kot v 27 mesecih. Še ta mesec bodo opravili licitacijo za most čez Savo, avgusta bo pripravljen projekt za regulacijo Save in tedaj bodo lahko začeli s temi deli.

Problem je tudi z denarjem, saj je treba zagotoviti dinarske vrednosti 60 milijonov dolarjev, da bi republiška skupnost za ceste lahko izkoristila 27 milijonov dolarjev posojila Evropske investicijske banke.

Predsednik republiškega izvršnega sveta Dušan Šinigoj je dejal, da mora biti cilj vseh, ki kakorkoli sodelujejo pri izgradnji avtoceste v tem, da se cesta do leta 1991 zgradi in tak naj bi bil tudi dogovor tega sestanka. Škoda, ki bi nastala ob otvoritvi karavanskega predora brez obvoznice mimo Jesenic bi bila prevelika in tega Slovenija ne sme dopustiti. Avtocesta mimo

Bela - Pri nekdanji Šempetrovi koči v Bašlju pod Lovrencem v krajevni skupnosti Bela bo v nedeljo ob 10. uri otvoritev obnovljenega spominskega obeležja, ob 11. uri pa bo pri Turističnem domu v Bašlju ob krajevnem prazniku tudi srečanje borcev in aktivistov krajske občine. Slavnostni govornik bo sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Boris Baudek. V Bašlju se bodo srečali tudi borci Kokrškega odreda, poldrug uro pred tem (ob 9.30) pa bo v Domu družbenih organizacij na Beli tudi skupščina borcev I. jugoslovanske brigade formirane v SSSR. V nedeljo bodo avtobusi iz Kranja v Bašelj vo-

zili ob 6.25, 7.25 in 10.25, v Kranj pa ob 12.55, 16.55 in 18.55.

Goriče - Jutri (sobota) se začne tudi skupno praznovanje krajevnega praznika štirih krajevnih skupnosti pod Storžičem: Golnik, Goriče, Tenetišče in Trstenec. Osrednja prireditve oziroma slavnostna seja bo prihodnjo soboto v Tenetišah. Jutri ob 11. uri bodo pod Kozjekom pod Malo Poljano najprej odkrili spominsko obeležje, ob 17. uri pa bo v Goričah svečana otvoritev asfaltiranih cest. Ves prihodnji teden bodo v krajevnih skupnostih pod Storžičem različne prireditve.

Kaj pravijo Jeseničani?

Po spodbudnih besedah in zagotovilih predsednika republiškega izvršnega sveta Dušana Šinigoja, da se mora cesta zgraditi obenem z odprtjem predora pod Karavankami, so si številni Jeseničani, ki poznajo prometne zagate na jeseniški magistralni cesti, oddahnili. Avtocesto bodo torej začeli graditi. In kaj o tem pravijo Slavko Božič, vodja izpostave Interetrope na Jesenicah, Božo Resman, direktor gostinske in turistične delovne organizacije Gorenjka Jesenice in Miha Stojan, upravnik Carinarnice Jesenice.

Slavko Božič iz Interetrope: »Vse špeditorske delovne organizacije na Jesenicah so zgradile na Plavškem travniku špedicijski objekt, tako da se bo vse carinjenje opravljalo tu. Treba pa bo zgraditi tudi zadosti parkirnišče ob predoru. Za tranzitni promet na bližnji Vzhod bo med drugim tudi odločilna predornina, cena, ki jo bodo morali plačevati, lokacija predora pa je idealna za tisti tranzitni promet, ki je namenjen na Reko in na Koper. Izgradnja nujnih špedicijskih objektov temelji na recipročnosti, se pravi: v Jugoslaviji mi gradimo za avstrijske špediterje, na avstrijski strani pa Avstriji za nas špedicijsko hišo. Tako bo ob predoru čimmanj zastojev. Glede avtoceste pa tole: točno naj se ve, kdaj se bo začela graditi. Predor je pač objekt za hiter in neprekinjen pretok blaga in potnikov in potrebuje ustrezno cestno povezavo.«

Miha Stojan iz Carinarnice Jesenice: »V Carinarnici Jesenice se se skupaj z ostalimi pripravljamo na promet iz predora. Skrbni nas povečan promet, saj je še precej težav - od gradnje carinskega objekta do zagotovitve stanovanj za naše delavce. S karavanskim predorom pričakujemo precej povečan promet, od 200 do 250 kamionov dnevno. Blagovni promet se sprejema na avstrijski strani v Podrožci, vse ostale formalnosti pa se bodo opravile na Jesenicah. Že zdaj, ko je na Jesenicah 12 špediterskih hiš, se je promet povečal; po oceni za 15 odstotkov. Mejna carinska postaja je vsebolj zanimiva. Vsekakor pa se mora ob predoru čimprej zgraditi tudi avtocesta mimo Jesenic, saj same Jesenice tako povečanega prometa ne morejo sprejeti.«

Božo Resman, direktor Gorenjke: »V načrtih naše delovne organizacije imamo še vedno gradnjo novega hotela na Jesenicah, gradnja pa se zaradi pomanjkanja denarja vedno bolj odmiha. Zavedamo se, da se bo del prometa skozi predor usmeril tudi na Jesenice. Na drugem delu platoja bi skupaj z Golico zgradili trgovino z restavracijo, kajti zavedamo se, da moramo biti od predora prisotni. Tudi s Turističnim društvom se dogovarjamo za prostor na platoju, kjer bi turistom posredovali turistične informacije - ne le o Jesenicah, temveč tudi o zgornjesavski dolini. Izredno pa je seveda pomembno, da se ob predoru zgradi avtocesta na pobočju Mežakle.«

Jesenice je slovenska cestna prioriteta, treba pa bo delati »z roko v roki« in sprejeti tak projekt avtoceste, ki bo racionalen in čimprej uresničljiv.

Poleg predora in avtoceste mimo Jesenic je pomembna tudi izgradnja mejnega platoja ob predoru, kjer vsa dela vodi karavanska poslovna skupnost. Sprejeli so program objektov ob cesti od Hrušice do Voklega, ob vseh delih pa 33 odstotkov predstavlja komunalna infrastruktura. Gorenjska naj bi cesto čimbolje izkoristila, zato jo je treba ustrezno opremiti. Poleg ostalega so precejšnji problemi s carinsko izpostavo, saj naj bi Zvezna carinska uprava naročila

idejni projekt. Za tri platoje: mejnega, servisnega in špedicijskega so pripravljene študije, ob predoru pa bo zaposlenih 320 delavcev.

Naslednji dan po obisku predsednika republiškega izvršnega sveta Dušana Šinigoja, ki se je zavezal za to, da mora biti avtocesta čimprej zgrajena, je skupina obiskala zvezni komite za promet in zveze v Beogradu. Kaže torej, da se bo sicer z velikimi naporin in verjetno s krajšo zakasnitvijo avtocesta na pobočju Podmežakle vendarle sprejela osebni in tranzitni promet iz predora na Hrušici, ki ga bodo odprli za promet poleti leta 1991.

D. Sedej

Praznične prireditve ob koncu tedna

Konec tedna bo na Gorenjskem več prireditev tudi v počastitev krajevnih praznikov.

Bela - Pri nekdanji Šempetrovi koči v Bašlju pod Lovrencem v krajevni skupnosti Bela bo v nedeljo ob 10. uri otvoritev obnovljenega spominskega obeležja, ob 11. uri pa bo pri Turističnem domu v Bašlju ob krajevnem prazniku tudi srečanje borcev in aktivistov krajske občine. Slavnostni govornik bo sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko Boris Baudek. V Bašlju se bodo srečali tudi borci Kokrškega odreda, poldrug uro pred tem (ob 9.30) pa bo v Domu družbenih organizacij na Beli tudi skupščina borcev I. jugoslovanske brigade formirane v SSSR. V nedeljo bodo avtobusi iz Kranja v Bašelj vo-

zili ob 6.25, 7.25 in 10.25, v Kranj pa ob 12.55, 16.55 in 18.55.

Goriče - Jutri (sobota) se začne tudi skupno praznovanje krajevnega praznika štirih krajevnih skupnosti pod Storžičem: Golnik, Goriče, Tenetišče in Trstenec. Osrednja prireditve oziroma slavnostna seja bo prihodnjo soboto v Tenetišah. Jutri ob 11. uri bodo pod Kozjekom pod Malo Poljano najprej odkrili spominsko obeležje, ob 17. uri pa bo v Goričah svečana otvoritev asfaltiranih cest. Ves prihodnji teden bodo v krajevnih skupnostih pod Storžičem različne prireditve.

Jezerko - Na Jezerskem se 19. junija spominjajo množičnega odhoda krajanov v partizane 1943. leta. Jutri (sobota) ob 18.30 bo pri Korotanu v počastitev praznika najprej gasilska vaja, ob 19. uri pa kulturni program in nato še družabno srečanje.

Leše - V krajevni skupnosti Leše v tržiški občini pa bodo krajevni praznik v spomin na oboroženi odpor med vojno proslavili jutri (sobota) ob 20. uri, ko bo v Domu družbenih organizacij v Lešah slavnostna seja sveta krajevnih skupnosti.

Kranj-Planina - Krajevnih skupnosti Planina, Huje in Bratov Smuk praznujejo 21. junija. V soboto ob 8. uri se bo na baliniščih v vseh treh in sosednjih krajevnih skupnosti začel balinarski turnir, na ka-

terega so povabljeni klubi iz cele Slovenije.

Stražišče - V okviru praznovanja bo danes (petek) ob 17. uri v Domu krajevnih skupnosti srečanje najstarejših krajanov, pred Smučarskim domom na Joštu pa se bo prav tako ob 17. uri začela zabavna prireditev Srečanje Joštarijev. Jutri ob 19. uri bo pred gasilskim domom na Pantah velika gasilska veselica.

Žirovnica - Praznovanje se s proslavo 70-letnice Čebelarke družine Antona Janše v Breznici začne v nedeljo tudi v krajevnih skupnosti Žirovnica. Proslava, združena z dnevom šole, bo ob 10. uri v šoli v Žirovnici. Že danes (petek) ob 18. uri pa bodo v šoli odprli razstavo, ki bo na ogled tudi jutri in v nedeljo med 9. in 18. uro.

Desetletnica Združenja umetnikov Škofja Loka

UTIRANJE KULTURNE POLITIKE

Združenje umetnikov Škofja Loka je skupina, ki ji »barvo« dajajo sicer likovniki, vendar pa ima v svojih vrstah tudi umetnike z drugih področij - literate, oblikovalce, glasbenike. Prav po tej širini - bi lahko rekli - se tudi razlikuje od podobnih združenj umetnikov po Gorenjskem.

Pravzaprav je razlik še več. Ena od pomembnejših je prav gotovo podeljevanje vsakoletne Groharjeve nagrade za umetniške dosežke. Vendar pa nagrade nikakor ni jemati kot društvene, pač pa je to tako imenovana občinska nagrada za kulturo. Umetniški svet Združenja se je tokrat odločil, da nagrado podeli Milošu Mlejniku iz Škofje Loke, soločelistu orkestra Slovenske filharmonije in profesorju na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

Združenje pa ima še eno posebnost - ob nagradi za kulturne dosežke je doslej podeljevalo tudi Groharjevo štipendijo. Letos je ni.

»Vendar to ne pomeni, da menjamo kulturno politiko,« je povedal predsednik umetniškega sveta Združenja **Janez Hafner**. »Letos enostavno nismo našli primernega kandidata, ki bi izpolnjeval pogoje za enkratno štipendijo. Kot vemo gre za denarni prispevek mlademu, obetajočemu umetniku, pomoč te vrste pa naj bi mu pomagala pri njegovem začetnem delu ali pa, kadar gre za zahtevnejši projekt. Prav gotovo pa bo štipendija podeljena drugo leto, saj prav zdaj zaključuje šolanje cela vrsta mladih umetnikov, ki že zdaj veliko obetajo.«

Za mlade in tudi nekatere že uveljavljene umetnike, predvsem slikarje, pa je Združenje v preteklih letih našlo tudi drugačne vrste pomoči. V Starološkem gradu je namreč bilo na voljo šest ateljejev za člane društva. Z leti se je njihovo število sicer skrčilo, tako da sta menda zdaj le dva ateljeja, ostali člani pa so si preskrbeli lastne ateljeje. Glede na število mladih umetnikov, predvsem kiparjev, ki zdaj zaključujejo študij, pa bosta dva prostora spet premalo.

Prav gotovo pa je v desetletnem obstoju Združenja pomenila ustanovitve Galerije Ivana Groharja pomemben dogodek. V treh letih, odkar obstaja se je v teh prostorih, ki so obenem tudi prostori za društveno dejavnost, zvrstila cela vrsta pomembnih škofjeloških in slovenskih umetnikov. Devetindvajset razstav v dveh letih in pol nikakor ni

V sredo zvečer so v Groharjevi galeriji odprli novo razstavo, predsednik skupščine občine Jože Albreht pa je podelil Milošu Mlejniku Groharjevo nagrado.

Miloš Mlejnik, dobitnik letošnje Groharjeve nagrade, je kajpak znano ime v slovenski glasbi. Njegov repertoar obsega dela klasične in avantgardne literature za čelo. Mnogi slovenski in tudi tuji skladatelji mu posvečajo svoja dela. Kot solist je igral z večino simfoničnih orkestrrov v Jugoslaviji, največkrat pa z orkestrom Slovenske filharmonije. Je član tudi drugih slovenskih glasbenih skupin. Nastopil je na številnih festivalih in drugih glasbenih srečanjih doma in po svetu. O njegovih glasbenih kvalitetah pričajo nagrade tako v tujini kot doma - med njimi nagrada Prešernovega sklada leta 1984 in Prešernova nagrada Gorenjske 1987.

nost, zvrstila cela vrsta pomembnih škofjeloških in slovenskih umetnikov. Devetindvajset razstav v dveh letih in pol nikakor ni

malo. Med njimi so bile vsekakor nekatere izjemno odmevne - kot na primer razstava del Franceta Miheliča, Iveta Šubica in seveda tudi mlajših slovenskih in škofjeloških umetnikov.

»V tretjem letu obstoja galerije že lahko

govorimo o njeni uveljavitvi,« meni predsednik Združenja **Berko Berčič**.

»Prav gotovo pa gre za zaslug za uveljavitev predvsem razstavnih politik. Brez resnega dela in nenehne skrbi, da bi loškim in drugim likovnim ljubiteljem predstavili smeri sodobne slovenske likovne ustvarjalnosti, ne bi dosegli to, kar smo. Seveda pa še zdaleč nismo zadovoljni z doseženim. Veseli pa smo, da je naša dejavnost našla odmev ne le med obiskovalci galerije, ki se vračajo vsakokrat znova - vsaka razstava ima namreč kar okoli 1000 obiskovalcev. Galerijska dejavnost je ne nazadnje vzbudila pozornost tudi nekaterih mecenov: prvi je bil Lokainvest, zdaj se mu pridružuje še zasebni obrtnik Janez Jenko iz Virmas. Upamo, da bomo našli še koga, ki bi bil pripravljen podpreti našo dejavnost.«

Cepav bi lahko rekli, da je bila in je likovna dejavnost loškega združenja umetnikov v ospredju, pa ne gre nikakor mimo ostalih nelikovnih dejavnosti. Posrečena zamisel, da bi dialog med ustvarjalci in občinstvom lahko bil pogostejši in tudi drugačen, je bila zamisel o skupnih prireditvah z Glasbeno šolo Škofja Loka v Pušalskem gradu. Tamkajšnji koncerti, navadno združeni tudi z likovno razstavo, so ne glede na komornost, ki jo narekuje prostor, nadvse prijetna, da v Združenju nenehno razmišljajo tudi o čem novem, ni rečeno, da se ne bo sedanjih oblikam dela pridružila še kakšna, če ne prej, pa ob novi okrogli obletnici.

Lea Mencinger
Foto: Gorazd Šinik

Naše razmišljanje

KNJIGE IZDAJATI - ALI NE?

Takšno hamletovsko vprašanje si prav gotovo vsak dan zastavljajo slovenski založniki, čeprav si lahko odgovore vsak dan enako: da, izdajati še naprej. Pa si verjetno ob tem zastavljajo še kakšno vprašanje bolj ekonomske narave.

Prav v tem precepu - ekonomskem in kulturnem - se je znašla slovenska knjiga zadnjega časa. Cepav so se slabi časi za knjigo že napovedovali, pa tako hitrega osipa, ki ga ugotavljajo v knjigarnah, vendarle ni bilo pričakovati. Tisti najbolj črnogledi, ki so že zdavnaj bili plat zvona, so bili ožigosani kot nepopravljivi pesimisti, ki vnaprej pokopujejo slovensko knjigo. Toda v enem letu je prodaja v knjigarnah upadla do 40 odstotkov, do konca leta pa se glede na prazne žepe kupcev knjig, gotovo ne bo dvignila - prej spustila še niže.

Toda tisto, kar se še vedno prodaja kot slovenska knjiga, prav gotovo ni program, pod katerega bi se z veseljem podpisali vsi - tako založniki kot tudi avtorji. Založbe namreč za reševanje tako imenovanega kulturnega programa, v katerem ima osrednje mesto izvirna slovenska knjiga,

poganjajo drugega, bolj iskrega konja; tako imenovani dobrodoči programi so najrazličnejši priročniki, s katerimi si kupec lajša življenje 24 ur na dan, koristno izobražuje o bolj ali manj koristnih načinih preživljanja prostega časa ali podobnem, prinašajo ekonomski uspeh. Prav ta uspeh pa je potreben, da lahko izhaja oni drugi, izvirni slovenski roman, slovenska poezija, slovenska esejistika, slovenska enciklopedija in še kaj. Zato kajpak nima smisla grmeti čez tako koristne priročnike in prevedeno lahkoberljivo literaturo, saj le-to v bistvu omogoča, da se na policah znajde tudi kaj izvirnega in še to ne po ekonomski, ampak na ta način subvencionirani ceni.

Koliko časa se bodo založbe šle takšno knjigotrsko politiko? Kdo ve. Morda jih bodo že kmalu prehiteli alternativne za-

ložbe, kot se rade imenujejo male, zasebne založbe z enim zaposlenim založnikom, ki je vse v eni osebi - tajnica, ekonomist, založnik, urednik, delavec v ekspeditu in še kaj. Ko bodo slovenski pisatelji dokončno obupali nad založbami v družbeni lasti, kjer rokopisi leže v uredniških predalih po nekaj let, bodo te male zasebne založbe zacvetele še bolj kot zdaj. Izdati knjigo v štirinajstih dneh, kot se je pohvalil pesnik Franci Zagorčnik s svojo novo knjigo Obsedno stanje izdano v Tasičevi založbi Karantanija, je za takšno založbo nekaj povsem normalnega. Aktualnost, hitro obračanje vložnega denarja pa so danes prav gotovo pomembne prednosti, ki odtehtajo tudi to, da kakšna pomembna knjiga ni izdana pri »veliki« založbi.

L.M.

Nagrajena učenka Jolande Pibernik

ZLATA MEDALJA ZA »NEZNANO« SLIKO

Kranj, 14. junija - »Spominjam se, da sem jo držala v roki in si mislila, kakšna škoda, če bo obležala v Novem Sadu, pri najboljši volji pa se ne morem spomniti, kaj je bilo na sliki.« je k zlati medalji Simoni Gasser s petega bienala svetovne otroške umetnosti v Kanagawi na Japonskem dejala likovna pedagoginja v osnovni šoli Simona Jenka Jolanda Pibernik.

Simona Gasser

tudi sporočili, da je na četrty mednarodni razstavi otroških likovnih del v Ankari Urška Bernik, zdaj že srednješolka, prejela bronasto medaljo. »Simono Gasser sem učila v petem in šestem razredu. Spominjam se je kot izjemno izrazne, ustvarjalne, z veliko domišljije in sanja-

šstva v sebi, značilnega za umetnike. Nagrajeno sliko je najbrž izdelala v petem razredu. Pričakujem, da bomo hkrati z medaljo prejeli tudi katalog nagrajenih del (menda so razdelili po deset zlatih, srebrnih in bronastih priznanj) in tako razjasnili skrivnost »neznane« slike,« je dejala Jolanda Pibernik ter dodala, da je to že drugič, da je Jenkova šola prav v svetovnem vrhu, med deseterico najboljših. Da se to dogaja ravno na Japonskem, ima še večjo vrednost, saj Japonci, ki so sami izjemno ustvarjalni ljudje, tudi tako ocenjujejo dela drugih in se ne menijo za »politiko«.

»Sporočila o nagradi sem bila zelo vesela,« pa je povedala učenka Simona Gasser, ki se te dni poslavlja od osnovne šole. »Tudi sama ne vem, za katero sliko gre, ker je tovarišica Pibernikova poslala več slik. Ur likovne vzgoje pri njej sem se vedno veselila, ogromno nas je naučila. Veliko sem razmišljala, ali naj se, ker rada slikam, odločim za ta študij. Tudi oče mi je svetoval. Vendar sem se premislila, grem na ekonomsko srednjo šolo.«

H. Jelovčan

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovem gledališču gostuje danes ob 19.30 SLG Celje s predstavo S. Zweig *Volpone* za red **petek I**. Predstavo bodo ponovili tudi jutri, v soboto, za red **sobota I**.

BLEJED - V ponedeljek, 19. junija, ob 20. uri bo na Blejskem otoku koncert okleta **LIP Bled** pod vodstvom prof. Matevža Fabjana. Na programu so dela klasičev od Schuberta, Čajkovskega ter slovenske narodne in umetne pesmi.

Na dvorišču **Pristave Bled** bo danes ob 20.30 koncert **APZ France Prešeren iz Kranja**.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu je odprta razstava **sovjetskih knjig**. V galeriji Ivana Groharja je odprta razstava **del članov Združenja umetnikov Škofja Loka**.

SORICA - Jutri, v soboto, ob 17. uri odpirajo v Zadržnem domu razstavo del slikarjev jeseniškega Dolika. V nedeljo, 17. junija, ob 17. uri se Groharjev teden zaključuje s prireditvijo **Peli so jih mati moja**. TRŽIČ - Danes, v petek, ob 20. uri bo v Paviljonu NOB dr. Iztok Tomazin predstavil svojo knjigo **Korak do sanj** - tudi z diapozitivov o ameriških gorah.

V Kurnikovi hiši je odprta razstava del z **Likovne kolonije Podstorič 89**.

Dvorišče gradu Kieselstein

KONCERT ADRIA DIXIELAND BANDA

Kranj - Danes, v petek, ob 20.30 bo na dvorišču gradu Kieselstein koncert znanega in mednarodno uveljavljenega ansambla **Adria dixieland band**. Skupina, v kateri poje tudi pevka Metka Štok - Zalaznik, je pripravila program večno zelenih melodij iz obdobja dixielanda in swinga v sodobnih priredbah. Kot gost skupine nastopa na nocojšnjem večeru (in jutri na blejski Pristavi) priznani trombonist Plesnega orkestra RTV Ljubljana Alojz Kranjčan.

FOLKLORNI VEČER

Kranj - Jutri, v soboto, ob 20. uri bo na dvorišču gradu Kieselstein v okviru poletnih prireditev nastopila **Folklorna skupina Primsko**. Skupina je v zadnjih letih z načrtno vzgojo kadrov, raziskovanjem ljudskega izročila, kadrovsko krepitvijo in marljivim delom prerasla v eno vidnejših folklornih skupin v občini in izven. Tudi strokovne ocene kažejo pravilno usmerjenost skupine. Gostijo predvsem slovensko ljudsko zapuščino in jo posredujejo javnosti na raznih srečanjih, festivalih in gostovanjih doma in v tujini. Obeta se zanimiv in pester folklorni večer.

BLEJSKA PRISTAVA - KONCERTNI PROSTOR

Bled - Danes, v petek, ob 20.30 bo na dvorišču Pristave Bled v okviru **Blejskih poletnih prireditev** nastopil Akademski pevski zbor **France Prešeren Kranj**. Jutri, v soboto, ob 20.30 pa bo prav tako v Pristavi koncert **Adria Dixieland ansambla Kranj**; v nedeljo, 18. junija, pa bo na Bledu promenadni koncert **Pihalne godbe Gorje**.

Alpinina Modna hiša Pristava ni novogradnja, je pa že z dosežanji prireditvami in koncerti potrdila akustičnost preurejenega prostora. Že lani je tu nastopilo nekaj priznanih solistov in skupin, med njimi velja posebej omeniti Pihalni orkester univerze iz Bostona.

Tudi nocoj se obeta zanimiv koncertni večer, ki ga pripravlja APZ France Prešeren pod vodstvom Tomaža Faganela. Na programu so predvsem slovenske narodne pesmi in priredbe, ki jih je zbor posnel za Založbo tržaškega tiska, posnete pa so tudi na plošči in kaseti z naslovom **Stoji gartele zagrajen**. Oboje bo ob tej priložnosti tudi naprodaj. Ker je blejski nastop eden zadnjih pred koncertno turnejo »apezejevcem« po Španiji, bodo zapeli tudi nekaj skladb iz repertoarja pripravljenega za špansko turnejo.

A.Š.

KONCERT KOMORNEGA ZBORA PEKO

Tržič - S samostojnim koncertom na Osnovni šoli heroja Grajerja v Tržiču zaključuje **Komorni zbor Peko** pod taktirko **Jožefa Močnika** danes, v petek, ob 20. uri uspešno pevsko sezono.

Nocojšnji koncert je sestavljen iz dveh delov in obsega osemnajst novjših skladb, ki jih zbor na dosedanjih koncertih še ni predstavil. V prvem delu so predvsem pesmi na besedilo Franceta Prešerna in Simona Jenka, v drugem pa slovenske ljudske pesmi iz Roža, Prekmurja, Gorenjske, Benečije, Koroške in Primorske.

V letošnji sezoni je zbor sodeloval na več pomembnih prireditvah. Omeniti velja predvsem Srečanje zborov slovenskih pokrajin v Titovem Velenju, kjer je požel laskave ocene strokovne komisije, ki je zapisala, da je bil to eden najboljših nastopov prireditev. Tudi na Srečanju gorenjskih pevskih zborov v Kranju se je »zbor predstavil kot simpatično telo, ki resno dela in je dojel, kaj je bistvo zborovskega petja - skupno muziciranje. Čeprav zvok zbora še ni idealen, pa je muzikalnost izvajanja na zelo visoki ravni, kar je odlika redkih zborov,« je o nastopu zapisal v kritiki prof. Janez Bole. Zbor, ki je nastopil tudi na letošnji prireditvi ob podelitvi Prešernovih nagrad Gorenjske, bo nastopil tudi na množični zborovski prireditvi Pevskem taboru v Stični, tako kot tudi Moški zbor TOKOS in BPT.

Boris Kuburič

OPAZEN POLJSKI NASTOP

Kranj - Na letošnjem festivalu amaterskih lutkovnih gledališč v poljskem mestu **Knurowu** je slovenske »barve« zastopala kranjska lutkovna skupina **Lutke čez cesto**. Predstavili so se s predstavo na ekološko temo **Ne, človek nima prav**.

Mladi kranjski lutkarji so bili med devetnajstimi lutkovnimi skupinami - večina je bila poljskih, od gostujočih pa še dve češki lutkovni skupini - najmlajši. Kljub temu so njihovo predstavo pod vodstvom mentorice Vasko Trobec zelo pohvalno ocenili. V mnogobčnem so Lutke čez cesto, ki so nastopile v informativnem programu, prinesle v festivalsko dogajanje svežino, nov pristop, kar so tako organizatorji kot gledalci lepo sprejeli.

Ne, človek nima prav je predstava, ki so jo Lutke čez cesto predstavile tudi na letošnjem srečanju slovenskih lutkarjev v Slovenj Gradcu in tam so bili tudi izbrani za poljski festival. Sicer pa so predstavo odigrali že v kranjski Pionirski knjižnici. 22. junija bodo v Delavskem domu nastopili za šolarje iz Boh. Bistrice, prav gotovo pa bodo s ponovitvami nadaljevali tudi po šolskih počitnicah.

L. M.

ureja LEA MENCINGER

MERKUR KRANJ

V MESECU JUNIJU

**IZKORISTITE POSEBNO UGODNOST
OB NAKUPU NASLEDNJEGA BLAGA**

- BELA TEHNIKA IN AKUSTIČNI APARATI GORENJE
- EMO POSODA, PEČI EMO-CENTRAL, RADIATORJI EMOTERM, KOPALNE KADI IN WC IZPLAKOVALNIKI
- FERROTERM PEČI ZA CENTRALNO OGREVANJE
- BETONSKI MEŠALCI LIFAM

30 % POPUSTA
OB GOTOVINSKEM PLAČILU

ali

5 OBROKOV brez obresti

ali

5 ČEKOV brez obresti

**VSA POJASNILA DOBITE
V PRODAJALNAH**

**KAR LAHKO STORIŠ DANES,
NE ODLASAJ NA JUTRI !**

NORDMENDE

Na voljo vam je TV sprejemnik po občutno nižji ceni !

TV 6030

barvni TV sprejemnik, stereo (2x20W), F & SQ zaslon 70 cm, black matrix, prilagojen za kabelski sprejem, daljinsko upravljanje

prejšnja cena 1450 DEM, sedaj 1099 DEM in okoli 64% dinarskih davkov

FABRIKA 13

emona commerce
tozd globus ljubljana

konsignacijska prodaja:
Ljubljana, Trg revolucije 1, 061/219-107
Maribor, Lesnina, 62311 Hoče, 062/304-697
Novo mesto, Emona-Dolenjka, Kidričev trg 1, 068/22-395

**4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM**

**V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI**

**IZOGNITE SE
VRSTAM!!!**

Temeljna banka Gorenjske

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete, boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

- število čekovnih blanketov,
- število vašega tekočega računa
- in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštne, saj bo le-to poravnala banka.

**V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMOŃA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE**

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC ZVEZNEGA RAZREDA

Prevedla S. P. in E. T.

Običajno je pred začetkom uradnih pogovorov gostom predstavil člane družine, ki so bili z njim na počitnicah, razkazal je park in šele po tem jih je povabil na pogovor o poslovnih stvareh. Sedaj pa na mojo stran niti pogledal ni.

Se zmeraj nasmehljaj je ponudil roko gostu, prevajalcu in še nekaterim drugim ljudem, ki so ga spremljali in jih z gibom roke povabil na teraso. Vsi so se razporedili okoli nevelike letne mizice. Lebedev se je nekajkrat obrnil naokoli in ko se je prepričal da je vse v redu, sedel v bližini, v primeru sa bi ga potrebovali.

Pogovor je bil kratek. Po še ne pol ure so se gostje oddaljili, Hruščov pa je šel v dačo.

Končal se je zadnji uradni sprejem v njegovem življenju. Čas je bil da se pripravi za pot v Moskvo. Prtljago so že odpeljali na letališče.

Postregli so z lahkim kosilom — z zelenjavno juho in kuhanim mesom. Po nasvetu zdravnika se je oče v zadnjem času držal diete.

Molče smo jedli. Z nama so pri mizi sedeli kot ponavadi — pomočniki in očetov osebni zdravnik — Vladimir Grigorjevič Bezubik.

To je bilo poslovno kosilo, slovo od dače, ki jo je oče imel tako rad, od borcev in morja. Vsaka ločitev povzroča žalost, tu pa je bila tudi popolna ne gotovost glede prihodnosti...

Kosilo se je končalo. Bil je čas za odhoda. Pred hišo nas je kot ponavadi pričakala oskrbnica dače — z velikim šopkom jesenskega cvetja. Tako je ona zmeraj pričakala in se poslavljala od visokih gostov. Na to smo se že zdavnaj navadili, sedaj pa je bilo vse videti drugače, pomenljiveje kot ponavadi.

»Nasvidenje, Nikita Sergejevič, žal ste se le malo odpohili. Pridite še,« je izustila običajno frazo podajajoč mu šopek.

Oče se ji je zahvalil za gostoljublje, predal šopek Litovčenko, ki je stal poleg in sedel na sprednji sedež ZIL-a.

Avto je odpeljal. Tukaj je vhod. Z leve strani je salutiral stražar.

Izpred vhoda je k avtu pritekel neki moški.

»Ustavite,« je ukazal oče.

Litovčenko je odprl zadnja vrata.

»Komandant Zakavkaškega vojnega okrožja,« se je predstavil nekoliko zadihani general. »Nikita Sergejevič, ali mi dovolite da vas pospremim?«

»Sedite,« je ravnodušno odgovoril oče.

Rejeni general se je s težavo zrinil zadaj na dodatni sedež.

»Prosim da mi oprostite, Nikita Sergejevič. Vasilij Pavlovič Mžavanadze je v Moskvi, dopustuje v Barvihi, tovariš Džavahišvili pa obiskuje okrožja. Nismo pričakovali vaš odhod, pa ga nismo mogli obvestiti,« se je začel opravičevati general.

»Tako je tudi treba, naj dela. Tudi vi ste prišli brez potrebe,« je nezadovoljno zagodnjel oče. »A če ste že prišli, ostanite,« je ustavil generala, ki se je že pripravljaj da izstopi.

Avto je odpeljal.

Ponavadi so očeta, kadar je prišel na dopust, pričakali in se poslavljali od njega prvi sekretar CK KP Gruzije Mžavanadze in predsednik ministrskega sveta Džavahišvili. Oče je zmeraj godrnjal na njih.

»Jaz sem na dopustu, vi pa zastoj zapravljate delovni čas. Zapisal vam bom neopravičen izostanek z dela.«

Seveda se v resnici ni nikoli jezil, in ta tradicija sprejemov in poslavljanj se je obdržala.

Mžavanadze je obrnil na šalo:

»Nadomestil bom z nadurami!«

Tokrat je ni bilo. To ni bilo v zvezi s hitrim odhodom, a pojasnilo je bilo videti prepričljivo. Oba, Mžavanadze in Džavahišvili, sta očitno že prej odšla v Moskvo, zaradi sodelovanja v prihodnjih dogodkih. General pa je bil dolžan zglediti neprijetni položaj in obenem nadzorovati očetov in Mikojanov odhod.

Med potjo je general informiral goste o položaju kmetijstva v Gruziji. Oče je molčal in ni se vedelo ali ga poslušal ali pa je zaposlen z lastnimi mislimi.

Nazadnje smo le prišli na letališče. ZIL se je ustavil pred letalom. Pred vrati letala se je postrojila posadka, očetov osebni pilot Cibin pa je predal običajni raport:

»Letalo je pripravljeno za polet! Ovir ni, vreme na trasi je dobro.«

Njegov širok obraz se je razlezel v nasmešek. Oče mu je podal roko in se začel počasi vzpenjati po stopnicah. Za njim se je vzpenjal Mikojan.

Oba sta se namestila v salonu v repu letala. Vladni Il-18 v repu ni imel običajnih letalskih sedev, namesto njih so tja postavili majhno mizico, divan in dva široka naslonjača. Tukaj je bil najtišji prostor v letalu.

Oče ni maral samote in v času poleta so se v repu zmeraj zbirali sopotniki: razglabljal je s pomočniki, delal stenogram svoje govore, ali se je preprosto pogovarjal.

Tokrat je bilo drugače.

»Pustite nas same,« je kratko ukazal.

In že smo v zraku. Letalo je napol prazno — v salonu so pomočniki obeh državnikov — predsednika in premiera, varnostniki, stenografke.

Podjetni Lebedev je odprl svojo zajetno rumeno aktovko in nekaj išče po številnih mapah. Človek mora imeti izreden spomin, da se ne izgubi v tej masi papirja.

Stewardesa odnese v zadnji salon pladenj s steklenico armenskega konjaka, mineralno vodo in zakusko, a se že po eni minuti vrne z vsem, kar je nesla. Ni jima do tega...

Vsako je zaseden s svojimi posoli. Za večino je to običajni polet — koliko so že preleteli z očetom po naši deželi in izven njenih meja.

V zadnjem salonu, proč od vseh, sta dva moža preigravala variante in se trudila razvozlati, kaj ju čaka tam naprej, na letališču Vnuukovo 2.

Topel sprejem? Komajda...

Letališče, obkoljeno z vojsko? Še manj verjetno. Niso takšni časi. A nekaj ju, brezpogojno, čaka...

A od rešitev sprejetih sedaj, tukaj v potresavajočem se letalu, je odvisna prihodnost. Ne samo njuna osebna prihodnost, tudi prihodnost države, prihodnost dela, ki sta mu oba stara človeka posvetila svoji življenji...

Letalo se je začelo spuščati. Že je bilo mogoče razločiti posamezna drevesa. Nazadnje, lahen udarec ob tla. Posadka, kakor zmeraj, odlična. Koliko so samo preleteli z Nikolajem Ivanovičem Cibinom? Dobro bi bilo izračunati. Še v času vojne, z »douglassi«, ob vsakem času, in potem v Ukrajini. in iz Moskve v razne koticke našega planeta.

SNOVANJA

Urednikova beseda

Tokratna Snovanja začenja uvodna beseda o kulturi in njenem položaju v sedanjem trenutku izpod peresa Marjana Gabrijelčiča s Kulturne skupnosti Slovenije. Prof. France Pibernik, slavist in pesnik, se je lotil široko zastavljene raziskovalne naloge o Francetu Balantiču, slovenskem pesniku; del spoznanj in odkritij je kot esej pravkar izšel pri Cankarjevi založbi. Marija Cvetek se tokrat ukvarja z bohinjskim govorom. V Literarnih snovanjih je Edo Torkar pripravil izbor prevedenih tekstov, ki so jih prevedli Klarisa Jovanović, dr. Tone Pretnar in Edo Torkar.

Lea Mencinger

5

Odprte strani

Vsebina

Marjan Gabrijelčič

Prazna listnica brez ministra

Lea Mencinger

Blišč poezije v bedi življenja

Marija Cvetek

Vsaka vas ima svoj glas

LITERARNA SNOVANJA

Foto: Gorazd Šinik

Marjan Gabrijelčič:

Prazna listnica brez ministra

Naši zaskrbljeni pogledi so z zadnjo iskrico upanja uprti v novega predsednika zvezne vlade. Mnogi pričakujejo, da bo z najožjim krogom ministrov — sodelavcev končno postavil majavo jugoslovansko zgradbo na trdnjše gospodarske temelje. Brez pravega, naprednega in tržno usmerjenega gospodarstva se pač ne moremo družiti znotraj istih državnih meja v bratstvu in različnostih... A glej ga zlomka! Tudi novo zvezno vodstvo nima branilca (ministra) za kulturo. Na nedavnem sestanku kulturnih delavcev iz vseh koncev Jugoslavije s predsednikom vlade so na to dejstvo mnogi opozarjali, kot češ, kulturi se zagotovo ne bi tako slabo godilo, če bi imela prav na vrhu oblastne piramide svoj stolček.

Stolček? Že, že! Kaj pa listnica?

Pustimo šalo na stran. Zahteve po kulturnem ministru vnovič dokazujejo, da se najvišji državni politiki, pa ne samo oni, ne morejo otresti povsem napačnih razumevanj kulturnega sožitja jugoslovanskih narodov in narodnosti. Posledice so, brez pretiravanja, strahotne. Tako smo v zadnjih letih z linearnim odmerjanjem sredstev za družbene dejavnosti izničili mnoga prizadevanja Slovencev za bogatejšo kulturno življenje, za hitrejši kulturni razvoj. Interventni zakoni so kot toča klestili po skupnem slovenskem kulturnem prostoru in nas silili v sivo jugoslovansko povprečje, ki spriči razlik v razvitosti, različnosti interesov in potreb ni niti življenjsko niti spodbudno. Morda je katero od družbenih dejavnosti mogoče tako urejevati, kulture prav gotovo ne.

Zgodba se nadaljuje pred domačim pragom. Marsikdo je prepričan, da se je slovenska politika premalo odločno zoperstavljala odkritim in prikritim poskusom oblikovanja kulturnega unitarizma. Preveč spravljivo in ponižno je sprejemala pošiljke paketov iz Beograda, plačevala drago »poštino« in nas prepričevala, da je prav tako — tudi zaradi ljubelega miru. Navzven upognjeni, doma pa močni in odločni so voditelji naroda kazali na kulturo kot porabo, ki prekomerno obremenjuje gospodarstvo. Največkrat so dali »čez kolena« najšibkejša dva — telesno kulturo in kulturo. Tako so bili videti še močnejši in še večji. Kulturni delavci pa so, bolj tihi in mirni kot ne, verjeli, da za dežjem posije sonce.

Sonce zakrivajo težki črni oblaki. Namesto zagotavljanja skladnega razvoja družbenih dejavnosti so se politične akcije sprevrgle v gasilske intervencije, ki ne upoštevajo argumentov in dejanskega stanja. Opredeljujejo se na temelju glasnosti in odločnosti stavekajočih, ne pa, denimo, na temelju podatkov, da so osebni dohodki v kulturi povsem na dnu.

Slovenci smo v zadnjih letih zelo radi s prstom kazali na Beograd, pozabljali pa na lastno politiko in politike. Ni da bi obsojali kar povprek, a dejstva imajo svojo moč. Do-

Foto: Gorazd Šinik

kler bomo iskali rešitve za družbene dejavnosti samo znotraj sredstev za skupno porabo, bo to vojna lačnih in siromašnih za obrano kost. Slovensko gospodarstvo zmore ohraniti in celo razvijati doseženo kvaliteto življenja, ki se meri s stopnjo razvitosti družbene nadstavbe. Toda njegove zmožnosti moramo ugotavljati znotraj celote delitvenih razmerij družbenega proizvoda, ne šele, potem ko smo zadovoljili velike, pogosto nenasitne porabnike. »Ne želimo več, kot more naše gospodarstvo, in nočemo manj, kot potrebujemo za obstoj in razvoj,« je zapisano v javni zahtevi republiški skupščini. Reakcija na zahtevo je bila komaj zaznavna. Trditev, da bi pri drugače razrezani pogači ostalo nekaj več drobtin za skupno porabo, je naletela na gluha ušesa.

Družbene dejavnosti namreč niso iz celote družbene produkcije iztrgano področje. Niso privesek gospodarstvu, ampak pomemben del nedeljive celote z njim. Zato to niso odtujeni in samozadostni sistemi, ampak tudi nosilci razvoja. Žal se je država stalno vmešavala v svobodno menjava dela. O sredstvih za družbene dejavnosti je odločala ona in z drugimi posegi močno zožila prostor samoupravnemu odločanju. Pogosta kritika delovanja države, ki se krepi, namesto da bi odmirala, ki odloča, namesto da bi ustvarjala pogoje za samoupravno odločanje. Govorimo o krizi samoupravnega interesnega združevanja. Največji krivec zanjo je država, saj je imela v rokah škarje in platno. Sedaj pa uporablja kritične razmere kot argument za krepitev lastnih pristojnosti.

In ko prestopimo domači prag, zagledamo v zrcalu lastno podobo. Polni besed, tudi kritičnih in ostrih, dokazujemo pomembnost in potrebnost kulture za razvoj, za prihodnost majhnega slovenskega naroda, ki skrušen in ubog tarna na lastno usodo. Hkrati pa kot razbita vojska vsak na svojem okopu poskušamo braniti samostojnost kulturnega razvoja. Ne znamo se namreč strnjeno postaviti v bran naši samobitnosti. Za vse probleme in tegobe krivimo nekoga tretjega, nekaj, kar je izven naših moči in našega dosega, kot da si ne upamo vzeti svojega in se ne dotakniti tujega.

Naša prihodnost je v ljudeh, ustvarjalcih in politikih, ne v brezštevilnih predpisih in reorganiziranih organizacijskih oblikah. Skupščina kulturne skupnosti Slovenije bi morala biti parlament slovenske kulture. Toda preveč se je izgubljala v manj pomembnih podrobnostih, da bi lahko zgradila trdnjše temelje drugačni kulturni politiki. Rečeno pošteno in odkrito, skupščina KSS je še daleč od zavedanja same sebe kot najvišjega samoupravnega telesa v slovenski kulturi. Seveda nas to spoznanje ne odvezuje, da bi ne delali drugače in bolje. Toda sedeti moramo za isto mizo in se pogovarjati o istih rečeh. Ne pomnim, da bi se kdaj na zasedanju skupščine Kulturne skupnosti Slovenije pojavili predstavniki prav vseh subjektov, ki so tako ali drugače sooblikovalci kulturne politike. Mar ni to dokaz prikritega nezaupanja delegatskemu sistemu?

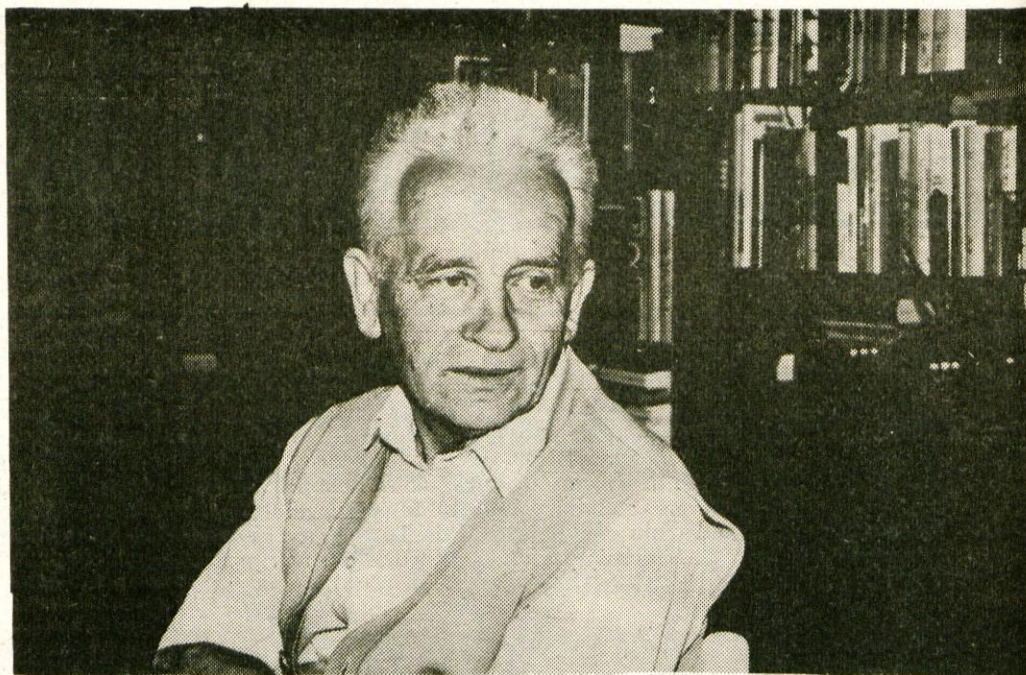
V nezavedanju skupnega in celovitega drobimo kulturni dinar na tisočero drobcev, da nikomur ne damo dostojno živeti in da nikogar ne pustimo umreti. Vsakdo zahteva v imenu demokracije in enakosti svoj košček pogače, naj ga je zaslužil ali ne. Premalo storimo za to, da bi delegate »poučili« o drugačnem načinu razmišljanja, o drugačnem razumevanju celovitega razvoja slovenske kulture. Kot posamezniki in kot predstavniki delujemo drug mimo drugega. Ne ravnamo se po logiki stvari, ampak po izkrivljeni in odtujeni logiki pretiranega administriranja, odvečnega besedičenja, neprestanega spreminjanja sklepov in usmeritev. Ob tem pa nam kulturna politika nekako uhaja iz rok. Ne zaradi duhovne revnosti ali organizacijskih slabosti, pač pa zaradi premajhne pripravljenosti, da bi zares nekaj naredili, ne pa le govorili o tem, kaj moramo narediti.

In kje je izhod iz vsega tega?

Izhod je najprej za debelimi vrati, na katerih je zarjavela tablica z napisom SAMOSTOJNOST IN SUVERENOST SLOVENSKEGA NARODA. Odkleniti ta vrata pomeni vstopiti v svet samostojnega odločanja o lastni usodi. Mi ne želimo drugim predpisovati, koliko naj dajejo za lastno kulturo in kje naj vzamejo denar. Enako pričakujemo od drugih. Od tod naprej velja gospodinjska logika. Porabimo lahko le, kolikor imamo, vedno je treba tehtati med možnostmi in se odločati za prednost, vsak član gospodinjstva je v načelu enakopraven in mora upoštevati druge...

France Pibernik: Temni zaliv Franceta Balantiča

Blišč poezije v bedi življenja

Pri Cankarjevi založbi je pred kratkim izšla, in bila v hipu razprodana, knjiga Temni zaliv Franceta Balantiča, ki jo je napisal prof. France Pibernik. Razlogov, da je knjiga o pesniku, ki je veljal dolga leta, celo desetletja za »spornega«, tako hitro pošla, je verjetno več. Prvi je razmeroma nizka naklada, saj gre za esej o pesniku, drugi pa prav gotovo način, kako se avtor loteva te brez dvoma težke naloge. Beseda sporen pa prav gotovo v današnjem času za Franceta Balantiča ne velja več: njegovo pesniško zbirko Muževna steblika (DZS, 1984) si je mogoče izposoditi v knjižnici, ne da bi za to potrebovali dovoljenje, kot je veljalo to kmalu po vojni in še leta po njej. O njegovi poeziji pa poslušajo tudi srednješolci v okviru rednega učnega programa.

Če se pesnik, kot ste vi, loti raziskave o pesniku, ki tako dolgo v uradni slovenski literaturi praktično ni obstajal, so za to verjetno zanimivi razlogi, poleg literarnih še kakšni? Ali je to, da po Balantičevi zbirki pred petimi leti zdaj nastaja tudi monografija o njem, pomeni, da je napočil čas, ko končno lahko cenimo poezijo, pesnika pa lahko postavljamo v okvir objektivnih okoliščin?

»Razlogov je več. Po eni strani sem tudi sam s kamniškega konca doma, tam kjer je bil rojen Balantič, zato sem v njegovih pesmih našel veliko 'svoje' pokrajine. Ne nazadnje pa ga kot pesnika poznam že zelo dolgo, bral sem ga še v gimnaziji in kasneje na slavistiki. Sploh je Balantičeva poezija v slovenski literaturi bila nenehno prisotna, ne glede na to, da je kot pesnik imel negativen predznak. Brali in poznali so ga vsi, njegova umetniška kvaliteta je bila vedno priznana in cenjena, tudi pri naših priznanih pesnikih in pisateljih. Zato tudi ni čudno, da je v šestdesetih letih prav iz teh krogov prišla pobuda za izdajo njegove pesniške zbirke. Izšla je leta 1966 s spremno besedo Mitje Mejaka, toda zaradi nakladnega posega uradne politike je šla celotna pesniška zbirka kot star papir v Vevče. Da je lahko znova izšla, smo potrebovali skoraj dvajset let. Neposreden nagib za mojo raziskavo pa je najbrž moje prepričanje, da je treba tudi takšne avtorje na neki način pojasniti.«

Gre s tem, da se o pesniku Balantiču danes bere in govori, tudi za nekakšno očiščenje?

»Problem njegove uniforme vsekakor obstaja, ni dvoma. Toda stopiti je treba korak naprej in stvari objektivno osvetliti, ne pa se ideološko pristransko ukvarjati s tem. V knjigi se trudim le odpirati probleme, odstranjevati blokade, ki so nam branile tako dolgo govoriti o tem. Ne gre za nobeno obrambo, le za razlago. Končno izhaja iz družine, ki je delala za OF, tudi sam je bil kot študent slavistike v Ljubljani povezan z OF, bil je v taborišču Gonars. Vsekakor je Balantič, kakorkoli se je že moral odločiti - bedno životarjenje in materialna odvisnost od miloščine drugih nikakor nista na zadnjem mestu - pojav objektivne zgodovine, ne pa subjektivnega odnosa do vojne.«

Ali je osvetljevanje podobno tako dolgo časa spornega pesnika sedaj kaj manj naporno delo?

»Knjiga je pravzaprav nastala po naključju. Esaj o Balantiču je namreč del moje raziskovalne naloge pri žnanstvenem institu-

tu Filozofske fakultete v Ljubljani, ki mi je bila odobrena leta 1986. Verjetno bi imel oteženo delo, če ne bi bil korak v tej smeri - priznavanje pesnika - narejen že z izdajo njegove zbirke pred petimi leti. Ovir pravzaprav ni bilo nobenih - arhivi so dostopni, nekatere priče so še žive. Ker sem hotel odkriti vso resnico, sem se dokopal tudi do priči, ki so bile z Balantičem ob njegovem tragičnem koncu. No, žive priče je pravzaprav najtežje pripraviti do tega, da spregovore. Šlo mi je samo za objektivnost.«

Pri zbiranju gradiva ste uporabljali tudi emigrant-sko literaturo?

»Tako je. Podatke je pri takem delu treba primerjati. Važni pa so le podatki, ne njihova razlaga. Veliko tega sem našel v NUK, nekaj sem dobil z dopisovanjem. Veliko mi je pomagal dr. Matjaž Kmecl, to sem razumel tudi kot moralno oporo. Vse skupaj namreč lahko postane zelo moreče, nenehno se zave-daš, da iščeš po nečem, kar je lahko nevarno. Zgodovina in resnica pa to ne bi smeli biti.«

Usoda Franceta Balantiča po svoje nekako spominja na usodo nekaterih slovenskih pesnikov - umrl je mlad, star 22 let. Vendar je literarna zgodovina večino pesnikov že uvrstila na njihovo mesto. Kaj pa je z Balantičem?

»Na to njegova poezija še čaka. Prav gotovo ga bo treba uvrstiti v pojave vzporedne social-nemu realizmu, ob Antonu Vodniku, Kočbeku, Vodušku. To še ni docela jasno. Sodi pa vsekakor tja; nekatere najboljše pesmi je pač napisal še pred začetkom vojne. Mislim pa, da bi bilo treba slovensko književnost med obdobjem 41 - 45 objektivizirati. Dobro poznamo literaturo, ki je nastala v NOB, prav tako tudi nasprotno, tako imenovano propagandno literaturo; literaturo nekje vmes, ne politično in ne ideološko obremenjene, pa še nismo opredelili. Balantiča štejem semkaj. Njegova poezija ni ideološko opredeljena, ni politično obremenjena. Celo elemente odpora najdemo v njej, to so pesmi, kjer omenja taborišča Rab, Gonars. Med vojno je izhajalo še ogromno druge literature, ki nikakor ni bila protislovenska ali protioefovska, bila je domoljubna. Vsekakor je to področje, kjer bo treba še delati. Glede pesnika Balantiča pa me je vodila vseskozi misel, da je treba objektivizirati njegovo poezijo in njegovo mesto v literaturi. Skušam odstraniti blokade, ki so onemogočale razumevanje njegove poezije, nakazujem okoliščine, zakaj je bil po svoji smrti - bi rekel - izrabljen za ideološka nasprotja. Zato se v knjigi tudi ukvarjam toliko s podrobnostmi iz njegovega življenja.«

V knjigi se ukvarjate veliko z razlogi, zakaj je v kratkem obdobju, ki ga je živel, Balantič dozorel v pomembnega pesnika. Še posebej omenjate njegovo ljubezensko poezijo. Zakaj?

»Slovenska ljubezenska poezija je z njegovo poezijo veliko pridobila. Pravzaprav gre za nadgradnjo že prej doseženega: če je Prešernova ljubezenska lirika, eterična, Jenkova umirjena, Župančičeva impresivna, pa Balantič stopi na pot, ki jo je s čutnostjo v poeziji začrtal pred njim Alojz Gradnik. Veliko sem se ukvarjal s tem, ali je pri tako mladem človeku to sploh mogoče, celo posvetoval sem se z dr.

Antonom Trstenjakom. Kot dober poznavalec človeške psihe je prepričan, da pesniku zadostuje njegov notranji svet za vse domete čustev in razmišljanj, ne pa ravno dejanske izkušnje.«

Po drugi strani pa nekatere razumejo Balantiča kot religioznega pesnika. Kako si razlagate ta nasprotja, dvojnost čutnega in mističnega?

»Duhovnost, mističnost je Balantiča prav gotovo pritegovala, toda kar sem lahko ugotovil, ni bil bolj religiozen kot v najbolj splošnem smislu. Za pesnika je pač absoluten prostor zelo pomemben. Pesnik se ne obrača v vsakdanjem, banalnem prostoru, ampak v svojem posebnem, duhovnem prostoru. Po drugi strani pa je religioznost lahko tudi pesniški motiv, kot pesnik raziskuje to področje, saj lahko s takim pesniškim motivom razmišlja o življenju, njegovem smislu, o človeku, njegovem položaju v svetu. Mislim, da Balantič ni bil izrazito religiozen pesnik, religioznost je bila zanj kot objekt oblikovanja, pesnjenja. Če ga nekateri prikazujejo drugače, je to enostransko gledanje. Dr. Debeljak, ki je izdal leta 1944 Balantičeve pesmi, je religioznost postavil v ospredje, Vene in druge nedokončane religiozne pesmi uvrstil v zbirko in jo tako preduril.«

Po vsej verjetnosti je na ta način hotel malce zabrisati čutnost in čustvenost Balantičeve poezije v izboru, kot ga je pripravil pesnik sam leta 1942. Prav gotovo so bile pesmi za gospode pri tako katoliški založbi, kot je bila Jugoslovanska knjigarna, kar precej hude za njihova ušesa. Zato verjetno zbirka še za pesnikovega življenja ni izšla. Po smrti pa kmalu in z 'dopolnili'.

Ali bi lahko potem rekli, da je prvi izdajatelj zagrešil nekritičnost, ko ni upošteval pesnikove volje?

»Seveda. In še več. Sreča je, da so Balantičeve pesmi ohranjene tudi v rokopisu in je avtentičnost pesmi izdanih v knjigi lahko preverjati. Neodpustljivo je, da si je dr. Debeljak dovolil popravljati pesnikove verze. Ne gre za majhne popravke, pač pa za samovoljnost brez prime-re, za poseg v pesniško izrazoslovje. Našel sem okoli sto popravkov, od zamenjave besed, ki jih prikrojalec ni razumel, do menjave besednega ritma v verz-u in podobno. Da ne omenjam, kako je spremenil zbirko, ki jo je pesnik še za življenja uredil in dal javnosti na ogled. To bi bilo treba spoštovati. Ta zbirka, namreč avtentična, kaže popolnoma drugo podobo Balantiča, človeško, globoko čustveno in čutno poezijo. Religioznih, duhovnih pesmi v njej ni, čeprav so takrat že nastale. Balantič je celo opustil načrte, da bi dokončal pesmi s takšno tematiko, ostali so nedokončani. Njegova druga poszija, na primer eroti-čna, je zaokrožena, zaključena, bolj celovita. Tako pa je začel kar tri sonetne vence, ki jih lahko štejem med religiozno pesnjenje, toda ostali so nastavki. Zato lahko ta del njegove poezije označimo kot velik fragment, ki ne dovoljuje zaključkov takih ali drugačnih. Zakaj je to opustil? Morda zato, ker je življenje pesnika postavilo docela na real-na tla.«

Zakaj je France Balantič zanimiv še zdaj, njegova poezija vznemirljiva, priteguje. Ali zato, ker se je je toliko časa držal pridlih prepovedanega?

»Ne, pesnik vedno priteguje kot pesnik. Njegov način izraža-

nja, njegova poezija je dognana estetsko in formalno, to je tisto, kar ga opredeljuje kot pesnika. Dosegel je svojo poetiko, kot pravimo. In če jo je dosegel, potem je samostojna pesniška figura. To je že treba priznati: ustvaril je svoj pesniški svet, svojo poetiko. Le to mu lahko daje oznako suverene pesniške osebnosti. In samo to je pomembno. Doslej so ga označevali, da sicer nekaj pomeni v slovenski literaturi, toda ta 'nekaj' bo morala uradna literarna zgodovina zagotovo popraviti.«

Zbirka Muževna steblika torej ni zbirka, ki bi kazala pesnika, kot se je hotel pokazati?

»Mislim, da mu je bila na neki način storjena krivica. Že z naslovom zbirke. Dr. Debeljaku je namreč prinesel naslov (vzet iz svoje pesmi) Muževna sem steblika. S tem je nekako prebil konvencionalno oblikovanje naslovov pesniških zbirk pri nas, saj glagolov do tedaj ni bilo v naslovih. Prinesel je novost, pa je bila zavrnjena. Pesnik, mlad, poln mladostnega vrenja, kot pomladne muževne vrbe, ki sta jih z očetom rezljala v piščalke - pa naleti na nerazumevanje, dvome - in ne dočaka izida svojih pesmi.«

Kasnejših, to je posmrtnih izidov je bilo vendarle nekaj...

»Res, toda vse te izdaje izhajajo iz zbirke, ki jo je po prireditel dr. Debeljak in je izšla leta 1944 v Ljubljani pod naslovom V ognju groze plapolam. Bila je to propagandna izdaja njegovih pesmi, da ne ponavljam še tisto o nekorektnosti izdajatelja, o popravljanju pesmi ipd. Prav zdaj pišem komentar o vsem, kar sem še odkril s svojo raziskavo. Prav bi bilo, ko bi enkrat pri nas izšla Balantičeva zbirka takšna, kot jo je sam uredil in brez popravkov.«

Vaša raziskovalna naloga bo zaključena prihodnje leto. Bo ostali del o njegovi poeziji prav tako publiciran?

»Če se bo založbam to zdelo pomembno. Zame je najpomembnejše, da se dokopljem do objektivizacije Balantičeve življenjske in pesniške usode. Ne gre za nobeno kategorizacijo ali dekatégorizacijo. Bilo bi krivično do pesnika, če bi imel negativni predznak v literarni zgodovini, ker je bil tako kot vsa vojna generacija vržen v zgodovino, stvari same pa so ga zmanipulirale, da je končal na napačni strani.«

Tudi sam ste pesnik, pa se že dlje časa ukvarjate z raziskovanjem v literarni zgodovini. Je zato vaša poezija trenutno na stranskem tiru?

»Lahko bi tako rekel, čeprav ni čisto tako. Res pa je, da me že nekaj časa to delo, ki ga opravljam, namreč raziskovalno, izredno zanima in veseli. Raziskave o Francetu Balantiču pa bi se težje lotil, če ne bi imel že precej več izkušenj, pisal sem namreč o slovenskih pesnikih in pisateljih ter izdal o tem nekaj knjig. Moja poezija bo pač nekoliko počakala, trenutno se mi zdi to, kar delam, potrebnejše.«

Lea Mencinger

AGONIJA LJUBEZNI

Ta noč je kot kadečce se nozdrvi pred gladnimi zvermi bežečih konj, nocoj sem srečal te na trhli brvi, že dolgo goltam v snu tvoj rezki vonj.

Daj, pridi, da zabrodiš v lepki krvi, telo te vrelo kliče, pridi ponj, kot vedro, ki so ga razjedli črvi, prenašam breme te strasti - zastoj.

Saj vidim, Smrt, da ti čez bele roke ni speto platno dekljine kože in na temenu golem nimaš rože.

Vendar le ti razgaljaš zrele boke, le ti počitka dala boš semenu, ki padlo v prst v viharjem bo vremenu.

PRIHOD POMLADI

Nebo s krvjo polita so nosila, čez noč je ranil jug to ped zemlje, ki varujejo naše jo roke, čez noč naš kraj je zima zapustila.

Še trda srca jug naj nam ogladi, naj v temne popke kri se omehča, ne bo solzá, samo gubé dežja zastro obraz nam za prihod pomladi.

NE NAJDEM DOMOV

Oblaki diše kot ciklamni, bori neba so temni zaliv, v njih potopljeni kot kamni so ptiči, tiho padajo v sen.

Ne najdem domov in poln sem medu kakor žametna drobna čebela, rumene so roké od prahu, nazaj ga bom stresel med rože.

JESENSKI OGNJI

Že davno je zorenje izšumelo iz venca naših gmajn in vročih lok, nebo je kakor brajda se razpelo nad naše zemlje težki, zreli plod.

Z vetrovi ptiči so od nas odpluli, vse bolj boli me njihov daljni val, ljudje jesenske ognje so razsuli, žerjavica medli v praznoti tal.

Marija Cvetek
Bohinjski govor

Vsaka vas ima svoj glas

Lahko rečemo kar bohinjski govori, ker ima vsaka vas svoj glas. Ti »glasovi« pa so del severozahodnega gorenjskega narečja. Bohinjski pisatelj Janez Mencinger je zapisal, da si vasi tako lepo podajajo roke, da zaokrožijo obe Bohinjski dolini. V Zgornji dolini si od Stare Fužine sledijo: Studor, Srednja vas, Češnjica, Jereka, Podjelje, Koprivnik in Gorjuše. Po Spodnji ali Bukovski dolini pa se z Ribčevega Laza ob Bohinjskem jezeru odpravimo na Polje, Laški Rovt, Zlan, na Kamnje, Savico, Brod in na Bohinjsko Bistrico, odkoder se povzpemo na Ravne in na Nemški Rovt. Pod bregovi Šavnice se stiskajo Bitnje, od tam nas vodi pot do dveh zaselkov, Lepenc in Loga, ter do Nomenja. V Jezerski kotlini pa se je nekdanja studorska nižinska planina Ukanc razvila v naselje s tridesetimi prebivalci. Studorci so si zgradili hiše na seliščih starih planšarskih stanov, polovico pa je delavec Alpetoura, ki so zaposleni v bližnjem hotelu Zlatorog in drugih turističnih objektih. V vseh dvajsetih bohinjskih naseljih je 5177 prebivalcev, od teh največ v Bohinjski Bistrici (1867), ki predstavlja upravno, gospodarsko in kulturno središče Bohinja in dobiva že podoba mesta s svojimi industrijskimi obrati, novimi stanovanjskimi bloki, kulturnimi in drugimi ustanovami.

Marsikdo misli, kako je ta naša bohinjska deželica bogu za hrbtom in kako je obdana z visokimi gorami šele v preteklosti morala biti odrezana od sveta. Pa vendarle to ne bo držalo, saj je že v železni dobi postala kulturna pokrajina s skoraj vsemi naselji, ki jih poznamo danes. Bohinj je bil že pred dvema tisočletjema eno najpomembnejših železarskih središč. Železarstvo je šlo v Bohinju skozi vse razvojne poti od starih vetrnih peči do Zoisovega plavža. Cenjeno noriško železo so v rimski dobi tovorili po dobro utrjenih poteh preko prelazov, posebno čez Bačo. Bohinjci so bili povezani s Primorsko, kasneje so se šele podali na pot skozi Stenge

proti Bledu. To potrjujejo tudi pripovedke, ki jih je ljudsko izročilo stkalo v duhovni in trgovski povezavi s Tolminsko, saj so celo mrliče iz Spodnje doline pokopavali tam. Odtod tudi tragikomična zbadljivka o bohinjskih hruškah, ki so jih s skrinjo vred pokopali na Primorskem namesto starega bohinjskega očaka, ki je na podstrehi v enaki skrinji čakal na konec hude zime, da bi ga odnesli k pogrebu na primorsko stran.

Tudi arheološke izkopanine in mnogi stari izrazi iz planšarstva in vsakdanjega življenja, mnoga krajevna, gorska, vodna, ledinska, hišna imena in priimki pričajo o stiku s staroselci ter o živahni povezavi s Posočjem in Furlanijo. Kdo so bili staroselci, je še zavito v skrivnost.

Raziskovalec dr. W. Šmid je zasedel teorijo o Keltilih, a arheologi niso našli nobene keltske sledi. Morda se bo ta uganka nekoč še razvzvala srečnemu strokovnjaku. Tudi za krajevno ime Bohinj ni mogoče presoditi, ali je avtohtono ali pa so ga naši predniki prinesli s seboj. Ima pa bogato etimologijo, znanih je posebno več neresnih poskusov, ki bi bili radi razložili izvor tega pokrajinskega imena. Janez Mencinger, zaverovan v lepote svojega rojstnega kraja, je zapisal, da ime Bohinj izhaja iz Boginj, prebivališče bogov, saj so si bogovi prav gotovo izbrali za svojo to »čuda polno kranjsko zemljo«.

Prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik, ki je pasel duše na Koprivniku, pa se je pošalil, da Bohinj najbrž pride od bolh, in sicer naj bi se včasih imenoval Bolhinj, češ da so po vsej verjetnosti imeli dosti bolh. Znana je tudi anekdota o tujcu, ki so ga pripeljali v Bohinj, ki je bil takrat še ves poraščen z gozdovi. Zdelo se mu je, da ga vodijo v vedno bolj odmaknjene kraje, zato je neprestano spraševal: »Wochin? Wochin?« (»Kam? Kam?«).

Zato se je te doline prijel ime Bohinj. Dolini pa naj bi bili rekli tudi Kravja dolina, La valle vacchina po italijansko, in odtod so tudi izpeljevali ime Bohinj. Nekateri raziskovalci pa

so trdili, da to ime izhaja iz ital. besede fuochino, kar pomeni ogenjček, ker so v Bohinju goreli plavži; ali pa iz besede vlahi (vlah).

Prof. Fran Ramovš pa je trdil, da je Bohinj ilirsko-karnskega izvora in v zvezi z gozdom, saj so Bohinj poraščali obširni bukovi gozdovi, zato naj bi ga tuji imenovali Bacony, še danes se Spodnja bohinjska dolina imenuje Bukovo, kar naj bi bilo istovetno z Bohinjem. Še najbolj verjetna pa je domneva, ki jo je zapisal dr. Fran Bezljaj v Slovenski etimološki slovar, da Bohinj morda izvira iz staroirskega izraza bochna, ki pomeni: jezero, morje.

Iz dragocene zakladnice bohinjskih govorov bom predstavila le nekaj najzanimivejših posebnosti.

Ena izmed njih je švapanje, ki je splošnogorenjski pojav, a zanimivo je, da v Bohinju ni dosledno izpeljano. (Švapati pomeni izgovarjati dvoustnični v namesto nekdanjega trdega l pred srednjimi in zadnjimi samoglasniki.) Češnjica, Jereka, Podjelje in Koprivnik povsod švapajo; na Gorjušah, Lepencah, v Logu in na Nomenju izgovarjajo že alternativno: mé:wa — mé:ta, lās — wās, š'wa — š'la, zwatō — zlatō. V Spodnji dolini raba zelo niha. Brod: zbēla, pāsla, mlāka, predlānsk; dēwat, kōbiwa.

V Srednji vasi, pod Studorom in pri Stari Fužini je »švapanje« pozicijsko omejeno. Dosledno ne švapamo za zobnimi soglasniki: mé:ta, pādla, sē:da, slāma, zlatō; z'lo(zelo), slanō; š'la, toda: sēdē:wa, dē:wowa, mwāt, pwāža, mwāka, wō:wa, pwātno. Bohinjska Bistrica in Ravne pa sploh ne poznajo švapanja. Jezikoslovci menijo, da gre za vpliv Tolmincev, ki so se v preteklosti doseljevali v Bohinj in tu iskali zaposlitve. V Zgornji dolini očitajo sovaščanu, ki hoče z domačini govoriti na l, da se spakuje. Takole ga označijo:

Jō bi:u tkūj dēlēč po svēto, da j krālā lōdo pi:la.

Tudi bistriško govorico so čutili za bolj gosposko in so jo zabeležili v ustnem izročilu:

Bi:stōrška čā:kala se j pō:kākala.

Bi:stōrška sē:kula štir dē:la dē:lala: cū:rala, kē:kala, trē:ske pobirala, pūtke vmes klī:cala.

Seveda jim tudi Bistričani niso ostali dolžni. Takole so zarobili:

Nāša kōbi:wa ni nōē pi:wa, jō le māu požwampā:wa, pō:tle j pa š'wa.

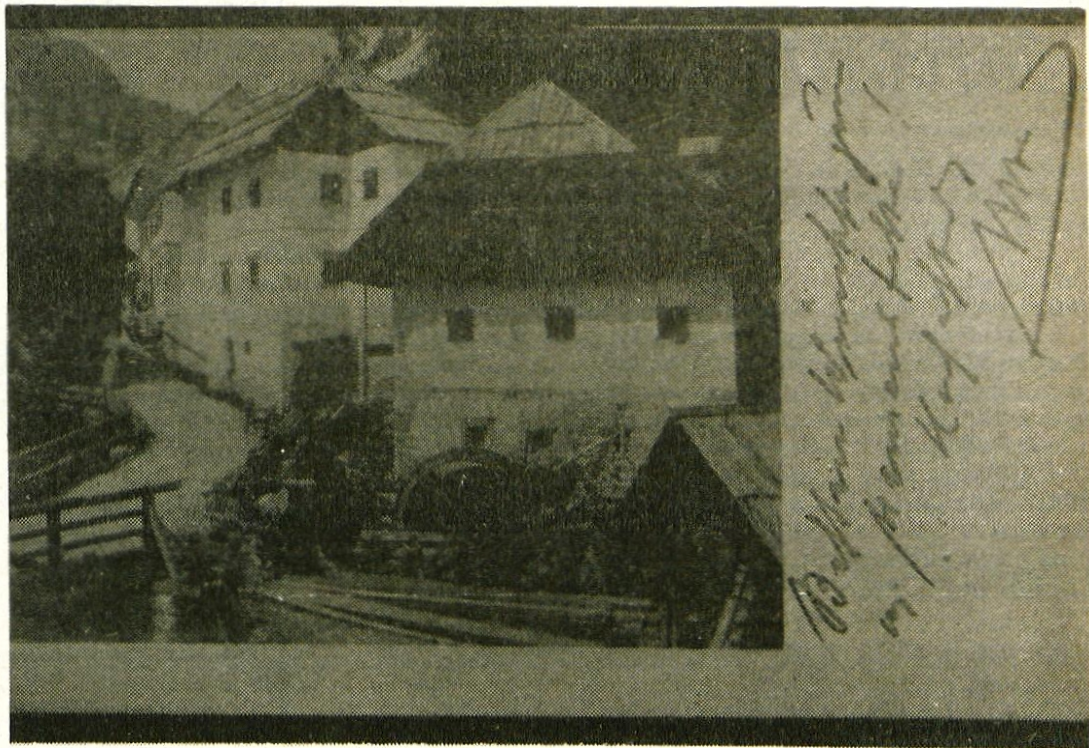
Posebnost bohinjskega govora sta tudi palatalna l' in n', ki sta v ostalih gorenjskih govorih otdrela v l in n. V Zgornji dolini ta dva glasova izrazito palataliziramo, včasih analogno tudi tam, kjer ju ne bi smeli (Žāl'e, wūl'ca).

Primeri: pō:l'e, n'i:wa, žōu-l'e:n'e, pōrātāl'e, 'kon', fām, sn'ē; wōgn'ē:n, tōrn'ē, topl'ē:n.

Bohinjska Bistrica, Ravne, Nemški Rovt in Brod mehkih n' in l' nimajo, na Poljah ju ponekod zelo oslabiljeno izgovarjajo. Starejši možakar mi je sam razložil: »Mi d'ga n' na gowarē:mo tkūj razlōčnō 'kokōr u Zgōr:nō dolim, jō bāl' tok pomōčkām, pojē:den.«

Prav tako je tudi na Bitnjah in na Nomenju: n'i:wa, gōr-mō:l'e; fan, 'kon.

V bohinjskem govoru je v mnogih besedah še živa prva praslovanska palatalizacija: pred i in e (ē) se k in g omehčata v c in z (u mō:c, na rō:c, pōr jāpcēh, pōr kōbū:cēh, po dlā:c). Včasidih so rekli, da so pripeljali samotežnik sēna po dlā:c ali pa dwā:c, kjer švapajo. To se pravi, da so sani zvrnili na bok in jih vlekli po senu, po dlaki, kjer je bilo lede-no. Ta palatalizacija se je ohranila v ledinskih imenih

Mlin v Srednji vasi, okrog l. 1900, arhiv Gorenjskega muzeja Kranj

tudi tam, kjer je sicer že zamrla. Bistričani pravijo, da so bili U tō:ch (V otokih). Zaselku Log rečemo Bohinjeci Lō:ze, prav tako starejši ljudje rečejo na Vozē:h (na Vojah).

Razen Bohinjske Bistrice in Raven v Spodnji dolini govorijo alternativno: na rō:c, na rō:k, prav tako na Bitnjah in na Nomenju. Gorjušci in Koprivnikarji pravijo na Gorē:l'ec, na Koprī:un'ec. V Zgornji dolini je še dosti ledinskih imen: u Wō:cō (v Loki), na Mwā:cō (na Mlaki), u Potō:cōh (v Potokih).

Zelo živa pa je sekundarna gorenjska narečna palatalizacija, kjer se mehkonebniki k, g, h pred e in i omehčajo v č, j in š. V Zgornji dolini je dosledno izpeljana, razen na Koprivniku in Gorjušah, kjer že rečejo: ta'kō, ta'ke. Sicer pa govorimo: ta'če, hrū:še, šōrō:če, čī:hatō, ročē, ščī:ra, čē:tna; dō:je, nojē, žā:je, drū:žō; mū:še, pšē (bolhe), worē:šō (orehi), mōšē:r (mehur). Spodnja dolina v nekaterih primerih še mehča. Na Nemškem Rovtu takole govorijo: ščī:ra, čē:tna, otrō:če ali otrō:ke, pač pa hrū:ške, worē:hō, phē, rokē, šōrō:ke, mōhūr. Raba niha brez pravila glede na okus posameznika, na katerega vplivajo šola, radio, televizija in raba pogovornega jezika v službi.

Na Bitnjah govorijo: ročē: in rokē, pšē — phē, ta'ke — ta'če, nojē: — nogē, toda samo: čī:soū, čē:udōr. Bohinjska Bistrica pa drugotno mehčanje pozna samo še v kakem ledinskem imenu: V otō:če (V otok).

Ljudski spomin si je s takole besedno igro zabeležil ta jezikovni pojav:

U čē:udro pōr čē:tnō pa ščī:ra lōži.

In še:

A ste vidlō bōr'sčē dōkličē, k so jmē:l na bē:r'sōh ta'če vā:liče rdē:če pi:če?

Z dolгим u:, q: in o: se v Zgornji dolini včasih ni začela nobena beseda, ker se je pred njimi razvil protetični w: vū:l'ca, wū:ra, wō:kno, wō:hōrē:n, wō:na. Protetični w izginja, posebno v pogosto rabljenih besedah (ū:l'ca, ū:ra, ō:kno) ali pa se uporablja alternativno. Na Bohinjski Bistrici in Ravnah protetičnega

w ne izgovarjajo (ū:l'ca, ō:hct, ostū:dōnca, ō:r'h, ō:uca). V drugih vaseh v Spodnji dolini ga ponekod izgovarjajo, drugod spet ne. Na Brodu rečejo: ō:kno, ū:l'ca, ō:hct, ostū:dōnca, toda: wō:srāncā (gosenica na zelju). Na Poljah, Nemškem Rovtu, Bitnjah in Nomenju posebno starejši ljudje večinoma izgovarjajo protetični w: wō:hct, wō:uca, wō:kno, worē:hō. V govorici Zgornje doline najdemo tudi protetični j pred samoglasniki i, ē, e in a: jī:goūc, jī:šem, jī:spa, jī:berjāk, jōmām, jōg'wa, Jē:ma, Jēr:lah, jāpno.

Prav tako najdemo v nekaterih besedah tudi protetični g: gū:na, gostū:d nca (dezevnik).

V bohinjskem govoru končni nepoudarjeni i ne onemi, ampak se reducira v polglasnik: nōtrō, wokōlō, tū:dō, sōdētō, mātō, s kō:n'ō, dātō, sē:dō. V Srednji vasi pa izgovarjamo tudi analogično: pijō (velelnik pij). Vendar uporabljamo tudi oblike: okō:l, 'tut, māt, odvisno od govornega tempa in stavčnega poudarka. Na Bohinjski Bistrici in Ravnah je končni nepoudarjeni e onemel.

Pri brskanju med bohinjskimi govori sem ugotovila, da med govori nekaterih bližnjih vasi skoraj ni razlik. To velja predvsem za govor Češnjice in Jereke. Morda Češnjani nekoliko bolj trdo zategujejo samoglasnike in še pogosteje kot Jerekarji uporabljajo značilne oblike prislovov brez j: z'da ali celo da (zdaj), sō,(sem), sa (saj); sicer tudi druge zgornjedolinske vasi izgovarjajo nekatere druge prislove brez j: tū:ka, zōt'ra ali zjū:tra. Stari Češnjani so poznali še takole vokalno redukcijo: s'lōšc(sliši), vōtš(vidiš).

Starejši Češnjani pa pomnijo še živo izgovorjavo medzobnega priponnika ē namesto končnega d v besedah: gōrē (grd), sō:ē (sod), B'lōē (Bled), tōr:ē (trd), mwā:ē (mvad), prē:ē (pred), grā:ē (grad), 'raē (rad), stōr:ē (strd), wō:graē (vograd). Ta glas je podoben angleškemu nezvenečemu th. Za obe vasi je tudi značilno, da izgovarjata široki o v besedah: pō:š, wō:k, sicer se je dolgo naglašeni praslovanski i v bohinjskem govoru v teh besed-

dah razvil v ozki o: — wō:k, pō:š, wō:na (Spodnja dolina, St. Fužina in Studor: wō:una; Spodnja dolina pa še: pō:ūš, toda: wō:k).

Prav tako tudi Studor in Stara Fužina govorita skoraj enako, le da polglasnike v ponaglasnem zlogu med b in c ter d in c v Stari Fužini bolj dosledno izgovarjajo: hwā:bōc, žōwō:dōc. Studorci pa govorijo oboje: žōwō:tc, hwā:pc in žōwō:dōc, hwā:bōc. Seveda govorico obeh vasi prepoznaš še po značilnih besedah: bōcātō, jā:bōk itd. Vse druge vasi v Bohinju govorijo drugače: hwā:pc, hlā:pc, jāpko, jāpk, pcātō, bōr:cat.

Zanimivo je tudi, da se v Češnjici, pod Studorom in v Stari Fužini ozka ē: in o: še ožje izgovarjata: mé:wa, urē:me, žē:na (Češnjica), grē:š, Tō:sc, wō:htōc (St. F., Studor). Jezikoslovci trdijo, da gre za vpliv tolminskega govora. Tako ozka glasova slišimo samo še iz ust starejših ljudi.

Kot sem že omenjala, se prebivalci različnih naselij zbadajo med seboj. Izpostavljeni so tisti, ki v manjšini drugače izgovarjajo določene besede ali pa uporabljajo drugačne izraze. Hitro ti bodo povedali, kje še naglašajo na primer samostalni vodu na končnem zlogu (wō:da). To je na Gorjušah, na Nemškem Rovtu, na Bitnjah in na Nomenju. Zelo osamljena sta tudi gorjuški in koprivniški krompēr ter gorjuška kolowā:ra(kolera-ba). Gorjušci pravijo tudi: sēm bi:wa (sem bila), gotovo gre za analogijo z moškim spolom: sēm bi:ū — sēm bi:wa. Odtod tudi anekdota o Gorjušču, ki je pripovedoval nekomu: »Nāša j bi:wa dō:l na Bi:stōrē.«

Tisti pa mu je odvrnil: »To j bwa pa podōrti:ja.«

Če je biva (bila) po Bistrici, je vse stolka, podrla.

Edino Gorjušci in Koprivnikarji pravijo mā:ška (mačka), pipcu pa rečejo pō:p'n'ek, druge v Bohinju je drē:gōl'c, drē:gōl'c (Zgornja dolina), pi:pc ali pipc.

(Članek je prirejen po referatu za slavistično zborovanje na Boh. Bistrici.)

Ladislav Benesch: Bohinjec, 1888 arhiv Gorenjskega muzeja Kranj

LEGENDA:

Polglasnik: ē (pōr stādē:ncō);
kratak samoglasnik: ze ('zet, t'rop);
dolga rastoč samoglasnik:

ā:(jā—ga), ē:(korē'n'e), i:(fi:ga),
ō:(člō:k), ū:(kū:ra);

dolg padajoč samoglasnik:

ā:(jā:mrouc), ē:(zbē:wa), i:(cē:wa), i:(cōpōrni:je),
ō:(šō:štar), ū:(tkūj);

ozki ē/ō (svēža, jōpa);

široki ē/ō (dōrē'n'e, wō:ča);

palatalna (mehka) l', n' (wō:gōn', pōrātāl'c)

bilabialni (dvoustnični) v za samoglasnikom pred pavzo ali pred soglasnikom: ū (potē:gnou, ūsāk), pred samoglasnikom pa:

w (tamwā:da, wō:ča);

medzobni priponnik: ē (namesto končnega d :gra: ē-grad).

Margaríta Karapánou

(izg. Karapánu)

se je rodila 1946. leta. Otroštvo je preživela v Grčiji in Franciji. Študirala je v Parizu in tam končala filmsko akademijo. Nekaj časa je v nekem vrtnu v Atenah delala kot vzgojiteljica.

Njen prvi roman »Kassandra in volk« je izšel najprej v ZDA in nato v Franciji, šele zatem v Grčiji, na Švedskem in v Izraelu. O njem so z veliko naklonjenostjo pisali mnogi kritiki in znani pisatelji, kot sta Jean-Pierre Paye in John Updike.

»Mesečnik« je drugi roman Margaríte Karapánou. Izšel je leta 1985 v Atenah. V njem pisateljica pripoveduje o novem Mesiji, ki ga je Bog, razočaran nad ljudmi in ljubljeno Zemljo, poslal na neki grški otok. Ta del kopnega ni le prisposoba današnje Grčije, ampak tudi sodobne civilizacije nasploh, to je pravi babilonski stolp, v katerem ljudje z vseh koncev sveta v nepopisni gneči zadevajo drug ob drugega.

Manólis, novi Mesija, hodi po tem svetu kot mesečnik, ne da bi se zavedal svoje božanske narave. Kot mesečniki potujejo skozi ta svet tudi druge osebe, dokler se v lastnem smradu ne zadušijo vsa živa bitja tega razpadajočega sveta in v končnem razdejanju propade vse delo človeških rok. Takrat začne v morskih globinah nastajati nov otok, zrcalna podoba prejšnjega.

Prevod in spremna beseda
Klarisa Jovanović

Mesečnik

Smeti je bilo več kot običajno. Nekateri so to opazili in se pritožili komunalci; tam so jim odgovorili, da se je smetar napil in pozabil na svojo dolžnost ali pa je pomešal dneve med sabo. Sprva so meščani odnašali smeti na uličnih vogalih. Nato so jih začeli prinašati na ulice kasneje. Na koncu so to počeli ob katerikoli uri dneva. Metali so jih na sredino ulic, kar z balkonov in teras. Otroci so tako odkrili novo igro. Brskali so po vrečkah, delali punčke iz piščančjih kosti, dečki so se šli vojno s pločevinkami. Neka deklica je zgradila celo bolnico iz jajčnih lupin in jih je zato dobila. Vrečke s smetmi so se začele kopičiti po vsem mestu. V nekaterih manjših ulicah jih je bilo toliko, da nisi mogel mimo. Mesto je strašno zaudarjalo. Ko so se njegovi stanovalci nekega jutra zbudili, so ugotovili, da so jih smeti obkolile.

Nihče jih ni več pobiral. Črne vrečke so zadela le ulice, dvigale so se do hišnih teras. Podnevi jih je žgalo sonce, ponoči so se cvrle na vročem tlaku. Nihče se za to ni menil. Meščani so zapuščali svoje hiše samo takrat, ko so morali odvreči smeti. Kot bi se vse dneve trudili, da jih nato dobijo. Vrečke s smetmi, da bi zadušili otok v smradu. Kot bi jedli desetkrat na dan samo zato, da bi ostanke hrane metali v smeti. Onesnaževali so otok z isto strastjo, s katero so ga nekoč čistili. Začeli so malikovati smrad in umazanijo; na isti način so svojčas oboževali čistočo, takrat so s pretirano skrbjo belili zunanja vrata in stopnice pred hišami z azbestom. Metali so vrečke v smetmi kar na slepo. Pri tem se je vrečka večkrat razpočila in v trenutku so jo obkolile mravlje. Ulice so se kopale v smradu skisanega mleka, gnilih melon, odprtih pločevink. Kljub neznosni vročini se smeti niso sušile, povezale so se med sabo z nevidno, gosto sluzjo. Zdelo se je, da živijo. Kot bi se same razpočile od obilne hrane, so zdaj plesale na soncu.

Neko noč se je Manólis nenadoma zbudil. Bilo je malo pred zoro. Pogledal je skozi okno in se sklonil čezenj. Smrad mu je s tako silo udaril v nos, kot bi nanj padlo telo z vso svojo težo. Vrečke na vrhu kupa, ki se je dvigal pred njegovim stano vanjem, se je lahko dotaknil z roko in zaril prste vanjo. Hitro si je oblekel uniformo in stekel na cesto ter si med hojo s prsti pazljivo popravljaj lase. »Biti moram brezhiben,« si je rekel. Smrdljiva, umazana voda je tekla v potokih, škropila je po njegovi obliki in mu zalivala noge. Za sabo je zaslužil nekakšno brbotanje, obrnil se je in zagledal neko žival, tekla je med vrečkami in se naposled skrla v eno od njih. Vrečka se je začela tresti, kot bi se v njej tepli, kot bi se zares ruvali. Ko je prišel do zadnje uličice, se je poskušal prebiti do pristanišča. Vrečke so se kopičile na sredi ceste kot barikada, njen vrh se je izgubljal v noči. Začel je plezati po njej. Padel je in se pogrezal v neznane razpadajoče snovi. V nekem trenutku je nehote zgra-

bil za nekaj kosmatega, žival se je zvijala in trepetala. Takrat se je strah, ki ga je obhajal, sprevrgel v bes. Ni ga bilo več groza; polotila se ga je nekakšna nestrpnost, vročičnost. »Jaz jih bom pobral. Jaz bom očistil svet. Če jaz tega ne storim, kdo drug se bo tega lotil?« Za nekaj trenutkov se je ustavil na vrhu gore vrečk, nato se je prekucnil in se po drugi strani skotalil v pristanišče. Najprej se mu je zvrtilo. Ničesar ni prepoznal. Vrečke so pokrivale pomol, tako da ga ni bilo moč spoznati. Dvigale so se proti nebu pa se spet spuščale v jame, ki so bile kot ugasla ognjeniška žrela, in tako spreminjale otok v nekakšno mesečno pokrajino. Črne vrečke so se dvigale do streh. Pristanišče se je skrivalo za veliko črno masko. Manólis se je sklanjal med razpadajoče meso, plesnivo zelenjavo, raztrgane knjige. Grabil je smeti v naročje in jih metal v morje. »Jaz,« je ponavljal. »Jaz, jaz, jaz.« Z vse večjo vnemo se je pogrezal vanje in jih nosil v morje. Voda se je skalila. Gola punčka s plavimi lasmi in zlomljeno roko je plavala med smrdljivimi papirji. Pločevinke so tolkle ob pomol, ki ga je na eni strani Manólis že očistil, zato je bila voda ob njem vse bolj motna in gosta. Manólis se je vztrajno prebijal proti središču mesta.

Sonce je vzšlo. Celo njegovi žarki so bili motni in težki. Na sredi pristanišča si je Manólis slekel suknjič in srjaco ter ju vrgel v morje. Približal se je kavarni, od koder je vodila ozka pot proti parku s topovi. Nekdo je sedel na stolu, muziča ob njem je bila pokrita z barvami in čopiči. Bil je Mark. Pred sabo je imel stojalo. S hrbtom se je obrnil proti morju in gledal goro vrečk, ki se je dvigala pred njim. Nagnil je glavo nazaj, da bi bolje videl. Počasi je slikal. Nato je vstal, potisnil smeti, ki so ležale naokrog, v kup, in ga porinil pred polne vrečke. »To daje občutek višine,« je zašepetal. Manólis je prestregel njegov šepet. Mark je bil tako zatopljen v svoje delo, da ga ni opazil, čeprav je bil Manólis že čisto blizu. Njegove gole prsi so se dotaknile Markove srajce.

»Se ti je zmešalo?« je vprašal Manólis. V Markovem pogledu ni bilo niti sledu presenečanja. »Prepričan sem bil, da boš prej ali slej tudi ti prišel. To je samo po sebi umevno. Taki prizori lahko zanimajo samo tebe in mene. Ti ustvarjaš red, jaz popisujem. Na srečo sem prišel pred tabo. Tega dela se še nisem dotaknil. Ta del je najzanimivejši. Vrečke so tukaj nakopičene na prav poseben način. Nedotaknjene, kakršne so, v tej razvrtitvi spominjajo na starorimski zid. Čisto spodaj ležijo vrečke, ki so jih najprej odvrgli. Nad njimi so tiste, ki so jih v ta zid stisnili kasneje. Čisto na vrhu pa so vrečke s še svežimi smetmi. Morda pa je kdo naskrivaj zgradil ta zid in je plasti med sabo pomešal? Če je to res, so zgornji sloji najstarejši. Lahko bi to preverili s kemično analizo razpadajočih snovi.

Od zmeraj sem sanjal o tem, da bi naslikal ciklus slik o smeteh. Od otroštva so me nepopisno privlačile. Spomnim se, da sem se večkrat potepel od doma samo zato, da bi šel gledat smeti, včasih sem jih opazoval ure in ure. Moje prve risbe, ki so nastale, ko sem imel sedem let, so prikazovale smeti. Na papir sem poskušal prenesti njihovo površino. Poskušal sem izraziti organsko podobnost med snovmi in tvarinami, ki so bile tako raznovrstne. Kako si lahko ta sadež, ki se doma tako zelo razlikuje od tega kosa mesa, brž ko ga vržemo v smeti, pridobi novo razsežnost, postane neločljiv del neke mase? Zame je bilo to pravo preseljevanje duš. Razpadanje se je spreminjalo v alkimijo. In zdaj, tukaj, pred tem Razodetjem, padem na kolena. Častim. Če bi lahko videl lepoto tega prizora, bi nehal pobirati in odstranjevati smeti.

»Toda to rase samo od sebe. Podivjalo je. Razmnožuje se kot noro, kot bolezen.«

Mark je zgrabil Manólisa za ramena: »Poglej vendar! Ali ne razumeš? Poglej!«

Manólis je sklonil glavo. Spet je začel odnašati smeti v morje.

Zdani se je. Nebo je bilo sivo in mračno. Zaradi brezvetrja je bila vročina težka in neznosna. Zrak je bil tako nasičen z vlago, da so bila tla v pristanišču povsem mokra, smetem pa je vlaga ohranjala svežino, živele so in cvetele. Vrečke, pokrite s tankim slojem bele, zdrizaste snovi, sive v dnevi svetlobi, kovinskega sija kot rudnine, so popolnoma razdejavale otok. Vse je bilo mokro in vse je brbotalo, kot bi nastajal skrivnostni zvarek.

Mark je slikal. Brisal si je znoj v robček, v kate tega je brisal tudi svoje čopiče. Vse je teklo z njega. Nепrestano si je otiral vrat in prsi. Cigareta, ki mu je visela z ustnic, se je zmočila in ugasnila. Prežvečil jo je in jo pojedel. Za njim je sopol Manólis. Mark je slišal pljuskanje vode, v katero so z vse večjo naglico letele smeti. Manólis je jokal in blebetal predse. Njegovo govorjenje je bilo povsem nesmiselno: »Pobiram to, česar se ne da pobrati. Morda sem posvečen? Jaz bom očistil svet. Kdo ga bo, če ne jaz? Nikoli ne bom razumel tvoje brezmejnne izpriženosti. Najprej umori in zdaj to. Zakaj si izbral mene in ne njega, ki te slika, ki razume tvoje potuhnjene in škodoželjne namene, ki te časti. Jaz ničesar ne razumem, izbral si nekoga, ki ga presegajo tvoje namere, ki jih izpolnjuje slepo, ne da bi vedel, kaj počne. Gotovo to sodi v past, ki si mi jo nastavil. Ampak zakaj ne njemu?«

Mark je vstal. Počasi in pazljivo je odložil čopič.

Pesmi Aleksandra Sekulića

Ko je pred leti propadla beogradska podružnica ljubljanske Partizanske knjige, se je velik del njenih knjižnih zalog znašel v Ljubljani. Moj prijatelj, vsestransko nadarjen človek, ki se uspešno ukvarja z mnogimi posli, med drugim tudi s knjižotvornostjo, je prevzel prodajo teh knjig v Sloveniji. Pred meseci, ko mi je denarna stiska spet enkrat trdo zadržila vrat, sem se mu ponudil za družabnika in se lotil prodaje knjig na stojnicah. Za pokušino sem začel kar na Jesenicah pred Murko. Ker se kupci niso ravno drenjali, sem si preganjal čas z listanjem po knjigah. Med skladovnicami Marxa, Belih aren, Zgodovin Jugoslavije, medicinskimi priročniki, Bosanske arhitekture, zbranih del Radomira Smiljanica, Mitterandovih dnevnikov in Vidmarjevih intervjujev, sem naletel tudi na osamljeni izvod pesniške knjige dotlej meni neznanega Aleksandra Sekulića »Ko nekad, ko nekad«. In glej, zgodilo se mi je, kar se mi redko zgodi: v tem hladnem in vetrovnem novembrskem popoldnevu, ko sem na ulici ponujal duhovno hrano nezainteresiranim mimoidočim in sem blagroval vsakogar, ki mi je bil pripravljen vsaj za pet minut delati družbo in mi prinese kak čaj in rum iz bližnjega bifeja, sem dobil še enega prijatelja: poezijo. V Sekulićevih pesmih sem začutil moško žalost, ki se sramuje solz, prekrito z grobo zaključeno posmeha in ironije. Ko sem čez nekaj dni spet prodajal knjige, tokrat na ljubljanskem boljšem trgu in se srečeval s svojimi literarnimi znanci iz prestolnice, se je izkazalo, da nekateri od njih Aca Sekulića tudi osebno poznajo in celo prijateljujejo z njim. Kako majhna je pravzaprav Jugoslavija, sem pomislil, mi se pa celo v tej majhnosti zapiramo v republiške, regionalne in celo občinske meje. Slovenski prevod treh Sekulićevih pesmi v Snovanjih želi biti skromen prispevek k preseganju teh meja.

Prevod in spremna beseda:
Edo Torkar

Še zmeraj lahko

Sedim na klopi.

Donava in
nekaj tisočletij
grede mimo.

Mesto, na drugi strani,
galaktično beži od mene
(in jaz od njega)
in najdražji, in znani
in slučajni mi.

Jih še zmeraj lahko
dohitim s prvim,
zelenim avtobusom?

Ali izginiti v vodi
z železom za vratom.
Biti ne mrtev ne živ.
Zmeraj oprezuje
priča od strani?
Pasja smrt je to.

Streljati enkrat
v glavo in v srce?
Preveč junaško, nočem!

Končati na vešalih?
Nič novega.

Skočiti z »Albanije«?
Premislil si bom v zraku!

Odločiti se za to,
kar ti je pri roki:
okrvaviti sonce
z britvico iz malega žepa?
To.

Kje je ta mala priprava,
ki služi za britje,
in glej, prav tako
za druge namene?

V devetkrat
sedmero žepih
nobene britvice?
Ni je v vrečki
kjer hranim dušo
v prsih in rebrih;
nikjer v obzorju
in niti pod sedežem...

Trpljenje, hrepenenje, tu in tam

Celotno pomanjkanje deliva.

Na dva kosa
prelomiva glad.
Sita se izblebečeva.

On poje
pol mojega gladu.
Z drugo polovico
se jaz že nekako pretolčem.
In jaz in on.

Kruleča, lažniva čreva,
spat!

Nimava za časopis.
Drug drugemu
čitava brke

Po mili volji
si polniva želodce z vodo.
Tihi. Atlantski vamp.
Valovi pljuska
ob kontinent, črn
in gluh.

Tudi mraz razreževa.
Na tej živali
z belim trebuhom
si grejeva prste, kolena,
cele noge.

Hladen dah iz ust.
Vidiva dim cigarete.

Obutev nama razpada.
Rečeva si, dober je čaj.

Lastnik kokoši

V knjigah stoji
ne premorem nič drugega
razen te kure z ogolelim vratom
zanemarjenim potemnelim perjem
ne ravno sijajnega izgleda

Navadili so se že da gledajo
kokoš mi vleče plug
kokoš vprežem v voz
na kokoši tvorim drva
na kokoši jaham
grem v svate

Koliko generacij
je zraslo izpod njenih peruti
stara kokoš učiteljica življenja
edina od vseh je še živa

Koliko samo je kamenčkov pozobala
za gradivo svojega vesolja
za svoje statično
popolno jajce

Kolikokrat sem to žilavo kuro
v juho dajal
in jo napol mrtvo jemal ven

Koliko različnih jedi
sem si mogel izmisliti
iz enega jajca

Dva poljska pesnika

Krzysztof Boczkowski Molk glasbe

Svetloba vame se prebija
daleč od nočnega neba —
z njo vstopa mrzla melodija
in bela kot bolnišnica.

Odgovor ni zapisan vanjo:
zakaj? in koliko še dni?
Jetnika čas ne bo preganjal,
ker greh je, da sploh še živi.

Pokrajina s Tobijo

Smrt goljufa, ne govori resnice,
zavrača nas, na novo spet nas
vabi,
kot ženin, ki sploh ne izgovori
se,
zbeži, prisego zlomi, čast poza-
bi,
mi pa ne vemo, je skrb? je svet-
loba?
cvet jablane? je ilovnata prst?
In ker povsod me spremlja žol-
čna zloba,
mar vidim Angela, mar Nič, ko
gledam smrt?

Prevedel Tone Pretnar

Bohdan Drozdowski Moja madona

Dotikam se te brez besed
s toplimi prsti fantazije,
še za trenutek tvoj pogled
z liubeznijo me ne obsije.

Objema te pogled, dotik,
Voh, sluh — in polno je naročje
tvojih preplazenih stopinj,
ti pa zbežiš, če sama hočeš,

in se vulgarna kar pretresaš —
privlačna, psičja, razuzdana
kot zarja, s spermo rose stkana
— v prepričanih samicjega telesa.

In tebe, moja! naj premaga,
nedolžno, gibko! roznata
sijajna kurba tempeljska,
odeta v greh, pokore naga!

Pradavna, zvesta, samosvoja,
ko kriv v šepet se ti lovi
in solzam, smehu sestra si,
madona moja!

Navznoter obrnjeni sonet

Kam sem prišel, ko spretnosti
naj ročne
pomerjam kot obleke iz trgovine
in lepim vrč iz vsakršne črepi-
nje,
trgam besede, po naravi zvočne.

Naj prizanesel čas bi moji bedi,
naj jezik še iz jarma bo izpre-
žen,
naj si že jastrebe želi svobode!

Obzidja trdna stražijo narode,
postan postaja v njih vsak jezik
sveži,
kot božji grom jecljaj grmi v be-
sedi.

Zadrt slovar te dni ni sadje so-
čno,
vam pa se zahotelo je miline.
Iztrgal verz iz črne bom krtine,
sonet navznoter obrnil bom mo-
gočno!

Prevedel Tone Pretnar

TEMA TEDNA

Pridejo dnevi, ko si v resni zadregi, kateri temi dneva - kaj šele tedna - bi dal prednost in naklonil svojo častljivo pozornost. Zdaj smo namreč natančno v trenutku, ko bolj kot kdajkoli prej velja slovit Murphijev zakon: »Če gre vse slabo in narobe, vеди, da bo šlo še slabše«. In v kakšni zadregi so novodobni domači novinarji, saj se snovi kar tare! Znano je, da mrhovinarska novinarska srenja po vsem svetu kar poskoči od veselja, ker je pač »najboljša novica slaba novica«. Lahko si nas predstavljate, nas, pisunčke, kako v tem kaotičnem in tragikomičnem času živimo poskakujemo kot kakšne kobilice. Vsako uro, takole po vsakokratnih radijskih poročilih nas po petkrat vrže v strop. Zlati časi pač, za vse ali skoraj vse, ki vsak dan obližejo svinčnik - smilijo se mi edinole humoristi in satiriki, ki jim resna novinarska peresa odžirajo kruh. Kako? Dandanes je na prvih starih straneh kakšnega dnevnika vsaj pet poročil, ki so zaradi svoje vsebine bolj groteskna od vsake groteske ali satire.

Po mojem trdnem prepričanju si najbolj zlobni in hudobni satirik v svojih najsvetlejših trenutkih ne bi mogel izmisliti raznoraznih podtikanj in nakan, ki jih je v zadnjem času v raznih forumih in nagovorih deležna Slovenija. Zdaj pa je res že vse skupaj eno samo poniglavo rogoviljenje in fantastika! In kako lepo smo se imeli še pred leti, v udobnem in vsakomur tako razumljivem samoupravljanju. Vse je bilo enostavno kot pasulj, vsi so imeli radi in vsi so nas tako zelo razumeli. Še se spominjam, kako so me pred kakšnimi devetimi ali desetimi leti v neki angleški družini v Oldhamu ljubeznivo spraševali, kako to naše edinstveno samoupravljanje pravzaprav funkcionira. Moja strastna predstavitev sistema samoupravljanja je bila zaradi boljšega učinka na spraševalce namerno otročje poenostavljena in zanesljivo na moč okorna, a na koncu se mi je odvalil globok kamen od srca. Prizanesljivi gostitelji so na koncu kapirali, saj so me ob ključku nejeverno, kot bi gledali v Marsovca, vprašali: »Če smo prav razumeli, potem pri vas res vsak, ampak dobesedno tudi tak, ki ni strokovnjak, lahko odloča o državnih stvareh, o davkih in tako dalje?« »Vsak! Če le hoče!« je bil moj prepričani odgovor. Nakar o tej temi vsaj od mene niso nikoli več želeli slišati kakršnihkoli informacij, kar se mi je tedaj jako čudno zdelo, saj so bili drugače silno radovedni.

Zločin in kazen

Še dobro, da nimamo nikakršnih stikov več: povejte mi, lepo vas prosim, kako bi jim v razložili, da imamo v naši državi obisk evropskih parlamentarcev na Kosovu za »ponižanje in uperjanje proti suverenosti SFRJ in da si česa podobnega Srbija ni dovolila niti po atentatu v Sarajevu...« Ali pa, kot piše Delo o polemični razpravi na seji zunanjepolitičnega odbora zvezne skupščine, da je Radivoje Ščekić dejal: »Ko sem evropskim poslancem pojasnil, da so mitingi v Srbiji in Črni gori odražali revolucionarno voljo, mitingi na Kosovu pa kontrarevolucijo, niso parlamentarci ničesar več spraševali...« Mene tedaj v Angliji tudi niso nič več spraševali, dragi Radivoje! Le potem so najbrž pri sosedih in širše sramotili mene in mojo svetlo idejo o samoupravljanju, tako kot so nas podolgem in počez opravljali ti evropski parlamentarci. Če bi mene prej kdo vprašal, bi iz prve roke zvedel, da tujci totalno destabilizirajo obravnavajo našo stvarnost. Pred nosom bi jim morali zaloputniti vrata, pa ne bi zganjali take komedije. Če pa smo jih že neprevidno spustili noter, bi jim vsaj pravdočasno, dokler so bili še tu, zasegli tiste sramotilne zapiske. V črni noči bi se kakšna usposobljena oseba splazila v njihov hotel, jim zapise odvzela in nad straniščno školjko zažgala. Sežigi so nasploh jugoslovanska specialiteta: ni tako dolgo, ko je v Črni gori zgorela cela drvarnica z arhivom o tem, kdo je koristil potresno posojilo in koliko mora še vrniti. Zdaj, ne boste verjeli, nihče ne more nič vrniti, saj vendarle ni arhiva!

Januarja pa so v Pančevu zločinsko zažgali partijske dokumente, ki so govorili o tem, kakšna stališča so pančevski funkcionarji zastopali v preteklih burnih političnih dogodkih. Pančevski arhivski uničevalci so bili kar občinski partijski funkcionarji. Škatle strogo zaupne partijske dokumentacije so kurili v bližnji kemični tovarni Panonija! Te lumpke, ki so se bali, da ne bi prišlo na dan, kaj so govorili o, recimo, mitingaških pohodih in slično, je zdaj sodnica za prekrške strogo prišla: zato, ker je arhivski zločin tako zelo vznemiril pančevsko in širšo javnost, saj je v ognju za vekomaj izginila vsa partijska dokumentacija, so morali plačati od 4 starih milijonov do 10 starih milijonov kazni! Kaj niso tako majhne denarne kazni za tako nenadomestljivo partijsko dokumentacijo sramotne? Saj navsezadnje lahko kdo še poreče: Kakršna izguba, taka kazen!

D. Sedej

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

METKA OREL

Med tistimi prijaznimi prodajalkami in delavkami leške Murke, ki so zaposlene v prodajalnah tega uglednega trgovskega podjetja, je tudi Metka Orel. Metka dela v jeseniški prodajalni Murke, v kolektivu torej, ki ga jeseniški kupci cenijo predvsem zato, ker so prodajalke vedno uglasene, prijazne in lepo urejene. V Murki znajo torej hitro in solidno postreči in se zavdajo, kako pomemben je stik s kupci.

»V delovni organizaciji Murka sem zaposlena že 25 let in ta-

kaj v začetku tu opravila tudi učeno dobo, ki je trajala dve leti. In tako ostala, saj se mi je zdel ta kolektiv vedno v redu. Le redkokdaj je prihajalo do nespornostov, ki pa smo jih znali urediti. Dobro počutje na delovnem mestu je zato tudi veliko vredno.

Zdaj sem oddelkovodkinja na etaži v jeseniški poslovalnici in še vedno zelo rada delam med ljudmi. Če ne bi, se za ta poklic tudi ne bi odločila.

Če po naključju prihaja do kakšnih sporov med prodajalkami in kupci, se vedno ravnamo tako, da ima kupec vedno prav. In tako ohranjamo naše stranke, prihajajo tudi nove.

Zdaj, ko imamo našo trgovino prenovljeno in še lepše urejeno, pričakujemo, da bodo kupci vanjo še rajši zahajali. Trudimo se tudi, da je izbira blaga pestra in bogata.

V zadnjem času pa poleg domačih prihajajo tudi kupci iz sosednje Koroške, ki pa v naši trgovini najraje kupujejo metražno blago.

- Foto: F. Perdan

ČVEK

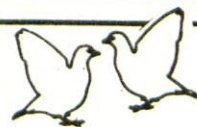
KGB ima 15.000 vohunov na zahodu

Londonški časopis Sunday Times piše, da je v zahodnih državah najmanj 15.000 vohunov, ki vohunijo za sovjetsko obveščevalno službo KGB. Zbirajo predvsem vojne in industrijske tajne. List tudi trdi, da je osebnost sam Gorbacov dal nalog šefu KGB, da pospeši industrijsko špijonažo.

Dodo: spala sem z brati Kennedy

Dorothea Slawinsky ima danes šestdeset let in le težko je verjeti, da je bila ta Nemka pred tridesetimi leti kot igralka v slavnem pariškem kabaretu saj na njej ni niti sledu več o njeni nekdanji lepoti. Zdaj je izdala

Dahnili so da:

V Škofji Loki: Hilda Likar in Janez Primožič s Kopačnice; Tatjana Juraja in Marko Derlink iz Stare Loke in Marija Kavčič in Boris Gortner iz Železnikov. Čestitamo!

knjigo spominov, v kateri med drugim trdi, da se njenih čarov niso mogli ubraniti niti trije bratje Kennedy. Po oceni te nekdanje igralka je bil ubiti ameriški predsednik John idealni ljubimec, le vedno se mu je mudilo; Robert jo je odnesel z znatno slabšo oceno, saj Dodo trdi, da je bil v postelji dekoncentriran in je bilo čutiti, da ga peče vest.

Rešilna naprava

Saj se vam je že zgodilo, da ste si zaželeli, da vas nekdo pokliče po telefonu in tako reši kakšnega neprijetnega sestan-

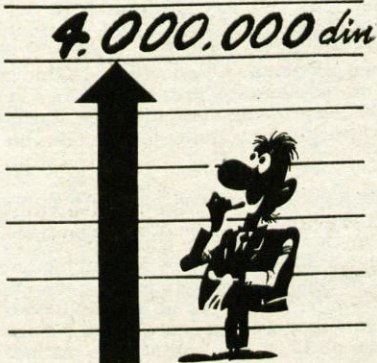
ka, predavanja ali nasploh neprijetne družbe? Neki kalifornijski inženir je prišel na idealno idejo: skonstruiral je napravo, ki jo nosite pri sebi in ki vam da signal, da vas nekdo želi - zazvoni pa tedaj, ko sami hočete. Za primer: neki steward na letalu ga vedno nosi in aktivira v trenutku, ko se mu zdi, da ga kakšen potnik preveč gnjavi; kockarji ga aktivirajo v trenutku, ko začno izgubljati pri igri, lažni alarmi pa so še posebej priljubljeni pri poslovnih ljudeh, saj lahko s izgovorom zapustijo sestanek. Ni čudno, da je teh naprav po Ameriki že izredno veliko.

ljubljska banka
GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

VSE IMETNIKE TEKOČIH RAČUNOV OBVEŠČAMO, DA JE LIMIT POVEČAN

Osnova za izračun dovoljene prekoračitve na tekočem računu (limit) je povprečni mesečni priliv v zadnjih treh mesecih. Maksimalna prekoračitev pa je s 3.000.000 din povečana na 4.000.000 din.

LB TBG tistim, ki imajo limit že odobren, dovoljeno prekoračitev spremeni avtomatsko, ostali imetniki tekočega računa, ki bi to ugodnost prav tako želeli, pa lahko izpolnijo zahtevek po posebnem obrazcu.

Temeljna banka Gorenjske

lesna industrija p.o.
64220 Škofja Loka
Kidričeva 58

Odbor za kadre, izobraževanje in družbeni standard Jelovice, lesne industrije, Škofja Loka objavlja prosta dela in naloge

VODENJE ODDDELKA STROŠKOVNEGA KNJIGOVODSTVA

Pogoji:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali druge ustrezne smeri in nad 24 mesecev delovnih izkušenj v knjigovodstvu stroškov in proizvodnje, oziroma
- V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali druge ustrezne smeri in nad 48 mesecev delovnih izkušenj v knjigovodstvu stroškov in proizvodnje
- iniciativa in samostojnost, točnost in natančnost.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni od objave na naslov: Jelovica, lesna industrija, Škofja Loka, Kidričeva 58, za kadrovske službe.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po izteku objave.

KOŠČEK NEBA
v strešnem oknu

M. mira Radovljica tel. 75-036

STUDIO LIHNIDRA
Ul. Janka Pucija
3 (Planina III)
tel.: 34-523

KITAJSKA AKUPRESURA
ZANESLJIVA METODA ZA ODPR-AVO KAJENJA, PREKOMERNE TEŽE IN SLABEGA POČUTJA

od ponedeljka do petka
od 17. — 20. ure

SOZD PETROL

DO Trgovina z naftnimi derivati Ljubljana
TOE Kranj
Cesta Staneta Žagarja 30, Kranj

O B J A V L J A

zbiranje ponudb za rušenje bencinskega servisa in avtonegovalnice Zlato polje I. v Kranju. Podrobnejše informacije o rušitvenih delih in o odvečnem materialu dobite na sedežu TOE v Kranju, tel. N.C. 28—681 in 28—682.

Rok za oddajo pisnih ponudb je 10 dni od dneva objave. Pričetek rušitvenih del se predvideva za 5.7.1989, dela morajo biti končana v 3 dneh.

Pogled s tribune

Lahkomiselno zapravljanje ugleda

Pred dnevi smo slišali in prebrali sporočilo: letošnje kolesarske dirke po Jugoslaviji, ene pomembnejših dirk kolesarjev amaterjev na svetu, ne bo. Zraven je bilo še rečeno, da zaradi pomanjkanja denarja. Na ta argument bi pristajal, če ne bi v Jugoslaviji še kar naprej zapravljali denar za veliko večje neumnosti, če ugodni kolesarski dirki z nad štiridesetletno tradicijo sploh smemo tako reči. Tako pa takega argumenta večina ljubiteljev športa in kolesarstva ne more sprejeti, ko že vrabci čivkajo, da je naša osrednja kolesarska zveza podobna razsulu (neorganiziranost je mnogo preblag izraz), da si klubi, kolesarji in organizacijski ter strokovni delavci po klubih in redkih republiških zvezah pomagajo, kot vedo in znajo, in da je med dvema dirkama celo leto časa, večino tega pa bi ga lahko namenili pripravam in organizaciji Dirke po Jugoslaviji, ki edina od naših dirk v kolesarskem svetu malo več velja. Tu smo, po tekmovalnih uspehih, zadnje čase, po odhodu zanesljivega najboljšega in najuspešnejšega jugoslovanskega zveznega trenerja in kapetana Francija Hvastija v "zdomstvo" v Avstrijo, krepko nazadovali in zapravili svoj uspešen prodor v vrh svetovnega amaterskega kolesarstva. Z odpovedjo dirke pa smo naredili panogi in "garačem na dveh kolesih" dodatno škodo.

Dirka po Jugoslaviji je bila uvrščena v koledar tekmovalnega za svetovni pokal med amaterji. S trudom smo zlezli v koledar, sedaj smo po lastni krivdi izstopili. Vprašanje je, koliko truda bo spet potrebnega, da bo naša največja dirka spet v njem. Mednarodne športne organizacije in federacije tudi nimajo več potrpljenja in razumevanja za jugoslovanske eksperimente in neslane šale. Jugoslovanska reprezentanca je kot reprezentanca prikrajšana, da bi doma dosegla pomembnejši uspeh, saj je znano, da jo komaj skrapamo skupaj in bo zato njen edini resnejši nastop svetovno prvenstvo. Upajmo, da bo vsaj za to denar in se ne bomo premislili, ko bi že morali na vlak. Škoda je tudi za posamezne kolesarje, od katerih so se vsaj nekateri pobrali in bi verjetno na dirki pokazali vsaj nekaj tega, čeprav verjetno zmage ne bi bilo realno pričakovati. Lahko pa bi bilo celo to, saj je recimo Valter Bonča pred dnevi zmagal na veliki mednarodni dirki po Avstriji.

Glavnih med glavnimi zanesljivo zaradi očitne krivde nihče ne bo poklical na odgovornost. Plačali bodo spet nedolžni: kolesarji in ljudje, ki še vedno iskreno upajo v napredek kolesarstva!

J. Košnjek

Vodja planiških smučarskih skakalnih šol
Andrej Tomin

Mladi skakalni rod napreduje

Kranj, 14. junija — Planiška smučarska skakalna šola že daje sadove petletnega dela. Iz teh šol že prihajajo mladi obetavni smučarski skakalci. Z delom planiških skakalnih šol je profesor telesne vzgoje Andrej Tomin na SC Iskra začel leta 1981 v Braslovčah. Iz tega dela se je leta 1984 začela planiška smučarska skakalna šola.

Iskra Andrej Tomin.

Da gredo smučarski skoki s hitrimi koraki naprej, so potrdili tudi na seminarju na Finskem. Pred dnevi so se tam zbrali trenerji Evrope in Amerike. Vse pohvale je dobila SZ Slovenija, saj ima v krogu 100 km res najboljši smučarski skakalni rod. Slovenija je s svojo Planico najbližja vzponu smučarskega skakalnega rodu in zimskega športa, ki hitro napreduje, saj že pet let trdo dela planiška skakalna smučarska šola, ki je razširjena po vsej Sloveniji. V Sloveniji rastejo tudi novi smučarski skakalni centri z manjšimi skakalnicami, ki so pokrite s plastiko. Vodja planiške smučarske skakalne šole je profesor telesne vzgoje na SC

"Leta 1981 sem kot animator, strokovni sodelavec SZ Slovenije, začel v Braslovčah. Baza je bila takrat ozka, sicer je bila tradicija, pojavljali so se klubi, ki pa so imeli ozko zaledje. Takrat smo uvedli novo obliko vzgoje mladega skakalnega rodu z zimskimi tabori, takrat na Štajerskem. Hitro smo uspeli, bile so nove metode dela, z dokajšnjo hitrostjo so začeli z deli manjših plastičnih skakalnic. To je tudi pogoj za razvijanje skakalnega rodu. Ravno skakalci te regije so se prebili v mladinsko selekcijo. Vsi ti uspehi, ne samo tekmovalni, tudi organizacijski, so dali ton tudi drugim v Sloveniji, da so začeli razmišljati o posodobitvi skakalnih centrov, kar je dalo tudi osnovo SZ Slovenije za pozitivni skakalni premik planiških skakalnih šol. Leta 1983-84 smo začeli uvodno s planiški šolami. Uvedli smo osnovno, enotno šolo smučarskih skokov v Sloveniji. Brez področnih centrov praktično nismo mogli pristopiti k zasnovi. V naš koncept dela smo morali pridobiti planiški komite, SZ Slovenije, regijske ZTKO in TKS. Z njihovo pomočjo, predvsem planiškim komitejem, pridobiti vse zainteresirane za pokritje vseh plastičnih skakalnic v Sloveniji. Ob bivših skakalnih centrih v Ljubljani in Kranju smo pridobili še nekaj novih skakalnih regijskih centrov. To so Titovo Velenje, Ravne, Žirovnica, Žiri, Ljubno, Mislinja, Celje, v dograditvi je Sebenje. Vsem klubom smo pomagali, da so usposobili vsaj po dve skakalnici. Rezultat skupnega prizadevanja je, da imamo sedaj okrog petsto mladih tekmovalcev od 8 do 16 let starosti. Imamo 48 skakalnic od 8 do 80 metrov, 26 pokritih s plastiko in pri tem štiri selekcije planiške skakalne šole. Selekcije planiških šol so torej filter ali nadgradnja dela v področnih skakalnih šolah, klubih.

Prva selekcija je tista, ki uspeva s kvaliteto dokazati, da je najresnejši kandidat za mladinsko reprezentanco. Napredovanje od prve do četrte je rezultat kvalitete dela v klubih in dela v sklopu planiških skakalnih šol. Vse to preko tekmovalnega sistema pokala Cockte in pokala SZ Slovenije. Da pridejo tekmovalci iz četrte v prvo je potrebno trdo delo od treh do štirih let. Naloga odbora za skoke pri SZ Slovenije in vodstvu planiškega komiteja ter šole je, da stalno skrbi za izpopolnjevanje kadrov. Pri tem gre tudi za materialno pomoč klubom. Vsako leto razdelimo od 70 do 100 parov skakalnih smuč. Dajemo strokovne nasvete, stalno spodbujamo k načrtnemu delu, z nasveti pri izgradnji novih objektov ter pri organizacijski izboljšanji. Treba bo še izboljšati metodologijo dela v drugi fazi. Imamo šestdeset amaterskih trenerjev in dvanajst poklicnih. Pri tem se moramo še mi potruditi, da ponovno dobimo dobre tekmovalce v nordijski kombinaciji."

D. Humer

Kuraltov in Pivkov memorial

Virmaše, 14. junija — Nogometni klub Polet Sv. Duh — Virmaše bo organiziral na igrišču v Sv. Duhu finalni nogometni turnir pionirjev za prvaka Gorenjske. Turnir bo v soboto, 17. junija, ob 16. uri. V nedeljo, 18. junija, ob 8. uri pa se bo začel tretji Kuraltov in Pivkov memorial in nogometu. Jože Kuralt in Jože Pivk sta igrala nogomet za ta klub.

OD TEKME DO TEKME

Najboljši Bambič — Na kegljaškem prvenstvu Iskre Terminali, ki je bilo pri Jančetu v Srednji vasi in ga je uspešno organizirala sindikalna športna komisija, je med ženskami zmagala Kozjekova pred Rozmanovo in Hafnerjevo, med moškimi pa Bambič pred Šmidom in Prislanom. — J. Kuhar

ureja JOŽE KOŠNJEK

Med 21. in 25. junijem

Največji praznik kranjskih skakalcev

Kranj, junija — »Smučarski skakalni center na Gorenji Savi je praktično dograjen in pripravljen za otvoritveno tekmovalno, ki bodo od 21. do 25. junija 1989,« je z veseljem pripovedovala Marija Simčič, predsednica gradbenega odbora. »Veliko delo, ki je trajalo slabi dve leti, je opravljeno in objekt bo odslej služil za vadbo in tekmovalno vsem generacijam skakalcev. Pohvaliti moram večjo skupino neumornih športnih delavcev in staršev tekmovalcev, ki so prispevali levji delež, da lahko center izročimo svojemu namenu.«

Športni delavci, trenerji, sodniki, starši in tekmovalci SSK ID Triglav so opravili več kot 20.000 prostovoljnih ur. Delo ni bilo lahko, saj je moralo biti

opravljeno strokovno. Sedaj je dograjen sodoben objekt s sistemom petih plastičnih skakalnic, o katerem so se pohvalno izrazili mednarodni strokovnjaki skakalnega športa. Profili vseh skakalnic so različni, od lahkih do težjih.

»Kranj lahko s tem postane primer bazičnega klubskega, regijskega in republiškega centra,« je v enem izmed poročil pred gradnjo zapisal ing. Janez Gorišek, konstruktor skakalne centra na Gorenji Savi. To se z otvoritvijo centra povsem uresničuje v praksi.

»Hkrati pa se ob otvoritvi zahvaljujemo vsem »dobrotnikom«, ki so finančno in materialno omogočili, da smo zgradili tako pomemben objekt za na-

daljnji razvoj kluba oziroma smučarskega skakalnega športa v občini Kranj. Posebna zahvala velja OK Planica in ZTKO Kranj ter našemu pokrovitelju DO Iskri Delti. Hvaležni pa smo tudi gradbenemu podjetju Gradbincec iz Kranja, ki je kvalitetno opravil groba dela v centru. Vrednost povsem prenovljenega smučarskega centra znaša najmanj 5 milijard dinarjev,« v teh dneh pred otvoritvijo ugotavlja gradbeni odbor.

Svečana otvoritev bo v nedeljo, 25. junija, ob 15. uri, ko bo tudi mednarodno tekmovalno na 65—m skakalnici. »Povabili smo skakalce iz Avstrije, ZRN, Švice, Italije, Francije, Madžarske, ČSSR in Jugoslavije. Med nastopajočimi bodo tudi nekatere

ra zveneča imena skakalnega športa iz svetovnega pokala,« nam je povedal predsednik organizacijskega odbora Henrik Peterneš. 25. junija 1989 bo nedvomno največji praznik za kranjski skakalni šport in ga zato želijo športni delavci in skakalci čim lepše proslaviti. Svečana otvoritev bo združena tudi s kulturno—zabavnim programom.

Sicer pa bo ves teden pred otvoritvijo na Gorenji Savi živahno, saj bodo trenirale razne državne selekcije domačih in inozemskih skakalcev. Od srede, 21. junija, do sobote, 24. junija, pa bodo tekmovali tudi za mlajše kategorije, tako da bodo otvoritvenemu vrvežu prispevale vse generacije skakalcev. J. J.

V nedeljo planinski shod na Kališču

Tri desetletja prijaznega doma

Kranj, 13. junija — Planinski dom oziroma Dom Kokrškega odreda na 1450 metrov visokem Kališču je star 30 let in je s skoraj 15.000 obiskovalcev letno med najbolj obiskanimi in najbolj priljubljenimi slovenskimi planinskimi postojankami. V nedeljo ob enajstih bo na Kališču slovesnost, na kateri bo govoril predsednik slovenske telesnokulturne skupnosti Andrej Brvar, graditeljem Kališča bodo podeljena priznanja, odprta pa bo Storžičeva transverzala.

Kranjski planinci, organizatorji srečanja na Kališču, se na vreme ne bodo ozirali. Prireditelji bo v vsakem vremenu, nanjo pa so vabljeni mnogi zvesti prijatelji Kališča in Storžiča, nekdanje in sedanje generacije planinskih zanesenjakov, ki so gradili in obnovljali dom, napejlali vodovod z bistro studenčnico z Bašeljkega sedla, zgradili tovarno žičnico in skrbili za dom. Vabljeni borci Kokrškega odreda, po katerem se dom imenuje, borci drugih enot in aktivisti, mladina, ljudje iz področjskih in podkaliških vasi, skratka vsi, ki ljubijo in uživajo v gorah, ki znajo veliki jubilej pro-

slaviti enostavno, pristrčno, prijateljsko. Kališči dan je del praznovanja 90 letnice organiziranega planinstva v Kranju, ki

ga kranjsko društvo slavi brez velikega pompa, delovno. Vsak, kdor se bo v nedeljo povzpel na Kališče, bo lahko odnesel v dolino marsikaj koristnega. Moštvo kranjskih gorskih reševalcev bo prikazovalo reševanje v gorah in svetovalo, kako se obnašati v gorah in se varno in srečno vrniti v dolino.

Prek Kališča vodijo pomembna planinska pota, od Slovenske planinske transverzale, Gorenjske planinske partizanske poti, Poti prijateljstva treh dežel do Kranjskih vrhov. V nedeljo bo k tej družini pristopila Storžičeva transverzala, ki obsega Veliko Poljano, Storžič, Kališče, Bašeljski vrh, Mali Grintavec, Srednji vrh, Zaplato, Javorjev vrh, Potoško goro in Jakob. Kdor jo bo prehodil, bo dobil zadnji žig v klubu planincev v Kranju in bro-

nasto značko. Kdor bo uspel desetkrat, bo "srebrni", kdor pa dvajsetkrat, pa "zlat". Merila so ostrejša od običajnih.

Na zgodovino Kališča so vezana mnoga imena. Sedanji (in že dolgoletni) predsednik PD Kranj Franci Ekar jih naštevata ter se obenem opravičuje, če je koga pozabil: Ručigaj, Majnik, Jalen, pa lovec Jugovic, ki gre pogosto čez Kališče in pogleda, če je z domom vse v redu, Jože Pavlič, Karel Padjera, Ciril Hudovernik, Stane Likar, Janez Zajc, Remčevi iz Mač in sploh vsi Mačani, Stane Švigelj, Ivan Eržen, Viktor Obed, Boris Hubert. Vseh, ki so gradili dom, leta 1975 postavili tovarno žičnico in tri leta kasneje postojanko ponovno obnovili, je nemogoče naštet. Za vse te bo zato nedelja praznična.

J. Košnjek

Korak do sanj

Tržič, 14. junija — Tržiška knjižnica vabi na predstavitev knjige našega znanega alpinista, himalajca, zdravnika in gorskega reševalca dr. Iztoka Tomazina z naslovom Korak do sanj. Knjiga je pripoved o dosežkih v severnoameriških gorah, obenem pa spomin na pokojnega alpinista, prijatelja in učitelja Boruta Berganta, o večnem tveganju in iskanju v gorah. Predstavitve bo danes ob 20. uri v paviljonu NOB v Tržiču. J. K.

Vabila, obvestila

Golniško teniško prvenstvo — Teniško društvo Storžič z Golnika organizira jutri in v nedeljo, 17. in 18. junija, odprto prvenstvo Golnika v tenisu. Prijave sprejemajo še danes do 17. ure na telefonih 46-581 in 46-662. J. K.

Na Kokrici sejem navtike in počitniške opreme — ŠD Kokrica prireja v soboto in nedeljo, 17. in 18. junija, pred osnovno šolo na Kokrici med 9. in 19. uro sejem navtike in počitniške opreme. Blago bodo prevzemali v prodajo že danes med 17. in 19. uro. Na sejmu bodo prodajali tudi novo opremo. J. K.

Trim pohod na Jošta — Trim klub Sava iz Kranja prireja v počastitev krajevnega praznika Stražišča v nedeljo, 18. junija, med 6. in 11. uro 11. trimski pohod na Jošta. Cilj pohoda bo pri Domu Borisa Ručigaja na Joštu. Na dosedanjih desetih pohodih je sodelovalo že nad 3000 pohodnikov. Prireditelji bo v vsakem vremenu. J. K.

Nogometni turnir v Šenčurju — Nogometni veterani iz Šenčurja organizirajo turnir v malem nogometu, ki bo 24. junija na nogometnem igrišču v Šenčurju. Za prva tri mesta so pripravljene bogate nagrade. Prijave sprejemajo do vključno petka, 23. junija, do 19. ure na telefonih: 22-853 (Pegan - dopoldne) in 26-538 (Prosen - popoldne). Prijavitelj se bo mogoče tudi 21. junija med 18. in 21. uro na nogometnem igrišču v Šenčurju. J. K.

Kolesarski maraton Soriška planina — Kolesarski klub Janez Peterneš iz Škofje Loke prireja v nedeljo, 18. junija, s startom ob 10. uri na Mestnem trgu v Škofji Loki kolesarski maraton Soriška planina 89. Kategorije bodo ženske in moški do 40 let in moški nad 40 let. Prijave bodo sprejemali do pol desetih na dan tekmovalnega startu, startnina pa bo enotna 5000 dinarjev. Po startu bo 25 kilometrov zaprte vožnje do Podrošta, nato pa bo 10 kilometrov tekmovalne vožnje do cilja na parkirišču na Soriški planini. Zadnja 2 kilometra je cesta makadamska. J. K.

V nedeljo Mošenjski tek — Športno društvo Mošnje organizira v nedeljo, 18. junija, s startom ob 10. uri pred Kulturnim domom v Mošnjah "Mošenjski tek". Prireditelji bo v vsakem vremenu. Proga bo dolga 7 kilometrov in bo potekala v okolici Mošenj, Podvina in Radovljice. Tekmovalci bodo razdeljeni v 12 starostnih kategorij. Najboljši bodo prejeli kolajne. Prijave bodo sprejemali eno uro pred startom. Tek sodi v okvir akcije "Razgibajmo življenje". Po teku bo žrebanje nagrad. J. K.

Odločilno kolo za Savo in Jesenice — V predzadnjem kolu II. slovenske nogometne lige je Sava z 1 : 0 premagala Belo krajino, Triglav je bil z enakim izidom poražen s Slavijo, Naklo v Postojni s 3 : 0, Jesenice pa v Novem mestu z enakim izidom. Triglav in Naklo sta na četrtem in petem mestu, Jesenice so osme, Sava pa deseta. V zadnjem kolu bo Naklo igralo z Elanom, Triglav igra s Savo, Jesenice pa z Adrio. Vse tekme bodo v nedeljo ob 17.30. Savi zadošča za ostanek v ligi že točka, v tem primeru pa morajo Jesenice zmagati, če hočejo ostati v ligi. D. Jošt

Plavalka Triglava Mojca Jamnik

Prvo sezono med članicami

Kranj, 14. junija — Plavanje ima v Kranju tradicijo. Nepozabni so uspehi bratov Petrič, Švarčeve, Mandelčeve, Porentove in drugih. Čeprav še vedno nimajo skorajda osnovnih pogojev za vadbo, se delo pri vzgoji novih plavalnih moči nadaljuje. Ko bo v Kranju zgrajen olimpijski bazen, bodo prihajali novi plavalci in plavalkice. Med tistimi, ki prihajajo v osrednje kranjskega plavalnega športa, je tudi dijakinja prvega letnika gimnazije Kranj, petnajstletna Mojca Jamnik. V letošnji sezoni Mojca Jamnik prvo leto vstopa v konkurenco članic.

"Leta 1982, ko sem hodila v drugi razred osnovne šole, sem začela pri kranjski eksperimentalni plavalni šoli, pri trenerju Božu Vidakoviču. Prav Božo me je spodbudil, da sem nato iz te eksperimentalne plavalne šole prišla v plavalni klub Triglav. Bila sem mlajša pionirka. Trenirala sem pri sedanjem trenerju Bojanu Šmidu, vadila in tekmovala pa sem tudi pod vodstvom Sandija Savnika. Kot starejša pionirka, sedaj sem prvo leto v konkurenci članic, sem bila na republiškem prvenstvu tretja na 200 m hrbtno. Sicer pa sta moji disciplini, če lahko tako rečem, 400 in 800 m kravl. Na tekmovaljih plavam 200, 400 in 800 m kravl na prvenstvih SFR Jugoslavije, na ostalih pa tudi 100 m delfin, 100 m kravl in 200 m mešano. Na 800 m kravl sem bila na republiškem prvenstvu kot mladinka tretja. Na državnem prvenstvu pa sem bila finalistka na 400 in 800 m kravl.

V letošnji sezoni bi rada bila finalistka na članskem državnem prvenstvu na 400 in 800 m kravl. V obeh disciplinah bi rada dosegla čimboljše rezultate. Vse to mi daje upanje, predvsem dobri rezultati, da bi prišla v člansko reprezentanco. Sezona je še dolga in videli bomo, kaj bo."

D. Humer

Trata, Radovljica in Primskovo zmagali

Kranj, 14. junija — V balinarskih gorenjskih ligah, republiški in drugi ligi se prvenstvo nadaljuje. Odigrali so že štiri kola. V drugi članski zvezni ligi je Loška Trata v gosteh premagala Primskovo, Radovljčani pa so bili v tretjem kolu uspešni proti Šiški. V četrtem kolu je Primskovo v Zagrebu premagalo Dubravo, Radovljčani so doma premagali Brdo, Trata pa doma Višnjevac iz Osijeka.

Izidi — III. kolo — Primskovo : Trata 7:8, Šiška : Radovljica 4:11, IV. kolo — Dubrava : Primskovo 7:8, Radovljica : Brdo 11:4, Trata : Višnjevac 13:2.

V slovenski ligi so Hujanci v tretjem kolu premagali v gosteh Lesce, doma pa Iskra CEO (Ljubljana), Čirčani pa v tretjem Loko 1000.

Izidi — III. kolo — Lesce : Huje 4:11, Čirče : Loka 1000 9:6, IV. kolo — Huje : Iskra CEO 8:7, Slavija : Čirče 11:4, Branik : Center 15:0.

Izidi I. Gorenjske lige — III. kolo — Jesenice : Gorenja vas 8:7, Kres Železniki : Ravne 9:6, Kokra : Alpetour 10:5, Rogovila : Žiri 2:13, Kres Javornik : Borec 10:5, IV. kolo — Borec : Rogovila 10:5, Žiri : Kokra 7:8, Alpetour : Kres Železniki 5:10, Ravne : Jesenice 2:13, Gorenja vas : Zaričica 10:5.

II. Gorenjska liga — III. kolo — Žirovnica : Šenčur 2:9, Bohinj : Predoslje 8:3, Planina : Drži borec 11:0, Vodovodni stolp : Bratov Smuk 2:9, Bistrica : Invalidi 6:5, IV. kolo — Šenčur : Invalidi 5:6, Bratov Smuk : Bistrica 6:5, Drži borec : Vodovodni stolp 8:3, Predoslje : Planina 2:9, Žirovnica : Bohinj 7:4.

V soboto, jutri, bo v slovenski ligi, ob 15. uri na stadionu Stanka Mlakarja, ob golfu, derbi lige med kranjskima kluboma Center : Huje.

D. Humer

TV SPORED

PETEK

16. junija

16.30 Video strani
16.40 Poletna noč, ponovitev
17.30 Letelci cirkus Montyja
Pythona, angleška
nanizanka

18.00 Video strani, propagandna
oddaja

18.05 Poročila
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Nevarni zaliv
18.40 Gorsk folklor: Poljska
18.55 Ringaraja
19.10 Risanka
19.20 TV okno

19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Naše akcije
20.15 V hribih se dela dan...

20.55 Propagandna oddaja
21.00 Kriminalna zgodba,
ameriška nanizanka

21.45 Zgodba o Daphne
Blagayni, miniaturna iz
serije Pogledi

21.55 Propagandna oddaja
22.00 TV dnevnik 3
22.15 Poletna noč
0.00 Ona kot moški, ameriški
film

1.25 Video strani

II. program TV Ljubljana

16.45 Celje: Atletski miting,
prenos
18.45 Alpski večer '89
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Iz koncertnih dvoran
22.35 En avtor en film
22.40 Satelitski programi —
poskusni prenosi

TV Zagreb I. program

8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Dom brez doma, oddaja
za otroke
9.00 Nedotakljivi, ameriška
nanizanka
10.30 Darovi človeka, glasbeno
dokumentarna oddaja
11.00 Zabavni glasbeni oddaja

11.45 Vojak, angleška
dokumentarna serija
12.35 TV poster: toma
Zdravkovič
13.05 Radovedna kamera
13.15 Risanka
13.25 Poletne note, resna glasba
14.25 Dom brez doma, serija o
otrocih
14.55 Znanost: ekološka
karavana
15.30 Poročila
15.40 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1

18.05 Stevilke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 A. C. Doyle: Vrnitev
Sherlocka Holmesa,
angleška nanizanka

21.00 Večer v klubu, zabavna
oddaja
21.45 TV dnevnik 3
22.05 Intervju
23.05 Program plus
1.05 Poročila

SOBOTA

17. junija

16.05 Video strani
16.15 Poletna noč
17.10 Tednik, ponovitev
18.00 Video strani
18.05 Poročila
18.10 Spored za otroke in
mlade: Robin in Rozi, 2.
del angl. lutkovne serije

18.20 Bendji, ameriška
nanizanka
18.45 Tisoč idej za naravoslovce
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 1
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 Tik pred zdajci, ameriški
film

22.15 Propagandna oddaja
22.20 TV dnevnik 2
22.35 Poletna noč
01.35 Video strani

II. program TV Ljubljana

15.00 Jugoslavija, dober dan
15.30 Spored za otroke
16.30 Športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.15 Evropski videogrami,
oddaja o kulturi
20.55 Poročila
21.00 Šibenik: Otvoritev
otroškega festivala,
prenos
22.00 Glasbeni večer
23.30 Športna sobota
23.50 Slike časa, tedenski
kulturni magazin

I. program TV Zagreb

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 A. C. Doyle: Vrnitev
Sherlocka Holmesa,
ponovitev angleške
nanizanke
10.25 He-man in osvajalci
vesolja, risanka
10.55 Program plus, ponovitev
12.55 Zabavni program
14.25 Zdravoteka

14.30 Moj ljubljani klovn,
sovjetski film
16.00 Sedem TV dni
16.45 TV dnevnik 1
17.00 Narodna glasba
Ljubezenske zgodbe,
ponovitev TV
nadaljevanke
18.30 Teledokumentarni
dokumentarna oddaja
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.15 Romanca na orient
expresu, angleški film
22.15 TV dnevnik
22.35 Zvezdni prah,
zabavni glasbeni oddaja
23.20 Nočni program: Dinastija,
Družinske vezi
1.20 Poročila

NEDELJA

18. junija

8.20 Video strani
8.30 Otroška matineja
8.30 Živ žav
9.15 Nevarni zaliv: Poblazneli
medvedi,
angleško-avstralska
nanizanka
9.45 Šentiviški pevski tabor '89,
prenos
9.55 Siniša Pavić: Boljše
življenje, nadaljevanke TV
Beograd
10.40 Šentiviški pevski tabor '89,
prenos
10.50 Pesem od rojstva (oktet
Lip Bled)
11.25 Kmetijska oddaja TV
Zagreb
12.25 Šentiviški pevski tabor '89,
prenos
13.30 Video strani
13.45 TV kavarna
14.45 Šentiviški pevski tabor '89
14.55 Marjanca, posnetek
narodnozabavne
prireditve
15.55 M. Zinnerova: Zapisani
šoli, češkoslovaška
nadaljevanke
17.00 TV dnevnik 1
17.05 Poslovne informacije
17.10 Na zahod!, ameriški film
18.20 Show mora biti, oddaja
TV Zagreb
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Miodrag Karadžić: Djekna
še ni umrla, kdaj bo, pa ne
vemo, 1. del nadaljevanke
21.30 Propagandna oddaja
21.35 Zdravo (vmes poročila)
23.05 Video strani

II. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Odpisani,
nadaljevanke TV beograd
13.00 Nedeljsko popoldne
Varna: EP v košarki (ž),

15.10 za 3. mesto (če igra YU)
16.55 za 1. mesto, reporter:
Janez Gasperlin, OFF
Split: Finale
jugoslovanskega pokala v
atletiki, vključitev
18.00 Montreal: Avtomobilske
dirke formule 1 za VN
Kanade, vključitev v
prenos, reporter: Niko
Mihelič
20.00 Ptice na Kosovu: Od
ljudske pesmi do baleta,
dokumentarna oddaja
20.35 Beograd: Lovorika YU v
rokometu (m) - Jugoslavija
SZ, vključitev v prenos,
Reporter: Marjan Fortin
21.30 Včeraj, danes, jutri
21.45 Televizija,
poljudnoznanstveni film
22.35 Športni pregled
23.05 Poezija (do 23.35)

I. program TV Zagreb

13.50 Nedeljsko popoldne
16.25 Življenje je življenje,
reportaža
17.00 Poskusiva znova, ameriški
film
18.45 He-man in osvajalci
vesolja, risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Tovarišica ministrica,
humoristična serija
20.55 Teniško igrišče, ameriški
film
22.25 TV dnevnik
22.45 Informativna oddaja za
goste iz tujine
22.50 Program plus,
Hooperman, ameriška
nadaljevanke
0.50 Poročila

II. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

III. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

IV. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

V. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

VI. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

VII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

VIII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

IX. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

X. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XI. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XIII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XIV. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XV. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XVI. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XVII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XVIII. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XIX. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

XX. program TV Ljubljana

16.05 Teletekst RTV Ljubljana
16.20 Video strani
16.30 Poletna noč, ponovitev
nadaljevanke, 16.30 C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke
17.25 Samo bedaki in konji,
angleška nanizanka
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Poslovne informacije
18.10 TV mozaik, 18.10 Zrcalo
tedna, 18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
19.00 Tisoč
idej za naravoslovce: Metulji, 2.
oddaja
19.20 Risanka
19.22 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Werdlin: Samohodec,
nemška TV drama
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Osmi dan
21.45 TV dnevnik 3

22.00 Vreme
22.05 Poletna noč, C.D.
Heymann: Uboga mala
bogatašinja, ameriška
nadaljevanke, ALO, ALO,
angleška nanizanka
1.05 Video strani
1.15 Teletekst RTV Ljubljana

II. program TV Ljubljana

17.45 Po brezkončnosti sveta:
Azija, izobraževalna
oddaja TV Zagreb
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.05 Žarišče
20.35 Po sledih napredka
21.05

OSNOVNA ŠOLA J. in S. Mlakar
ŠenčurKomisija za delovna razmerja OŠ Janko in Stanko Mlakar
Šenčur razpisuje prosta dela in naloge**UČITELJA MATEMATIKE IN TEHNIČNEGA POUKA**
za določen čas od 1. 9. 1989 do 20. 1. 1990

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa Zakon o OŠ, imeti morajo višjo ali visoko izobrazbo pedagoške smeri.

Prijave z dokazili pošljite na komisijo za delovna razmerja v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni.

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ
Savska c. 34, 64000 KRANJ

Če ste po poklicu šivilja oz. tekstilni konfektor in imate stalno bivališče v Kranju ali bližnji okolici, vam dajemo ponudbo za sklenitev delovnega razmerja.

Zaradi podrobnejših informacij pokličite našo kadrovsko službo (tel. št. 25-371 int. 14), veseli pa bomo tudi vašega osebnega obiska.

OSNOVNA ŠOLA HELENA PUHAR
KRANJ

Komisija za delovna razmerja Osnovne šole Helena Puhar, Kidričeva 51, Kranj, objavlja dela in naloge

UČITELJA TELESNE VZGOJE
za nedoločen čas (s 1. septembrom)

Prijave sprejemamo 8 dni po objavi z dokazili o izobrazbi.

MALI OGLASI☎ 27-960
cesta JLA 16**APARATI STROJI**Prodaja mizarsko KOMBINIRKO na 4 operacije. Rajko Valant, Bodešče 17, Bled 9232
Prodaja PRALNI STROJ gorenje in barvni TV gorenje, oboje starejši letnik. ☎ 46-268 9244Prijazna postrežba — prijeten
ambient. Strežemo tudi na vrtu!
Lahko izbirate med 16 vrstami
pizz iz krušne peči.TRŽIČ, Koroška 26, stari del
mesta — 200 m od cerkve
naprej, telefon 52-055

Barvno TV maraton prodam za 1 milijardo. ☎ 35-234 9234

Prodaja popolnoma nov barvni TV gorenje maraton (cena 8.900.000 din). Bernarda Likozar, Ivana Hribarja 17, Cerklje 9235

Prodaja PRALNI STROJ gorenje šampon, v dobrem stanju. ☎ 28-611 9248
Prodaja rabljen 175-litrski HLADILNIK. Britof 357, Kranj 9254

VIDEOREKORDER sharp VCA 105 in fisher ZVOČNIKE, deklarirano, poceni prodam. ☎ 22-586 9347

Prodaja novo mikrovalovno PEČICO, z garancijo in carinsko deklaracijo. ☎ 42-252 9363

Poceni prodaja 360-litrsko SKRINJO lth in točkasto VARJENJE (industrijsko). Tone Šušteršič, Britof 147 9372
Motorno KOSILNICO, rabljeno, ugodno prodam. Gregorčičeva 12, Kranj 9375

Prodaja lončeno PEČ, rabljeno 1 leto, za polovično ceno in PLETILNI STROJ, dvoredni, brother, za 180 SM. Nova vas 8, Radovljica 9377

Prodaja dvoredni PLETILNI STROJ singer. ☎ 23-524 9386

Prodaja rabljen PRALNI STROJ. ☎ 23-939 9263

Prodaja kamp plinski HLADILNIK, 12 V, 220 V. ☎ 38-628 9267

Zelo poceni prodaja PRALNI STROJ in ŠTEDILNIK (2 + 2). ☎ 33-851 9289

Prodaja ŠIVALNI STROJ višnja. ☎ 66-574 9290

Prodaja STRUŽNE AVTOMATE index 25, index OR 12, tornos M 4 - 2 kosa in STROJ za brizganje plastike tip Arburg, 40 gramski. ☎ 45-352 9302

Ugodno prodaja kiperbusch ŠTEDILNIK, rabljeno eno sezono in PISALNI električni stroj, skoraj nov, olympia carera, s slovenskimi in nemškimi črkami. ☎ 80-895, zvečer 9310

nama

- Od 15. do 30. junija - **20 %** popust pri nakupu šolskih potrebščin v vrednosti nad 400.000 za plačilo z gotovino.
- 12. do 24. junija - **20 %** popust pri nakupu šamponov, zobnih past, nitk in ščetk, nekaterih čistil in osvežilcev prostorov Ilirija Vedrog; v petek, 23. junija (12. - 18. ure) - brezplačno modno ličenje.
- V prihodnjem tednu - ugodno na pultu posebnih prodaj v I. nadstropju - piškoti, čokolade, vložena zelenjava, pijače...

Prodaja nov železni CIRKULAR na kolesih. Ogled od 15. ure dalje. Mačkovo nas. 11, Šenčur 9329

Ceneje prodaja nov SILOKOMBAJN vihar 80. ☎ 39-345 9341

Prodaja avtomatski BRUSILNI STROJ za žage. Regina Martinčič, Predoslje 171, Kranj 9343

Prodaja 3 leta star ŠIVALNI STROJ ruža selektronik. Informacije na ☎ 51-852, popoldne 9395

Prodaja tam ŽAGO za razrez hlodovine. ☎ 66-345, zvečer 9396

Prodaja starejši industrijski ŠIVALNI STROJ z elektromotorjem. ☎ 48-160 9406

Univerzalni MLIN tip UM 8 standard mio Osijek, nerabljen, prodaja. Vidic, Gorenjska 24, Ribno - Bled 9419

Prodaja RAČUNALNIK commodore 64. Aleš Hribar, Tenetiše 18, Golnik 9425

Ugodno prodaja barvni TV gorenje, ekran 56 cm. ☎ 33-111 9447

GRADBENI MATERIAL

Prodaja opremljeno el. gradbeno omarico. ☎ 28-007, po 20. uri 9140

Prodaja suhe smrekove in hrastove PLOHE. Babni vrt 6, Trstenik 9154

Prodaja PPR ŽICO 100 m, 3 x 2,5 mm in 150 m 3 x 1,5 mm. ☎ 51-779 9221

Prodaja večje število rabljenih OKEN in VRAT, dobro ohranjenih. Cilka Prevč, Studeno 15, Železniki 9240

Prodaja klasični hrastov PARKET. Informacije na ☎ 66-072 9246

Prodaja 2 kub. m. rabljenih DESK za šolanje. Voglje 59, Šenčur 9257

Prodaja rabljeno strešno OPEKO folc. Arnež, Zupanova 3, Šenčur 9265

Prodaja PEČ za centralno CTC, 60.000 kal., novo, z dvojnimi kuriščem. ☎ 70-245 9269

Prodaja KABEL PGP 4 x 2,5 mm, 150 m in betonsko ŽELEZO premera 6 mm, 80 kg. ☎ 64-219 9312

Zelo poceni prodaja 6 kosov RADIA-TORJEV emoterm. ☎ 631-342 9320

Ugodno prodaja cca 200 kvad. m. smrekovih stenskih OBLOG, debeline 12 mm. Franc Pokljukar, Sp. Gorje 124 9368

20 odstotkov ceneje prodaja 2 OKNI s polkni, 60 x 60 cm in 60 x 90 cm. ☎ 34-094 9369

Prodaja 8 kub. m. suhih bukovih DRV, 30 kvad. m. smrekovih OBLOG, šir. 7 cm in 1,5 kub. m. DESK, deb. 20 cm, različnih dolžin. Grad 59, Cerklje 9379

Prodaja 1.000 kosov nove strešne OPEKE špičak. Andrej Pernuš, Črničev 4, Brezje 9415

Prodaja suhe hrastove PLOHE. ☎ 45-677 9426

Prodaja gašeno APNO. ☎ 23-418 9431

Ugodno prodaja dirkalno kolo — pet prestav in papagaja s čopkom skupaj z kletko. Hrušovar, Frankovo naselje. 44, Š. Loka

Ugodno prodaja nov betonski MEŠA LEC in pony KOLO. ☎ 631-832 9238

Prodaja plastični ČOLN Elan T - 300. ☎ 34-190 9243

Prodaja DESKE za surfanje veplas, brez jader. ☎ 77-634 9278

Prodaja KROMPIR igor. Nasovče 3, Komenda 9280

Prodaja SURF mistral mauri, rabljen eno sezono. ☎ 45-352 9303

JADRNIKO elan S 425, prodaja. ☎ 40-268, popoldne 9308

Prodaja nov SURF veplas levant, MOTOR CTX 80, pony KOLO in PLATIŠČA z gumami za Golf, 4 kose. ☎ 47-850 9311

Prodaja CIRKULAR s kovinskim ogrodjem in starejšim MOPED tomos. ☎ 27-112 9319

Prodaja nemški ŠOTOR za 4 osebe, odlično ohranjen in nov AVTOMAT za rezanje navojev DO MB. Cena ugodna. ☎ 57-681, od 14. ure dalje 9322

Kombiniran otroški VOZIČEK chicco ugodno prodaja. ☎ 633-123 9346

Otroško POSTELJICO in 2 betonski CEVI, premera 100 cm, prodaja. ☎ 40-320 9353

Prodaja ELEKTROMOTOR 15 kW z ventilatorjem in jermenico, za sušenje sena ter 4 PRAŠICE, težke 40 do 70 kg. ☎ 85-483 9355

Rodeo
Jeans Co.

Mestni trg, Škofja Loka

Nova trgovina za modno,

športno oblačenje

Če ste za jeans, prosim,

poiskujte RODEO.

Zelo ugodno prodaja gumijast ČOLN metzeler. ☎ 28-670 9359

Po ugodni ceni prodaja 2 ŠOTORA - dvojčka. ☎ 23-285 9361

Prodaja 6 mesecev rabljen temno moder globok žametni VOZIČEK. ☎ 622-167 9367

VLEČNO KLJUKO za Z 101 in okroglo STAJICO, prodaja. ☎ 39-968 9383

Ugodno prodaja 4 GUME sava radial 185 SR 13. ☎ 83-661 9387

Prodaja GORILEC za centralno kurjavo in elektronski PISALNI STROJ olympia. Ciglič, C. JLA 31/a, Kranj 9407

Moško KOLO na 5 prestav, skoraj novo, otroško KOLO do 6 let in 68 KNJIG Naša beseda, ugodno prodaja. ☎ 25-587 9408

SURF dynamic shark S, rabljen 2 sezoni, prodaja. ☎ 57-374 9411

Ugodno prodaja ŠIVALNI STROJ, zamrzovalno SKRINJO, dve dvoredni OMARI za hodnik in športni otroški VOZIČEK. Ivica Žunič, Frankovo nas. 66, Škofja Loka, ☎ 622-136 9422

Prodaja vzdiljiv ŠTEDILNIK z bakrenim kotličkom, 80-litrski BOJLER, rabljen samo 10 mesecev, 8-litrski BOJLER s pipo, JEDILNI KOT z mizo in 2 STOLA. Zor, Moše 42, Smlednik, ☎ 061/627-035 9429

Prodaja ŠOTOR za 4 osebe in VLEČNO KLJUKO za Z 101 GTL 55. ☎ 40-685 9436

Prodaja starejši MOPED na 3 prestave in starejši PRALNI STROJ, generalno obnovljen. Ogled vsak dan, razen sobote in nedelje. Milan Urh, Cankarjeva 16, Bled, ☎ 77-698 9439

Prodaja PRALNI STROJ obodin, Z 101, celo ali po delih in nov otroški VOZIČEK tribuna. ☎ 39-565 9445

Prodaja rabljeno kamp PRIKOLICO, zložljivo. Informacije na ☎ 47-101 9446

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

Prodaja STEDILNIK (4 elek., 2 plin), rabljen. ☎ 26-524 9233

NIČ NI TAKO VISOKO, DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA

Najvišjo in najbolj izpostavljeno nepremičnino v Sloveniji smo zavarovali pred krajo, požarom, strelom, potresom, eksplozijo, viharjem in obrabo. Zavarujemo pa tudi vse ostale nepremičnine ali premičnine, ne glede na to, kje stojijo ali se premikajo.

zavarovalna skupnost triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Ugodno prodam raztegljiv KAVČ Zlit in dva FOTELJA. Anica Gros, Zvirče 5, Tržič, ☎ 57-332 9279

Prodaj SPALNICO. ☎ 33-375 9299

Zelo poceni prodam starejšo SPALNICO. ☎ 37-624 9354

Ugodno prodam SEDEŽNO GARNITURO (dvosedež, kotni elementi, dva fotelja - možnost postelje). Informacije na ☎ 33-929 9392

Prodaj TROSED in dva FOTELJA. ☎ 37-753 9403

Litoželezno kopalno KAD, 170 cm, novo, ugodno prodam. ☎ 68-521 9449

STANOVANJA

Na STANOVANJE sprejemem dva moška. ☎ 33-555 9294

Zakonski par z enim otrokom najame STANOVANJE za 1 leto v Kranju ali okolici. ☎ 620-789 9316

Prodaj 2-sobno STANOVANJE na Planini. Informacije popoldne. Zg. Bitnje 274 (za Strahinjcem) 9326

Takoj prodaj 3-sobno STANOVANJE, 75 kvad. m. Cena po dogovoru. Ponudbe na ☎ 621-225 9332

Na Planini oddam v najem večje 1-sobno, delno opremljeno, STANOVANJE in prodaj PRALNI STROJ gorjenje. Informacije na ☎ 80-608, vsak dan od 17. ure dalje 9333

2-sobno STANOVANJE s kabinetom prodam. ☎ 35-120 9401

Družbeno 1-sobno STANOVANJE s kabinetom, na Planini III., zamenjam za 2-sobno z dvema ali enim kabineto oz. 3-sobno STANOVANJE. ☎ 35-954 9450

2-sobno mansardno STANOVANJE z vrtom, prodaj ali zamenjam za manjše v bloku. Šifra: V KRANJU 9452

Prodaj 2-sobno STANOVANJE v Kranju v okolici Vodovodnega stolpa. ☎ 28-779 9453

VOZILA

Nissan sunny, I. april 1987, srebrne barve, garažiran, brezhiben, ugodno prodam. ☎ 061 310-728 dopoldne, ali 061 481-043 po 16 uri.

Prodaj JUGO KORAL 45, letnik 88. Ribnikar, Predvdor, Breg 9.

Ugodno prodaj LADO NIVO 1600, letnik december 1987, prevoženih 21.000 km, z dodatno opremo. Sučeva 5, Kranj 9131

Prodaj FORD FIESTA, letnik 1979. ☎ 33-573 8940

Prodaj Z 750, registriran do konca septembra, lahko tudi po delih. Marjan Kristan, Gorenja vas, Reteče 27, Šk. Loka 9167

Prodaj JUGO 1,1 GX, star 18 mesecev. Alojz Hribernik, Predosije 42, Kranj 9229

Prodaj TOMOS AVTOMATIK. ☎ 75-391 9230

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1983, odlično ohranjena. Luže 55, ☎ 43-022 9236

Ugodno prodaj Z 101 mediteran, letnik december 1979, registriran do novembra 1989, dobro ohranjena. ☎ 75-202 9237

Ugodno prodaj Z 101 komfort, letnik 1980, registrirana celo leto, dobro ohranjena. ☎ 75-202 9239

Prodaj ŠKODO 110 L, letnik 1976, registrirana celo leto. ☎ 27-923 9241

Ugodno prodaj JUGO 1.1 GX, letnik 1987. Ogled popoldne. Mihelič, C. 1. maja 67, Kranj 9242

FIAT panda 45 S, letnik 1985, prodam. ☎ 66-668 9245

Prodaj JUGO 45, letnik 1981. ☎ 39-438 9247

Ugodno prodaj Z 101 komfort, letnik 1980. Cvek, Ribno, Šolska 4, Bled 9249

Prodaj R 4 GTL, letnik 1984. Kern, Sr. vas 24, Senčur 9250

PRIKOLICO za osebni avto, dim. 180 x 100 cm, ugodno prodam. ☎ 061/51-402 9252

Ugodno prodaj GOLF D, letnik 1978, registriran do konca leta in ELEKTRO-MOTORJA 7,5 kW, 1.400 obratov in 3 kW, 900 obratov. ☎ 52-029, od 8. ure dalje 9253

Prodaj LADO 1300, letnik 1985, 51.000 km. Voga, Predvdor 1 9258

MOTOR elektronik 90 ccm, registriran do 14. 6. 1990, zelo dobro ohranjen in ČELADO nolan, oboje prodam za 800 SM. Mišo Romanešen, Titova 71, Jesenice, ☎ 73-952 9264

Prodaj Z 101, letnik 1978. Karoserija in motor obnovljena. ☎ 38-628 9266

Prodaj novo pony KOLO, 20 odstotkov ceneje. ☎ 37-793 9270

Prodaj R 4, letnik 1981, registriran do maja 1990 in VW 1200, letnik 1965, registriran. Miha Prevč, Dražgoše 6, Železniki, ☎ 67-234 9271

Prodaj GOLF diesel, letnik 1985. ☎ 33-130 9272

Prodaj LADO samaro, garažirana, stara 2 leti, registrirana do aprila 1990 in PRTLJAŽNIK za osebni avto. ☎ 84-667 9273

Prodaj OPEL KADETT diesel, letnik oktober 1986. ☎ 80-631 9274

Prodaj 126 P, letnik april 1988, prevoženih 5.300 km. ☎ 34-602 9276

Prodaj R 4, letnik 1983. ☎ 48-703 9286

WARTBURG, letnik 1986, prevoženih 17.000 km, registriran za eno leto vnaprej, prodaj. Struževo 9, Kranj 9287

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik oktober 1984. ☎ 51-411 9288

Prodaj HONDO 550, starejši letnik. ☎ 66-119 9291

Prodaj osebni avto TOYOTA COROLLA, 1.300 ccm, v odličnem stanju, vožen 2 leti. ☎ 061/627-149, po 20. uri 9292

Poceni prodaj Z 101, letnik 1985. ☎ 24-971 9293

GOLF JGLD, letnik oktober 1984, prodaj. Informacije na ☎ 78-049, od 18. ure dalje 9295

NOVO IZ ALPINE

Bogata izbira najnovejših svetovno znanih modelov ženskih čevljev iz kolekcije za poletje z nizko, srednjo in visoko peto v prodajalnah ALPINE

Prodaj JUGO 45 A, star 2 leti, prevoženih 18.000 km. ☎ 621-397 9296

Prodaj R 4 GTI, letnik 1984. Marjan Lukanc, Selo 27, Bled 9298

Z 101 kofort, letnik 1982, ugodno prodaj. Matjaž Udir, Sp. Duplje 112 9300

Prodaj osebni avto PASSAT, starejši modeli, po delih. Olga Prezeli, Tomšičeva 107, Jesenice 9301

Prodaj KABINO, diferencial, blatnike, kardan za TAM 110 T 10. ☎ 27-793 9304

Prodaj ALFA ROMEO giulia 1300 TI, starejši letnik, dobro ohranjena, registrirana do februarja. Cena po dogovoru. Ogled v popoldanskem času. Elersič, C. revolucije 3, Jesenice, ☎ 82-089 9305

Prodaj 126 P, letnik 1979, registriran do februarja 1990. Hozjan, C. 1. maja 67, Kranj 9306

PEUGEOT 305, star 22 mesecev, dobro ohranjen, prodaj. ☎ 061/611-170 9307

Prodaj VISO club 2, letnik 1982, dobro ohranjena. ☎ 46-588 9309

Prodaj TOVORNI AVTO Mercedes 808, generalno obnovljen, tehnični do septembra 1989, nosilnost 4 tone, v zelo dobrem stanju. Lahko tudi z zagarrantirano vožnjo. Cena ugodna. ☎ 51-327 9313

Prodaj avto KADETT, letnik 1972. Neizmi Hodža, C. revolucije 8, Jesenice, ☎ 84-734 9314

Ugodno prodaj Z 128, prva registracija marec 1988, prevoženih 9.100 km. ☎ 33-741 9317

Prodaj Z 750 LE, letnik 1981, registriran do 1. 6. 1990. Voklo 47, Senčur 9318

Nujno in ugodno prodaj JUGO 45, letnik 1982, kot nov, dodatno opremljen, vinskih rdečih barve. Godnov, Zelenica 8, Tržič, ☎ 51-960 9325

Prodaj MOTOR APN 6. ogled po 15. uri. Mačkovo nas. 11, Senčur 9327

Prodaj MOTOR APN 6. Ogled po 15. uri. Sp. Brnik 42, Cerklje 9330

LADO, letnik september 1984, prodaj. Knjež, ☎ 22-151 9331

MOTOR BT 50, star 2 leti, 2.000 km, kot nov, prodaj. ☎ 74-616 9335

Prodaj MOPED BT 50, letnik 1988 in JUGO 45, 12.000 km, karamboliran. ☎ 47-872 9336

Prodaj Z 750 SC, letnik 1979. Ilovka 4, Kranj 9337

R 4 GTL, nov, ugodno prodaj. ☎ 066/33-164 ali 066/35-955 9340

Prodaj GOLF, letnik 1980. Dežmanova 4/17, Lesce 9348

Prodaj Z 750, letnik 1980. ☎ 633-538 9351

VW hrošč 1200, letnik 1974, obnovljen, prodaj. ☎ 38-410 9356

Prodaj R 4, neregistriran, letnik 1981. ☎ 24-026 9357

Prodaj KAWASAKI 750, generalno obnovljen ali menjam za osebni avto. ☎ 39-809 9358

TRGOVINA DOM V ŽABNICI

vam ugodno nudi gradbeni material od temeljev do strehe in sredstva za beljenje ter zaščito lesa (žgano apno, volpol, belton, beltop).

Informacije tel.: 44-539.

Prodaj generalno obnovljen MOTOR za Ascono. ☎ 39-809 9360

Prodaj WARTBURG karavan po delih. Informacije na ☎ 28-161, int. 48, dopoldne 9362

MOTOR tomos 15 SLC poceni prodaj. Jeglič, Podbrezje 192, ☎ 70-202 9364

Prodaj MOTOR za kros Yamaha YZ 125 ccm. ☎ 39-859 9365

Prodaj R 4, letnik 1979. ☎ 633-515 9371

Prodaj MERCEDES 200 D, letnik 1976 in GOLF, letnik 1980. ☎ 620-101 9373

Prodaj zelo dobro ohranjen CITROEN 1.3 GS, letnik 1980. ☎ 48-080 9374

Prodaj BMW 2002, letnik 1968, po generalni, celega ali po delih. Majda Gabud, Moša Pijade 15, Kranj, ☎ 28-820 9376

Ugodno prodaj R 4, letnik 1984/85, rdeč. Jelovčan, Frankovo nas. 156, Škofja Loka, ☎ 632-789, dopoldne 9378

Prodaj Z 101 komfort, letnik 1979, odlično ohranjena. Zasp, Stagne 20, Bled 9380

OPEL ASCONO 1.2, letnik december 1978, generalno obnovljen, prodaj. Andrej Frelih, Brezje 21 9381

Ugodno prodaj OPEL ASCONO, letnik december 1978, prevoženih 90.000 km. Ogled popoldne. Begunje 160, stan. 13 9382

Z 101 GTL, letnik 1983, zelo ugodno prodaj ali zamenjam za manjši avto. ☎ 23-430, popoldne 9384

Prodaj Z 101, letnik 1985. ☎ 39-150, popoldne 9388

Prodaj Z 101, letnik 1982, prevoženih 69.000 km, registrirana do maja 1990. Zejak, Podlubnik 157, Škofja Loka 9393

Prodaj 5 GUM 750 x 16 bandag, nove, zadnje VZMETI za Z 640 - 650, ZAGANJAČ, TAHOMETER in razne drobne rezervne dele. ☎ 40-069 9397

FORD TAUNUS, letnik 1977, odlično ohranjen in novo PODVOZJE za R 4, ugodno prodaj. Ogled popoldne. Polajnar, Preska 20, Tržič, ☎ 74-671, int. 490, dopoldne 9398

Prodaj APN 6, star 2 leti, odlično ohranjen, za 650 SM. ☎ 50-826 9399

Prodaj FORD TAUNUS 1.6, starejši letnik, registriran celo leto. Smukavec, Kamnje 26, Boh. Bistrica 9400

Prodaj Z 101, letnik 1984, registrirana do maja 1990. ☎ 70-426 9405

Prodaj APN 4 in GUME 175 x 13. Franc Ušlaker, Čadovlje 8, Golnik 9409

BT 50, star 1 leto, zelo dobro ohranjen, dodatno opremljen, prodaj. ☎ 69-784 9410

Ugodno prodaj tomos AVTOMATIK, redč in novo HAVBO za Z 101, novi tip. Dragočajna 11, Smlednik 9412

R 4 TLS, letnik 1983, dobro ohranjen, prodaj. ☎ 47-289 9413

Prodaj LADO 1600, letnik 1978. ☎ 633-074 9414

Prodaj Z 101, letnik 1982. ☎ 68-213 9416

Prodaj MZ ETZ 250, letnik 1983 in APN 6, letnik 1986. ☎ 66-937 9417

Vozen FIAT 124, letnik 1970, neregistriran, prodaj komplet ali po delih. ☎ 25-649 9418

Ugodno prodaj SPAČKA, letnik 1974, registriran do maja 1990 in 4 GUME 9 x 20. Anica Bešter, Lipnica 14, Kropa 9420

Prodaj Z 101, letnik december 1977, prevoženih 50.000 km, IR motor, registrirana do 24. 4. 1990. Kranjska c. 2, Senčur (Zadružni dom) 9421

Prodaj dobro ohranjen PEUGEOT 305 GL, letnik 1979. ☎ 33-537 9424

Prodaj LADO samaro, staro 20 mesecev. V račun vzamem tudi starejšega Jugota. Stražišarjeva 27, Jesenice 9427

Nov tomos AVTOMATIK, izvozni model, prodaj 15 odstotkov ceneje. Darja Porenta, Sr. Bitnje 89, Žabnica 9430

126 P, letnik 1984, ugodno prodaj. ☎ 77-424 9433

Ugodno prodaj R 18 PL, letnik 1982. ☎ 39-794 9437

Prodaj KOMBI Z 850, letnik 1979. ☎ 64-378 9441

Poceni prodaj Z 750, letnik 1985. Ogled v petek popoldne. Eremfov, Škofjeloška 3, Kranj 9443

Prodaj R 4, letnik 1982. ☎ 38-321 9444

Po ugodno ceni prodaj OPEL KADETT, po generalni. Numanagič, Kejžarjeva 38, Jesenice, ☎ 84-543 9448

Prodaj GOLF JGL, letnik 1982. Ogled po 14. uri. Marič, Planina 70, Kranj 9451

Prodaj LADO rivo, letnik 1987, registrirana do marca 1990. Anton Marn, Gorenja vas - Reteče 35, Škofja Loka 9438

ZAPOSLOTITVE

Honorarno zaposlim delavca, lahko upokojenec za nekaj ur dnevno na Jesenicah. ☎ 37-452 8981

G.D. Mavčiče išče narodno zabavno ansambel za igranje na veselici v soboto, 19. avgusta in nedeljo 10. avgusta. ☎ 40-090, v nedeljo dopoldan 9150

Pri pobiranju prednaročil za Vodnika naravne medicine in knjige, Bio-vrt imamo še nekaj prostih mest! Posebnosti: - prodajo iz vzorci ali prospekti, delo med vikendi, osebna urejenost in prevoz, strokovno uvajanje in tedensko izplačilo. ☎ 73-349 9185

Govor je dar ljudil Pridi, in te bomo naučili, kako ga uporabiš koristno za svoj žep! Poklič med 12. in 16. uro na ☎ 23-108 9231

Iščem PASTIRJA za pašo in molžo krav na planini Goreljek - na Pokljuki. Plačilo po dogovoru. ☎ 77-033, dopoldne 9275

Honorarno zaposlitev dobi omejeno število KOLPORTERJEV na področju Gorenjske. Visoka provizija! ☎ 51-812 9297

Zaposlimo potnika za prodajo VODNIKA NARAVNE MEDICINE. Odličen honorar in tedensko plačilo. ☎ 35-060 9324

Iščem žensko za DELO v hiši ob sobotah. ☎ 39-644 9342

Nudim pomoč v gostinstvu - STREŽBI ali v kuhinji. ☎ 633-538 9352

Delo na dom nudim ŠIVILJI (štepatici) s prakso. Šifra: USNUJENA GALANTE-RIJA 9366

Iščemo SODELAVCE za prodajo garnitur AMC. Zaželen lasten avtomobil in telefon. Informacije na ☎ 34-401 9385

Za šivanje športnih izdelkov honorarno zaposlimo KV PREŠIVALKO, lahko tudi upokojenka. ☎ 23-035

ŽIVALI

ROTTWILERJE, stare 7 tednov, prodaj. ☎ 58-426 9251

Prodaj 8 tednov staro TELIČKO simentalke ali zamenjam za bikca. ☎ 27-067 9277

Pritlikavega belega PUDLJA, brez rodovnika, prodaj. ☎ 23-335 9282

Poceni prodaj mlade PSIČKE - nemški ovčar. Trata 17, Škofja Loka 9321

Prodaj ŠARPLANINCE - mladiče. Preša, C. Janeza Bobnarja 3, Cerklje 9328

Prodaj PAPIGE - NIMFE (par), s kletko. ☎ 33-166, zvečer 9334

JARKICE hiseks prodajamo. Beleharjeva 49, Senčur 9344

Prodaj 6 tednov staro TELIČKO simentalke in KRAVO frizijko, brejo 7 mesecev. Sajovic, Britof 34, Kranj 9350

Prodaj mlado KRAVO s teletom. Hafnarjevo nas. 119, Škofja Loka - Trata 9390

Prodaj mlade KUNCE, bele novozelandske. ☎ 23-418 9432

Prodaj ČEBELJE roje. Franc Pretnar, Podbrezje 201, ☎ 70-208 9442

POZNANSTVA

57-letni upokojenec, nevezan, želi spoznati sebi primerno žensko za skupno gospodinjstvo ali proti plačilu. Zaradi bolezni potrebna nega. Naslov v oglasnem oddelku. 9256

POSESTI

GARAŽO vzamem v najem na Planini. ☎ 37-241 9345

Prodaj nezazidljivo PARCELO na otoku Krku - vas Pinezič. Informacije na ☎ 22-993, Žagar 9389

KUPIM

Kupim smrekove ali jelkine HLODE, kjerkoli na Gorenjskem. ☎ 42-751 9435

LOKALI

V naselju, 4 km iz Kranja, brez trgovine, oddam v najem PROSTOR s parkirnim prostorom, idealno za zasebno trgovino. Možna samopostrežba. Šifra: PREDPLAČILO 9281

Najem suh skladiščni PROSTOR, 150 do 200 kvad. m., obvezno s telefonom, v okolici Kranja ali Škofje Loke. ☎ 24-414 9391

V centru Jesenic oddam v najem KAVA BAR, za 6 do 10 let. ☎ 37-825 9402

PRIREDITVE

V Vogljah pri Kranju v nedeljo, 18. junija slavi Gasilsko društvo 90-letnico obstoja. Ob tej priložnosti bo ob 15. uri prevzem novega gasilskega avtomobila s slavnostnim govorom. Ob 16. uri sledi velika vrtna VESELICA z bogatim srečelovom in kegljanjem za bogate nagrade. Za zabavo bo skrbel ansambel Nika zajca z Borisom Kopitarjem. V soboto, 17. junija vas vabimo na KRESNO NOČ, kjer vas bo zabavala skupina Melos. Za pijačo in jedi bo poskrbljeno. Torej, dobimo se v Vogljah! 9285

Gasilsko društvo Stražišče prireja jutri, 17. 6. 1989 veliko VRTNO VESELICO z mimohodom gasilcev, prevzemom novega gasilskega avta, bogatim srečelovom in kegljanjem za koštruna. Zabaval vas bo ansambel Ivana Ruparja, s pričetkom ob 18. uri. Tople vabljeni! 9338

OBVESTILA

Popravljamo TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure 9178

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacija ☎ 40-347, od 9. do 17. ure 9423

Obrtnik izdeluje razne otroške VOZIČKE, kompletne ki se sestavijo v ležalnike za dojenčke, STOLČKE za hranjenje otroka in AVTOSEDEŽE po zelo ugodnih cenah. ☎ 27-020 9339

OBVESTILO! Obveščam vse občane na področju Cerklje, da je odlagališče smeti znano pod imenom "HABJANOV PRUH" polno. Zato od nadaljnega odlaganja smeti ni več mogoče in naprošam, da smeti ne dovažate več. Hvala za razumevanje! Lastnik 9349

OSTALO

Prodaj dva biljarda. Ogled in informacije v petek, 16. junija, od 17. do 19. ure v bifeju Krokar - Trstenik.

V najem vzamem kajak kanu pezalino, sandolin, mizo na namizni tenis za poletno sezono. Marko ☎ 621-177, dopoldan, 620-071, popoldan 9195

Iščemo VARSTVO za 2 leti starega sina v okolici Kranja. ☎ 38-685 9315

Iščemo pošteno žensko, najraje mlajšo upokojenko za gospodinjstvo in nego naše mame, ki bi bila pripravljena priti na naš dom. Hrana in stanovanje v hiši. Ostalo po dogovoru. Šifra: POŠTENA 9323

Prodaj belo dolgo poročno OBLEKO, št. 40. ☎ 631-734 9370

Prodaj bukovca DRVA. Arnež, Kokra 3, Predvdor 9394

Prodaj mešana DRVA (bukev, hrast), Zalag 11, Cerklje 9404

Prodaj otroški kombiniran VOZIČEK. ☎ 46-103 9434

Prodaj SURF. Marjan Fister, Ovsice 55, Podnart 9440

Sporočamo vam, da nas je po dolgi in hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MARIO FORCA

Od njega se bomo poslovili v petek, 16. junija 1989, ob 12. uri na pokopališču v Lipici, v ožjem družinskem krogu.

Žalujoci: Vsi, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta in tasta

PETRA ZAPLOTNIKA, st.

Jeričevega ata iz Trstenika

se zahvaljujem sosedom, sorodnikom, prijateljem ter znanec za podarjeno cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala sodelavcem Globusa Kranj - oddelek in skladišče pohištva, IBI, sindikalni organizaciji IBI in sodelavcem ITEO Ljubljana, enota Kranj, Gasilskemu društvu Trstenik in ZB Gorice Trstenik. Hvala tudi govornikom za poslovilne besede, g. župniku, pevcem ter vsem ostalim, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali.

VSJ NJEGOVI

Trstenik, 6. junija 1989

ZAHVALA

V 77. letu nas je tiho zapustila draga sestra, teta, svakinja in sestrična

MARIJA BAKOVNIK

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, znanec in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujem se g. župniku iz Cerklje in Primskovega za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala fantom za spremstvo ter krajanom Vasce in Primskovega. Hvala pevcem DU Kranj za ubrano petje. Vsem iskrena hvala.

VSJ NJENI

Vasca, 6. junija 1989

ZAHVALA

Nenadoma, boleče in prezgodaj je ugasnilo nadvse delovno in ljubljeno življenje dragega sina, brata, vnuka in nečaka

BOŠTJANA ČADEŽA

Iskreno se zahvaljujem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znanec, sodelavcem Centra slepih, SKCPS, NAME, mizarstvu Tavčar, Aktivu mladih zadrušnikov, Plesno folklorni skupini Stara Loka, Konjenišnemu klubu, sošolcem in zdravniškemu osebju, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za lep pogrebni obred in tople besede ob slovesu, vsem govornikom za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke, Lovcem LD Križna gora pa za lepo opravljen lovski pogreb. Vsem, tudi neimenovanim, še enkrat iskrena hvala.

VSJ NJEGOVI

Binkelj, 10. junija 1989

Hotel Jelen Kranj

— domače specialitete
— primerna postrežba
— ugodne cene

PLES NA VRTU HOTELA JELEN

VSako SOBOTO OD 20. do 24. URE IGRA ANSAMBEL "SAMO TAKO" VABLJENI

TEL. 21-466

Pred zasedanjem skupščine SRS

Tajna preiskava stanovanja

Zaradi pomembnosti spoznanj, do katerih je prišla "Ravnikarjeva skupina", in zaradi aktualnosti teh vprašanj v širšem jugoslovanskem prostoru, so se člani skupine delegatov odločili, da pripravijo posebno vmesno poročilo.

Na petih tipkanih straneh so tokratne ugotovitve skupine delegatov za celovito proučitev okoliščin in posledic sodnega procesa proti četverici več kot jasne in obremenjujoče.

Uvodoma ugotavljajo, da so aprila zaprosili državno predsedstvo za celovito proučitev okoliščin in posledic sodnega procesa proti četverici več kot jasne in obremenjujoče.

Način, ne velja in se šteje, kot da ga ni, tako "neobstoječ" akt po naravi stvari ne more pravno učinkovati in ne more povzročiti pravnih relevantnih posledic, menijo v Zakonodajni komisiji skupščine SRS in na Institutu za javno upravo ljubljanske Pravne fakultete.

Služba državne varnosti je že konec aprila 1988 v delovnih prostorih Janeza Janše opravila tajno preiskavo in pri njej med drugim odkrila tudi fotokopijo, ki je kasneje postala predmet kazenskega postopka proti četverici. Brez sodne odredbe je bi-

la opravljena hišna preiskava 31. maja in to, kljub temu da je bilo za njeno pridobitev nedvomno dovolj časa, vendar, kot je dejal Tomaž Ertl, republiški sekretar za notranje zadeve, jim kaj takšnega ni prišlo niti na misel.

Da je tajna preiskava izvedena na podlagi neveljavnih oziroma pravno neobstojećih in po vsebini protiusustavnih podzakonskih predpisov protipravno dejanje je po mnenju skupine delegatov nesporno. Skupina ob koncu vmesnega poročila ugotavlja, da gre za vzpostavljane paralelnega pravnega sistema, ki, ne le da je nedopusten, povzroča TUDI brezpravje in eno najresnejših oblik ogrožanja človekovih pravic in svoboščin.

V. Bešter

V Kranju bodo tekmovali slovenski komunalci

Splet poklicnih veščin in športa

Kranj, 13. junija - KOGP Kranj, Kovinar Jeseni-Komunalno podjetje Tržič, Vodovod Jesenice, Javna gospodarska uprava Kranj, Tehnika Loka in Domplan Kranj organizirajo jutri, 17. junija, (prvič na Gorenjskem) 6. delovna tekmovanja delavcev komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije.

Pokrovitelja tekmovanja sta splošno združenje s tega področja in resorni odbor sindikata, na njem pa bo sodelovalo okrog 920 delavcev s področja komunale in stanovanjskega gospodarstva iz 38 podjetij. Organizacijski odbor vodi Jože Stružnik, direktor KOGP Kranj. Prijave so skupaj, znan je razpored tekmovanja, postorjeno pa je tudi vse drugo, ki je lahko pomembno za brezhiben potek tako množičnega srečanja. Začetek tekmovanja bo jutri, 17. junija, ob osmih zjutraj na Gorenjskem sejmu v Kranju. Ob pol devetih se bodo začela tekmovanja in bodo trajala do pol treh. Ob štirih bo razglasitev rezultatov, nato pa

bo družabno srečanje z zabavo in srečelovom. Na sejmu bo tudi predstavitev komunalnih strojev in opreme. Tekmovanje bo splet delovnih veščin in športa. Na sporedu bodo tri delovna tekmovanja (vodovod, kanalizacija, javna higiena), preizkusi znanja iz SLO (reševanje testov, met bombe, streljanje z zračno puško in tek na 800 metrov), nato pa še tekmovanja v malem nogometu, kegljanju in šahu. Delovna tekmovanja, kros, met bombe in šah bodo na sejmišču, kegljanje bo na kegljišču Triglava, streljanje na Hujah, mali nogomet na stadionu v Kranju in na Primskovem, celoten zaključni del pa bo spet na sejmu.

Že danes ob 10. uri pa bo v Kazini posvetovanje najodgovornejših delavcev slovenske komunale in stanovanjskega gospodarstva o varstvu okolja. Posvetovanje bo začel dr. Matjaž Kmecl. Ob tej priložnosti bodo prvič podelili priznanja splošnega združenja.

J. Košnjek

Triglav, simbol svobode

Pohod partizanov in mladih na Triglav

Kranj, 14. junija - Spominske pohode partizanov in mladih na Triglav izmenično organizirajo občine Radovljica, Jesenice in Tolmin. Letos bo v petek in soboto, 21. in 22. julija, krenilo na Triglav okrog 150 borcev in blizu 100 mladih (na prvem pohodu je bilo 194 udeležencev, na drugem 86 in lani 123), organizacija pa je tokrat naloga Tolmina. Letošnji pohod bo v počastitev 22. julija, vzpon pa je načrtovan iz štirih smeri: borci bodo šli po poti Triglavske 31. divizije z Rudnega polja, mladi pa iz Zadnjice, Vrat in Bohinja. Med vzponom bo več prireditev in srečanj, 22. julija bo slovesnost ob Aljaževem stolpu, istega dne ob 14. uri pa bo pred vojašnico na Rudnem polju osrednji partizanski miting, kamor so vabljeni vsi, ki se niso mogli pridružiti pohodnikom, in ostali, ki želijo na Pokljuki preživeti praznični dan. Vsa pojasnila o pohodu daje občinska konferenca SZDL Tolmin, telefon 065-81-164, h koncu pa gre tudi rok za prijave. Letos bo novo to, da bo kolona borcev krenila z Rudnega polja 21. julija ob šestih zjutraj in ne ob osmih in

zato vsak, kdor ne bi mogel biti do te ure na Pokljuki, lahko prespi v vojašnici na Rudnem polju. Letos je uvedena še krajša varianta pohoda za tiste, ki ne bodo zmogli na vrh Triglava: pohod od Rudnega polja do Vodnikovega doma na Velem polju.

V prijavi je treba napisati ime in priimek ter ilegalno ime, na-

slov, sodelovanje v NOB, ime enote oziroma skupnosti borcev, način prihoda do Rudnega polja (možnost avtobusa z Bleda 20. julija ob 17. uri), cel pohod ali krajšo inačico do Velega polja. Prijave sprejema SZDL Tolmin, organizacijski odbor 4. pohoda na Triglav do konca meseca

J. K.

NESREČE

Pešec pritekel na cesto

Jesenice, 14. junija - Na Cesti maršala Tita je voznik osebnega avtomobila Igor Čarni, star 37 let, z Jesenic, nekaj metrov od prehoda povozil pešca. 36-letni Dušan Soldat, doma iz Mrkonjić grada, ki začasno živi na Jesenicah, je pri hotelu Korotan nenadoma pritekel na cesto. Ko ga je Čarni opazil, je zaviral, toda pešca je kljub temu zadela, da ga je vrglo na pokrov motorja in je z glavo je udaril ob vetrobransko steklo. Nato je padel in hudo ranjen obležal na pločniku.

Voznik rumenega fička pobegnil

Tržič, 11. junija - Neznani voznik rumenega fička, v katerem so bili menda tudi trije sopotniki, je povzročil prometno nesrečo na Cesti Ste Marie aux Mines, nato pa pobegnil. V nesreči je bil laže ranjen pešec Božo Triller, star 27 let, z Bistrice pri Tržiču. S prijateljem sta bila hodila ob robu ceste iz tržiške smeri, ko ju je dohitel fičko. Vozil je po skrajnem desnem robu ceste, nato pa zapeljal na pločnik in podrl Trillerja. Morebitne očitke, ki bi karkoli vedeli o nesreči ali videli omenjeni avto, ki ima verjetno poškodovano prednje desno kolo, naj to sporoče na Postajo milice Tržič.

D. Ž.

GLASOVA ANKETA

Rdeč nebeški mir

Še pred nekaj dnevi je tudi po naši državi završalo - množile so se protestne izjave proti vojaškim pomorom civilnega ljudstva na Kitajskem. Imamo (jo) pri nas nekateri dvojno moralo? So mar na Kosovu razmere sploh kaj drugačne?

Ob predhodnem stavku bo mogoče marsikdo zažugal z roko, češ kako je sploh možna

kakršnakoli primerjava - pri nas so na delu kontrarevolucionarji, iredenta in separatizem, na Kitajskem pa podobne oznake veljajo samo skozi uradna usta, sicer pa gre za pripadnike povsem običajnih ljudskih množic.

Zanimivo je, da je potrebno samo malo časovnega zamika, premetanka smiselnih pomenov pa lahko skozi en pogled dobimo prav fantastično neverjetne podobnosti...

Marko Turuk, profesor ekonomskih predmetov: "Prav je, da smo Jugoslavlani povzdignili svoj glas in to ne glede na Kosovo. Ob takšnih dogodkih je moralna pravica in dolžnost vsakega človeka, da jasno obsodi zverinstvo. Če so podatki v časopisih o Kosovu resnični, je to naravnost katastrofalno. Uporabljajo se metode iz zakladnice strahot zgodovine."

Dr. Jože Šušterič, upokojenec: "To kar se je pred kratkim dogajalo na Trgu nebeškega mira in kar se očitno še vedno dogaja na Kosovu, je grozno. Tisti, ki so vsaj malo hodili v šole, povsem nedvoumno vedo, da gre v principu za enake stvari! Zanimiv je tudi maneuver, ki se ga jugoslovanski politiki poslužujejo, pokazati drugam, doma pa urejati potihoma."

Renato Frelih, diplomirani pravnik: "Ljudje v Pekingju so vstali zoper obstoječi sistem v boju za demokracijo, kako se je potem končalo, pa tudi vemo. Bojim se, da se ne bi kaj podobnega pojavilo tudi tostran Karavank in Kolpe. Več kot očitna je dvoličnost jugoslovanske politike, za druge vpijemo, za doma

Mičo Mrkajč, študent fizike: "Seveda, Kosovo in Kitajski dogodki so še kako primerljivi, v bistvu gre za povsem enak model. Ko so razmere napete, sproži nemire, da lahko potem pilotovsko mahaš z orožjem in vse skupaj krvavo zadušiš. Ni mi jasno, kaj politiki še zmerom mislijo, da imajo pod seboj ljudi z zavezanimi očmi?"

Vine Bešter
Foto: Gorazd Šinik

Praznik KS Velesovo

Urejanje potokov in šport

Velesovo, 16. junija - Jutri (sobota) ob 19. uri bo v Domu družbenih organizacij v Velesovem slavnostna seja ob krajevnem prazniku, na njej pa se bodo, kot vsako leto, spomnili 18. junija 1944, ko so padli trije domačini. Že od minule sobote pa so v krajevni skupnosti različne prireditve, ki jih je tokrat pripravilo športno društvo Proleter iz Adergasa.

Športno društvo Proleter iz Adergasa, ki ima 207 članov v petih sekcijah (tenis, namizni tenis, odbojka, nogomet in kegljanje), ob skakalnicah pa je vedno večje zanimanje tudi za ta šport, je poleg kulturnega društva Borec Velesovo in gasilskega društva tudi najbolj aktivno v krajevni skupnosti.

Franc Čebulj

Tone Ropret

»Da so športniki in mladina v sekcijah društva zares delavni, letos dokazujejo tudi prireditve ob krajevnem prazniku, saj so vsak dan pripravili kakšno športno srečanje.« je poudaril pred dnevi predsednik sveta krajevnih skupnosti Velesovo Tone Ropret. »Sicer pa v krajevni skupnosti tudi nismo držali križem rok. Lani smo na primer uredili avtobusno postajališče, čistili grube potokov, pokrpali več cest, obnavljali in dograjevali javno razsvetlavo in poskrbeli za organiziran odvoz odpadkov. Nabavili smo 195 štiri-stolinskih zabojnikov. Poleg čiščenja potokov, s katerim so letos nadaljevali, pa je trenutno največja akcija urejanje potoka Ušca v Adergasu. Z ureditvijo bomo cesto razširili za en meter, pri čemer pa bo kljub betonski izvedbi ostalo dno naravno in rib s to ureditvijo ne bomo prizadeli.«

Prizadevajo si tudi, da bi na območju krajevnih skupnosti dobili gramoznico za urejanje potov, saj so včasih vaščani Česnjek in Velesovega imeli svoji, ki pa so ju morali zapreti. Rakozen tega pa v vodstvu krajevnih skupnosti upajo, da bodo skupaj z delovno organizacijo Izolirka,

Z ureditvijo potoka Ušca bodo v Adergasu razširili cesto za en meter...

kalnice načrtujemo ureditev še male plastične skakalnice. V Adergasu načrtujemo ureditev športnega parka s teniškim igriščem. Asfaltirano igrišče za tenis, odbojko in roketmet imamo že v Praprotni Polici, v Velesovem pa bomo letos odprli nogometno igrišče. Pohvaliti moram prav vse sekcije. Za naprej pa je naš cilj, da bi poleg športne kakovosti tudi športne objekte dobro vzdrževali. Ob zavzetosti in enotnosti, kot sta v društvu zdaj, pa me to ne skrbi.«

A. Žalar

Murka odprla prenovljeno poslovalnico — Ob 35-letnici obstoja leške Murke je ta znana trgovska delovna organizacija minuli ponedeljek slovesno odprla prenovljeno poslovalnico v Supermarketu Union na Jesenicah. Tako je danes Murka ena najlepše urejenih trgovin na Gorenjskem, saj so jo temeljito in moderno ter funkcionalno uredili. Kupcem je tako na voljo velika izbira blaga in marsikaj je lahko najti po dostopnih in znižanih cenah. — Foto: F. Perdan

Drugi obsojenec za rešetkami

Smo policijska država?

S tem vražjim socializmom, ki bo zdaj zdaj prekril zemeljsko kroglo, kot so nas radi učili v šoli, je več kot očitno nekaj hudo narobe. Nimam namena postavljati učenih diagnoz, s tem naj bi se namreč praviloma ukvarjali ljudje v belih haljah, a kaj, ko je danes pri nas vse obrnjeno na glavo. Povsem prav imate, če mislite, da konkretno asociiram na Janševo tokratno pot v svet progastih uniform. Državno-oblastni organi se očitno ob premočrtni asistenci dnevne politike še vedno prav nič ne stranjujejo zakulisnih potez, družbena amnezija tako ostaja popolna.

Človek se enkrat le mora vprašati, kako pravzaprav resnično izgleda povsem ob blizu dežela, ki jo bo, kot vse kaže (če ne prej) leta 1992 vzel hudič. Tista znana sintagma o najbolj odprti meji je pravzaprav resnična, samo da jo je očitno dosedaj marsikdo povsem napačno razumel. Mi smo odprti, povsem drugo vprašanje pa je seveda, ali ni temu tako na povsem napačnih koncih... Sicer pa bi o tem lahko zanesljivo kakšno tehtnejšo misel rekel tudi Ivan Borštner, ki so ga ljudje v modrih

barvah pospremili do novega štiriletnega bivališča.

Še dva sta ostala zunaj. Davidu Tasiču poteka rok 10. julija in Franciju Zavrlu (občanu Kranja!) 1. avgusta. Kot sedaj tečejo stvari, ko je celotna slovenska vladajoča politična oligarhija povsem pozabila na svoje obljube v zvezi z četverico, bosta prav zanesljivo tudi omenjena dva kaj kmalu na tem, da podpisata izjavo, s katero si bosta javno zavezala svoja usta. Ob tem samo mimogrede, beograjsko pismo je pač nujni del scene!

Ob sicer mnogih odprtih vprašanjih bi se mogoče veljalo tokrat dotakniti zgolj enega samega - dela "Ravnikarjeve komisije". Glede na vmesno poročilo namreč postaja vedno bolj očitno, da je železna zavesa (delov?) politične oblasti vse prej kot nedolžna. Kako gre že tisto - kdo nadzira policijo in kdo oblastnike?

Sicer pa, očitno je temu sistemu že prešlo v fiziognomijo, da ljudi obsoja, zapira, ubija, izolira... in potem (nekateri) rehabilitira. Kako gre že tista Lovšinova "Ivan, David, Franci, Janez, mi smo z vami danes..." Vine Bešter